

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VI. évfolyam 3. szám * Társadalmi, kulturális és hagyományörző folyóirat *

1999. március

TARTSD MEG URAM, E SZABADSÁGNAK FÁJÁT...

150 éves a Magyar Függetlenségi Nyilatkozat.

Március idusának első évfordulóján a Rákóczy-harang Debrecenben a nagytemplomba szólította Kossuthot és a képviselőket. Odakint az utcán dörögtek az ágyúk, odabent pedig a szívek Istenhez emelkedtek, ki egy napon elültette a szabadság fáját, s azután védelmezi immár egy évezrede gonosz ellenséggel szemben. Igaz, a századok vihara megtépázta a szabadságnak e fáját, de azért az ma is szent, és magyar! Idézzük ide Kossuth imáját:

“Egy világot borít már a fa lombajjal; tavaszod kinyitá a századokon át fogamzott bimbókat. Tartsd meg, Uram, e szabadságnak fáját, s engedd, hogy a kiomlott ártatlan vérért a kinszenvedett népek dúsan teremje meg gyümölcsét”

A dicsőséges tavaszi hadjárat lázba hozta a népet. Örömmünnepet ültek mindenütt. Nem a halottakat siratták, kiknek vére a szabadság keresztvize volt, de örültek, hogy végre “egy lélek, egy szív, a kar mely győzni akar”. (Petőfi)

Ilyen hangulatban ült össze április 14-én az Országgyűlés Debrecenben, hol Kossuth javaslatára 1849. április 19-én kiadták a Függetlenségi Nyilatkozatot.

Tisztelt Olvasó!

Nincs arra módunk, hogy a dicsőséges tavaszi hadjáratról, a politikai viszonyokról, a függetlenségi nyilatkozat előzményeiről írjunk, de úgy hisszük, hogy nem lesz érdemtelen, ha ma 1999. március idusán emlékezünk és emlékeztetünk.

Részletek a magyar nemzet függetlenségi nyilatkozatából: (vannak a nyilatkozatban olyan kifejezések, melyeket ma már nem használunk, pl. álladalom=állam stb.)

“Mi, a magyar álladalmat törvényesen képviselő nemzetgyűlés, midőn jelen ünnepeles nyilatkozatunk által Magyarországot elidegeníthetetlen természetes jogaiba visszahelyezve, minden hozzá tartozó részekkel és tartományokkal egyetemben, az önálló független Európai Statusok sorába igtatjuk, s a hitszegő Habsburg Lothringeni házat Isten és a világ előtt trónvesztettnek nyilatkoztatjuk”...

“Háromszáz esztendeje múlt, hogy a magyar nemzet, szabad választás által az osztrák házat, kétoldalú kötések alapján a királyi székbe emelé.

És e három század nem egyéb, mint a folytonos szenvedés három százada.

Isten ez országot a jólét és a boldogság minden elemeivel megáldotta”

“...az örökkévaló Isten igazságára, s a művelt világ ítéletére hivatkozva, és nemzetünk természetes jogaira úgy, valamint egész szenvedések alatt tetteleg bebizonyított erejére támaszkodva, azon kötelességnél fogva, mely minden nemzetet az önfenntartásra ösztönöz, ezennel az általunk törvényesen képviselt nemzet nevében kijelentjük és határozzuk, a mint következik:

1-ör. Magyarország a vele törvényesen egyesült Erdéllyel és hozzá tartozó minden részekkel, és tartományokkal egyetemben, szabad, önálló és független európai statusnak nyilvánítatik s ezen egész status területi egysége feloszthatatlannak s épsége sérthetetlennek kijelentetik.

2-or. S Habsburg Lotharingeni ház, a magyar nemzet elleni árulása, hitszegése és fegyverfogása által, nem különben azon merény által miszerint az ország területének elrablását... fegyveres erőszakkal megkísérteni, evégett idegen hatalom fegyveres erejét is a nemzet legyilkolására használni nem iszonyodott...uralkodásból ezennel a nemzet nevében örökre kizáratik, a magyar koronához tartozó minden feletti uralkodástól megfosztatik, s az ország területéről, s minden polgári jogok élvezetéből számkivettetik.

3-or. Midőn a magyar nemzet elidegeníthetetlen természetes jogainál fogva az európai státusszaládba önálló és független szabad statusként belép, egyszersmind ki nyilatkoztatja: hogy azon népekkel melyek vele ezelőtt egy fejedelem alatt állottak, békét, jó szomszédtságot alapítani, s folytatni, és minden más nemzetekkel, barátságos kötésekkel szövetkezni elhatározott akarata.

4-er. Az ország jövőendő kormányrendszerét minden részleteiben a nemzetgyűlés fogja megállapítani, addig pedig még ez a

Kossuth

fontebbi alapelvek nyomán megállapítatnék, az ország egész egyetemes kiterjedésében a nemzetgyűlés minden tagjának egy ajkú felkiáltásával s közmegegyezésével kinevezett kormányzó elnök KOSSUTH LAJOS fogja a maga mellé veendő ministerekkel úgy saját magának, mint az általa nevezendő ministereknek személyes felelősségük s számadási kötelezettségök mellett kormányozni”

“Mely határozatainknak életbe’ lépését s közhírré tételét a magyar álladalom kormányának meghagyván, azt minden e végre szükséges törvényes hatósággal ezennel felruházzuk, s a rendeletei és intézkedései iránti törvényes engedelmességre a nemzet nevében minden honpolgárt kötelezzük.”

Kelt Debreczenben 1849. április 19-ik napján tartott nemzetgyűlésünkben

A magyar nemzet törvényesen egybegyűlt főrendei, s képviselői.

B. Perényi Zsigmond,
a felsőház másod elnöke
Almássy Pál,
a képviselőház elnöke.

Szacsavay Imre,
jegyző.

Önök joga van tudni...

hogy miről tárgyalt és döntött az Önkormányzat február 25-i ülésén

Szokatlanul nagy számú érdeklődő jött el az ülésre, a kicsit későn érkezőknek már ülőhely sem jutott! Mindenki izgalommal várta az óvodák vállalkozásba adásának tárgyalását. Természetesen a szokásos rendben kezdődött az ülés, a polgármester beszámolt a két ülés közötti fontosabb eseményekről. Ebből feltétlen érdemes kiemelni, a belviz-veszélyről szóló beszámolót, amelyből megtudtuk, hogy a "Rendkívüli védelmi bizottság" ura a helyzetnek. A napokban 15 nagy teljesítményű bűvárszivattyú folyamatosan dolgozik a városunkban, a helyi tűzoltók is segítenek. Napjainkig 71 helyszínrre kellett kimenni azonnali segítségre. Sajnos Hunyán a belvizveszély sokkal nagyobb. A Körös vízmagassága 660 cm, 27.-ére prognosztizálták a 3.-ad fokú készütségi helyzetet. Az ülés ideje alatt ismét ülésezett Békéscsabán a megyegyűlés elnökének összehívására a bizottság, és soronkívüli kárfelmérést kellett végezni ahhoz, hogy Domokos úr, a megyegyűlés elnöke, a szükséges intézkedéseket megtehesse az illetékesek felé.

Az endrődiek figyelmébe ajánlom, hogy rövidesen a volt Községházán ki lesz függesztve a piac elkészült terve, amit jó lenne, ha minél többen megnéznének, és véleményeznének!

Eljött az ülésre a DÉGÁZ két képviselője, a lakossági panaszok miatti bejelentésre. Megtudtuk, hogy a sok reklamációnak egy átszervezés is a forrása, minek következtében 3 megye 21 kirendeltségéből 14-et működtetnek. Az új "ügyfélszolgálati politika" értelmében 3 havonta van óra leolvasás, de havonta számláznak. Az időközi számla kalkulált értékét számítógép számolja. **Ha bárhol jelentős túlszámlázás történt, azt kérésre korrigálják!** Hangsúlyozásra került, hogy nem akarják a lakosság pénzét használni, új rendszerről van szó, aminek a bevezetése sok problémát okozott (főleg nekünk fogyasztóknak).

Az óvodák vállalkozásban történő működtetése már napok óta felkavarta a város közhangulatát. Nem kis kockázatú elgondo-

lásról van szó, hiszen 4-500 kisgyermek jár jelenleg óvodába. A polgármester már részt vett egy szülői értekezleten, ahol meggyőzték arról, hogy az eredeti elgondolását némiképpen módosítsa, így előterjesztett az eddigi 3 javaslat mellé egy negyedik változatot, és csak abban született döntés, hogy elkészül egy pontos számítással alátámasztott előterjesztés arra vonatkozóan, hogy a Vásártéri óvoda mellett a Fő úti, az Öregszőlői, és a Szabadság úti óvoda milyen kondíciókkal kerülhet vállalkozásba. A szülők, és pedagógusok és néhány képviselő is egyöntetűen az aggodalmukat és félelmüket fogalmazták meg abban a vonatkozásban, hogy nem látják a garanciát arra vonatkozóan, hogy a gyermekek szakmai fejlődése, az ellátása ne csökkenjen, valamint a szülői költségviselés se nőjön, ha vállalkozási formában működteti az önkormányzat az óvodai intézményeit. A számok tükrében születhet csak döntés, ami be tudja bizonyítani, hogy milyen költségcsökkentő intézkedéssel lehet elérni, hogy az előbb megfogalmazott feltételek mellett, a vállalkozó is jól járjon, és az Önkormányzat is megspórolhassa a tervezett 15-17 millió forintot. Az 1999 évi költségvetés főbb számai is jóváhagyásra kerültek, a végösszeg: 1,7 milliárd forint, amelyen belül a működési kiadás 1,1 milliárd, a beruházás (felhalmozás) 538,8 millió, a felújítás 55,6 millió a tartalék 44,2 millió forint. A működési kiadásokon belül az oktatásra fordítandó összeg 566,5 millió forint. A folyékony hulladék, a szippantási díj lakossági díja egyelőre 460 Ft/köbméterre, a közületi díj: 650 Ft/köbméterre, az árnyékszék, WC tisztítás 1030 Ft/köbméterre változott. Várható, hogy az újabb ártárgyalás eredménye-

nőnek. Sajnálatos tény, hogy vissza kellett adni, (mert nem éltünk a lehetőséggel) 2,2 millió forint céltámogatási lehetőséget, amihez ha megteremtjük az 5,5 milliós saját erőt, akkor egy 7,7 milliós egészségügyi gépet lehetett volna az

egészségügy számára biztosítani! (1997 évi 49. sz. MK.C/69 céltámogatás)

Pályázni lehet, az IFJÚSÁGI ALAP, a SPORTRENDEZVÉNYI ALAP, CIVIL SZERVEZETEK támogatási alapja terhére. A határidő nagyon záros, az érdekeltek a részletek és feltételek miatt azonnal keressék a Polgármesteri Hivatalban Kőrös Györgynét, (386-122, 124 mellék) Szintén záros határidejű az **Ökotárségi pályázat**, leadási **határidő: március 10!** (lóistálló, juhakol, halász pákásztanya építésére csak együtt lehet pályázni!) Igen kedvező hitellehetőség mellett kerül korszerűsítésre a város közvilágítása! A várható költség 42,9 millió Ft, ehhez a TITÁSZ 10 % támogatást nyújt, és a hitelt kedvező futamidővel, a megtakarításból kell visszafizetni. A városépítési szabályrendeletének módosítása következtében az állattartásról szóló előírásokat nem számottevően ugyan, de némileg meg kellett megváltoztatni. Sajnálatos tény, hogy voltak idők, amikor a tanyákon élő embereket bekényszerítették a faluba (amit ma már városnak hívunk), természetesen megélhetési forrásuk maradt esetleg csak az állattartás. Sajnos nincs olyan helyzetben most a város, hogy a tiltási rendeleteihez elfogadható megoldást, pld. a városon kívüli állattelhelyezést biztosítson, ezért ez az előterjesztés a bizottsági vitákon túl 1 tartózkodással, 2 ellenszavazattal került elfogadásra.

A zárt ülésen tájékoztatást kaptak a képviselők a lakosságtól beérkező kitüntető címek odaítélésére vonatkozó ajánlásokra. Mint tudják a kedves olvasók, március 25.-én lesz az ünnepi közgyűlés, ahol is 2 díszpolgár, 4 emlékplakett, és 8 díszoklevél kitüntetést vehetnek át a Testület által arra érdemesnek tartott kiválasztottak.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

Ha Ön segíteni akar **egyházmegyénk** gondjain, az egyházmegye alapítványának ajánlja fel személyi jövedelemadójának egyik **1%-át**.

Amikor bevallását megteszi, a plébánián, vagy a templomba kített szórólapot tegye borítékba, és a borítékra írja rá nevét, lakcímét, saját **adóazonosító jelét**.

Ezt a borítékot helyezze a bevallási ív mellé.

A **TEMPLOMOKÉRT** alapítványunk segíteni akarja a templomok, plébániák, iskolák és más egyházi ingatlanok építését, felújítását, működtetését, szakemberek, szükséges energia források biztosítását.
TEMPLOMOKÉRT ALAPÍTVÁNY
adószáma: 18450668-1-06

A másik 1%-át, ha azzal is segíteni szeretne, a **0011 kódszámú Magyar Katolikus Egyház** szöveget kell az adóbevalláshoz kapott nyomtatványra írnia, és az előbbi borítékba helyezni.

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.

Telefon: 66/386-891

66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT

Új helyen: Gyomaendrőd, Fő út 204
(A Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

AJÁNDÉK A NAGYLAPOSI ÖREGEK NAPKÖZIJÉNEK

Nagyértékű ajándékkal gazdagította Nagylapos "vesztora" Gyuricza László városunkat. Amíg eddig is sok és értékes munkát végző Gyuricza úr Nagylaposon az Öregék Napközijének számú és nagyértékű könyveket adományozott. A magyar irodalom klasszikusainak (Jókai Miksa, Móricz Gárdonyi, Móra.) értékes műveit adta. Így a televízió mellett, mely eléggé idegfejtő, izgató, embertelenül durva műsor-gyönyörködtető szép történesek aktív részesei lehetnek a munkájában megfáradt lakók. Ugyanő értékes tudományos munkái sorozatát ajándékozta a Rózsashegyi Könyvtárnak.

GYOMAENDRŐD VÁROS KÉPVISELŐ-TESTÜLETE JUBILEUMI PROGRAMJA A VÁROS 10 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA

- III. 12. "Ki tud többet Gyomaendrőről"? Városi Könyvtárban.
 III. 15. Ünnepek Gyoma Szabadság tér
 Endrőd Hősök terén
 III. 19. Országos Szakmai Tanulmányi Verseny Bethlen Gábor Szakközépiskolában
 III. 25. Ünnepi Képviselő-testületi ülés díszpolgári és egyéb címek átadása a Polgármesteri Hivatalban
 III. 25-27. Országos diákszínjátzó Fesztivál Katona József Művelődési Központban
 III. 27-28. Nemzetközi Idénynyitó Motocross Verseny az Endrői Homokbánya területén
 IV. 1-8. "A mi városunk" címmel rajzpályázat Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola könyvtárban
 IV. 9-15. "A mi városunk" címmel rajzpályázat a Városi Könyvtárban
 IV. 17-18. Városi Sportnap a Sportcsarnokban az 1989-ben született gyermekek az 1989-ben házasságot kötött párok az 1989-ben a 8. osztály elvégzett egykori diákoknak.
 IV. 3-V. 1. Gyomaendrőd Nemzetk. Sajt- és Türofesztivál Sportcsarnok, és előtte lévő területen
 IV. 30. A kiállítás megnyitója: Dr. Torgyán József miniszter Sportcsarnokban
 Endrői tájfellegű ételek bemutatója és kóstoló az Endrői Tájházban
 V. 1. Utcabál a Szabadság téren
 V. 1. "Helyi tradíciós vállalkozások bemutatása, pl. fások, cipészek (vásárral egybekötve) az Endrői Közösségi Házban
 V. 5. SHIRCHADASJ együttes hangversenye az Endrői Katolikus Templomban.
 V. 15. "Rózsashegyi napok" és az **Endrődick Baráti Körének Országos Találkozója** Rózsashegyi Kálmán Ált. Iskola
 V. 22. Fürdő bál a Liget-fürdőben
 VI. 19. Körös-part nyitóbüli a Szabadstrandon
 VI. 21. Fürdő bál a Liget-fürdőben
 VI. 28-VII. 5. Országis Diákszínjátzó tábor
 VII. 16-17. Országos Jetski Bajnokság Hármás-Körös
 VII. 18. Fürdő bál a Liget-fürdőben
 VII. 18. Országos Motocross Bajnokság az Endrői homokbánya területén
 VII. 24. Betyárnap a kempingben Körösmenti Néptánc Liget-fürdőben
 VII. 26-VIII. 7. VI. Gyomaendrőd Nemzetközi Művészta-
 bor a Bethlen Gábor Szakiskolában
 VIII. 6-8. III. Nemzetközi Volkswagen Bogártalálkozó a Körös-parton
 VIII. 7. Nagylaposi Popfarm (humor, operett, nóta) Nagylaposon
 VIII. 14. Országos kajakverseny a Körösön, a Gyomai Szadastrandon
 VIII. 19. Fürdőbál a Ligetben
 VIII. 21. II. Gyomaendrőd Nemzetközi Halőző verseny

KÖZÖSSÉGI HÁZ MÁRCIUS HAVI PROGRAMJA

- 1-én 17 órától Magyar Kereszténydemokrata Szövetség gyűlése
 5-én 9-től 13 óráig Műanyag árak vására
 6-án 17 órától Nyugdíjas Klub nőnap ünnepése
 8-án 10 órától Gyermekszínház: "Terüj, terüj asztalkám" címmel
 9-én 14 órától Kiállítás Uhrin Pál festményeiről március 25-ig.
 A kiállítást megnyitja Szonda István
 11-én 14 órától Cukorbeteg klubja. Orvosi előadás az emeleti teremben, vendég Dr. Bai Ferenc ideggyógyász
 12-én 8-tól 12-óráig Használt ruha vásár
 12-én 16 órától Tini diszkó
 13-án 9-től 11 óráig Szemvizsgálat (Okulár Optika, Szarvas)
 17-én 17 órától Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet közgyűlése
 20-án 18 órától A Gazdakör vacsorája.

Városi képviselők látogatása a Bethlen Gábor Szakképző iskolában

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola igazgatója Gubucz József február 12-én iskolájának és a tangazdaság bemutatására hívta meg a Képviselő-testület újonnan választott tagjait. Ismertette az iskolában folyó mezőgazdasági és ipari szakképzés területeit és bemutatta a tangazdaságban folyó szakmunkát.

A testületi tagok elismeréssel adóztak az iskola magas színvonalú oktatási módszereiről és sok vonatkozásában új típusú formáiról.

VÁLLALKOZÓK BÁLJA ENDRŐDÖN

Február 13-án, a Domszögön jó hangulatú, hajnalig tartó bál volt. A rendezők - Császárné Gyuricza Éva, Dinya László, Hunya István - remélik, hogy elérték céljukat, azaz, hogy visszaállítsák Endrődön a nagy hagyományokkal rendelkező "iparosok" találkozóját. A jó hangulatról az orosházi "Hangulat" zenekar is gondoskodott. Megtisztelte jelenlétével a bált Domokos László országgyűlési képviselő és a város két alpolgármestere is. A tombola bevételekből a Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány is gazdagodott. Köszönet illeti a tombola tárgyakért: a Corvó Bioncő, a Turul, a Raichle cégek vezetőit, valamint Marsiné Giricz Erzsébet asszonyt.

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a Képtár új belépti díjai:

- Felntteknek: 100 Ft,
- Nyugdíjasoknak 50 Ft,
- Diákoknak 20 Ft.
- Helyi diákoknak tanóra keretében történő csoportos látogatása esetén ingyenes.

Szeretettel várjuk a diákokat, és tanáraikat.

Nemzeti ünnepünkön, március 15-én hétfőn, délelőtt 9 órakor ünnepi szentmise az endrői templomban, majd a Hősök terén a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola műsora, koszorúzással.

Délelőtt 11-kor Gyomán, az Országzászlónál műsoros ünnepség, koszorúzás.

Szeretettel hívunk és várunk mindenkit.

AZ ESETLEGES VÁLTOZÁSOKRÓL OLAVASÓINKAT ÉRTESÍTJÜK.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó! új kenyér íze, lepergő könny sója,
Sarkcsillag a négy égtáj felől! öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Anyanyelved billyogként jelöl! Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Horgos Piroska

Tanítónő
(1905-1970)

Szeretett nagynéném pályakép-vázlatának megírására méltatlannak érezvén magam, sokáig halogattam azt. A tanítónőről szólni - véltem - tanítványai lennének illetékesek. Amikor most, mégis eleget kívánok tenni a feladatnak; jelezni szeretném: távol tartom a csábítást, hogy személyes, szubjektív élményeimről írjak.

Hátrahagyott "személyi dosszié"-ját lapozom fel, amelyben a hivatalos kinevezési iratok; saját kezű önéletrajzi, s felettesi munkásságáról írott jellemzései, jelentései adják a fogódzkodót a pálya rajzához.

1905. január 5-én Endrődön, szegényparaszti családban született. Édesapja Hornok László, édesanyja Farkas Viktória. Két éves korában édesapját, néhány évvel később 1914-ben édesanyját is elvesztette. Nővérével, s öccsével nem maradhatott tovább együtt. A három árvát más-más rokon vette gondozásba.

Elemi iskoláit a két leánytestvér még Endrődön végezte be; Azután Nagyváradra a Szt. Vince intézetbe kerültek, ahol polgári iskolát végeztek, és tanítónői, illetve óvónői képzőt kezdtek meg. A trianoni békeszerződés nyomán Nagyvárad Romániához kerülvén; ott nem folytathatták tanulmányai-

kat. Piroska előbb magánúton, majd Kiskunfélegyházán fejezte be tanulmányait; ott kapott tanítónői oklevelet. Tanulmányai befejezését - a tanítói oklevél megszerzését - nemcsak szívós, kitartó szorgalmának köszönhetette, de annak a tette-váltódó-felismerésnek is, hogy jövője formálásában csak önmagára számíthat. A három árva 4-4 holdat örökölt. A föld értéke nem fedezte a tanulmányok befejezését. Piroska, szünidőben, de a tanulás hónapjaiban is kenyérkereső munkával tudta tanulmányai költségeit biztosítani. Nyáron - a szünidőben - mezei munkát végzett; az oktatás hónapjai alatt kötetést, horgolást, hímzést, finom kézimunkát vállalt. (Önéletrajzában írja; sokszor órák alatt is hímzett titokban, hogy a pénzért, határidőre vállalt munkával elkészüljön.)

1923-ban szerzett diplomájával azonban megkezdhetette működését szülőfalujában; segédtanítónői állásban; az Öregszőlőben. Később is, - 1927-től, amikor már rendes tanítónői kinevezést kapott - a tanyavilág, a szegénynegyedek iskolái tanítójaként oktatott.

Borbély Sándor igazgató 1953. június 9-én kelt "jellemzés"-ében így ír róla: "... küzdelmes fiatalság után végzett tanítóképzőt. Egyházi tanítói teendő során ... hosszú ideig járatta velem a tanyavilágot, ahol sok egyszerű parasztgyermeknek adott segítséget jó oktatónevelői munkájával... Tanulói szeretik... Nem szűnik meg a szülőkkal való kapcsolata akkor sem, ha a gyermek nem az ő felügyelete alá tartozik... Gyermekai elsősorban a számolásban értek el eredményt... Igen jószívű. Szegényebb sorsú kartársakon, gyermekeken szívesen segít, értük áldozatot hoz..."

A tanyavilág után, később - még mindig szegénynegyedben - a gyomavégi iskolában tanít... Pontosságot, fegyelmet követelve, - amelyet saját magatartásával is sugall - vezet, neveli, oktatja tanítványait... A számolás alapos ismeretének kitűnő el-sajátítása mellett, a következő években igazgatója már kiemeli: a helyesírás és szép beszéd kialakításában és a logikus gondolkodásra nevelésben" elért kimagasló eredményeit. Az igazságot látja... Minden erejével **azon fáradozik, hogy keze alól kikerülő ifjúság hazáját szerető és azért áldozatokat hozó generációvá váljék.**" (B. S. jellemzése Horgos Piroska tanítónő munkájáról 1954. jún. 9.)

Az igazgatói jellemzésekből és Horgos Piroska önéletrajzából is megtudhatjuk, hogy nemcsak a tanítványok, a szülők is szerették... Sok szülő hívta kereszt anyjául újszülöttjeihez. S ő boldogan vállalta keresztlányait; arany fülbevalókat ajándékozva az újszülötteknek.

Saját gyermeke nem volt, mert nem ment férjhez, de neveltjei számosak. Tanítványai? a rokon-gyermekei köréből. Példás, igaz tanító volt.

ÉVFORDULÓK NAPTÁRA

Március 2. 1817. Nagyszalonta. **ARANY JÁNOS** (†1882. október 22. Budapest) Költő, műfordító, szerkesztő. Már fiatalon elmélyedt a vallásos és klasszikus világi irodalomban. Petőfivel jó barátságot kötött. "TOLDI" elbeszélő költeményével hívja fel magára a figyelmet. balladái közül a legismertebbek: V. László, Szondi két apródja, Mátyás anyja, A walesi bárdok, Rákócziné, Pázmán lovag, Bor, vitéz, Tetemre hívás, Vörös rébék, Tengeri hántás, további híresebb költeményei: Ágnes asszony, Szöke Panni, A rab gólya.

Március 2. 1900. Kecskemét. **VÁSÁRHELYI ZOLTÁN** (†1977. január 27. Budapest) Zeneszerző, Kóruskarnagy. 1924-26 között Észtországban, Norvégiában élt, mint hegedűművész, hangversenymester. 1926-42 között a kecskeméti zeneiskola hegedű és énektanára volt. Az iskola énekkarával elsőnek mutatta be Magyarországon Shütz Máté Passió-ját, Karácsonyi oratóriumát. A Kecskeméti Dalárda tanításában mutatott be: Kodály: Jézus és a kufárok c. művét. Később művészeti vezetője lett a Rádió Énekkarának. 1942-től a Zeneművészeti Főiskola tanára volt.

Március 8. 1814. Nagyvárad. **SZIGLIGETI EDE** (†1878. január 19. Budapest) Drámaíró, szakíró, fordító. Drámaival majd négy évtizeden át a magyar színház meghatározó szerzője volt. Kiváló színpadismerettel és rutinnal dolgozott. A vígjáték-hagyományt a francia virtuozitással társította. Ismertebb vígjátékai: Liliomfi, Rózsa, További darabjai: Szökött katona, A csikós, II. Rákóczi F. fogsága.

Március 8. **NŐK NAPJA**
Március 9. 1804. Hódmezővásárhely. **SZERDAHELYI JÓZSEF** (†1851. február 18. Pest) Énekes, színész, zeneszerző. Kezdetben a kolozsvári színtársulatnak volt a tagja, majd 1928-tól Kassán. 1937-ben a Nemzeti Színházhoz szerződött énekesi, színészi, muzsikusi és zeneszerzői minőségben. Az opera színpadán kellemes bariton hangjával nagy népszerűsége tett szert. Pl. Sevillai borbély, Szerelmi bájital stb. operákban. Kísérő zenét írt: Tündér Ilona, Ludas Matyi, Nagyidai cigányok, A szökött katona, A csikós c. játékokhoz.

Március 13. 1899. Telki. **KODOLÁNYI JÁNOS** (†1969. augusztus 10. Budapest) Író. Pályáját lírikusként kezdte. Korábbi elbeszélései az ormánsági népélet színeit, az itt élő emberek társadalmi nyomorúságát mutatja be. Elbeszéléseinek témavilágát színpadi művekben is feldolgozta. Pl. Földindulás, Végrendelet. Történelmi regényei: Boldog Margit, A vas fiai, Juliánus barát.

Március 15. **NEMZETI ÜNNEPÜNK - A MAGYAR SAJTÓ NAPJA.**
Március 15. 1883. Újlak. **EGRY JÓZSEF** (†1951. június 19. Badacsonytomaj) Festő. A Balaton festője és szerelmese. A főiskolán Vidovszky Béla évfolyamtársa volt.

Március 19. 1887. Budapest. **KABOS GYULA** (†1941. október 6. New York) Színész, emlékirat író. Pályáját Szabadkán kezdte, majd Nagyvárad következett. 1913-tól a fővárosi Király Színházban szerepelt. A korai magyar filmgyártás jellegzetes alakja. Kabarétréfákban, táncos-komikus szerepekben, de drámai szerepekben is fellépett. A korabeli kis ember jellegzetes figuráit állította színpadra és a filmvászonra.

Március 20. 1887. Érsekújvár. **KASSÁK LAJOS** (†1967. július 22. Budapest) Költő, író, szerkesztő, festő. Hatalmas mű-

vet hagyott maga után. Számos műfajban alkotott maradandót. A kor polihisztorja: író, költő, teoretikus, kritikus, szerkesztő, festő és tipográfus.

Március 21. 1880. Budapest. **GÁCH ISTVÁN** (1962. február 19. Budapest) Szobrász. Az Iparművészeti Főiskola elvégzése után Zala György műtermében dolgozott. Nagy hatással volt rá a Mester. Az I. világháborúban fogságba esett. Taskentben raboskodott. Hazatérése után a háború borzalmaiból absztrakt alkotásokkal fejezte ki, majd visszatért a figurális kompozícióhoz. 1943-ban Szeged városának elkészítette a "Hármas huszár" emlékművét. A gyomai származású Pásztor János szobrászról portrét készített.

Március 22. **A VÍZ VILÁGNAPJA**

Március 23. **METEOROLÓGIAI VILÁGNAP**

Március 24. **A TBC ELLENI KÜZDELEM VILÁGNAPJA**

Március 25. 1881. Nagyszentmiklós. **BARTÓK BÉLA** (†1945. szeptember 26. New York) Zeneszerző, a XX. század nagy magyar zenei géniusza. Már 1906-ban Vésztőn fonográfjával népdalokat gyűjtött. Járt az országot, gyűjtött szlovák, román népzene is. Népi hangú darabjai: Csík megyei népdalok, Este a székelyeknél. További munkái közül legismertebbek: A fából faragott királyfi, A kékszakkalú herceg vára, A csodálatos mandarin, Mikrokozmosz, Cantata profana, kórus művek és számtalan hegedűre, zongorára, és más hangszerekre írott darabjai.

Március 27. **SZÍNHÁZI VILÁGNAP**

Március 27. 1891. Nagyszalonta. **ZILAHY LAJOS** (†1974. december 1. Újvidék) Író, költő és szerkesztő) Irodalmi pályafutását háborúellenes verseivel és könnyed hangvételű színdarabokkal kezdte. (Halálos tavasz) A két világháború között műveinek alapélménye a háború okozta társadalmi, erkölcsi változás. (Két fogoly, Szibéria, Szökevény). Halála után hamvait hazahozták, és a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Március 27. 1861. Brassó. **KOSZTA JÓZSEF** (†1949. július 29. Budapest) Festő. A vásárhelyi művésztelep egyik alapítója, az alföldi tanyák, tájak, parasztemberek festője. Körülötte az alföldi festészetnek valóságos iskolája alakult ki Vásárhelyen és szentesi tanyáján. Barátja volt Pásztor Jánosnak. Nevét a szentesi múzeum őrzi.

Március 29. 1885. Szabadka. **KOSZTOLÁNYI DEZSŐ** (†1936. november 3. Budapest) Író, költő, műfordító, újságíró. Regényei és elbeszélései a magyar próza egyik csúcspontját jelentették (Pacsirta, Aranysárkány, Édes Anna). 1954-ben jelentek meg válogatott novellái. Költészetében "A szegény kisgyermek panasza" c. kötetben megjelent verseivel aratott nagy sikert.

Március 29. 1892. Csehímszent. **MINDSZENTY JÓZSEF** (†1975. május 6. Bécs) Újratemetése 1991. május 4-én volt Esztergomban. Katolikus egyházi író. Magyarország hercegprímása. 1949-ben koncepcióssá perben elítélték. 1956. október 30-án szabadították ki fogságából. November 4-én az amerikai követségen kapott menedékkjogot. 1971-ben hagyhatta el hazánkat, 1975-ben Mariazzellben temették el. Attól kezdve a templom a magyarok zarándokhelye lett. Boldoggá avatása folyamatban van.

Március 31. 1900. Miskolc **SZABÓ LŐRINC** (†1957. október 3-án Budapest) Költő műfordító. Munkás családban szerzett élményei nyomán (apja mozdonyvezető volt) versei szociális érzékenységről tanúskodnak, de ugyanakkor a megszerzhető javak, élvezetek követelése is megjelenik, mely sokszor az előbbtől nehezen választható külön.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnapokon: 8-kor, és este 6-kor, hétköznap reggel fél 8-kor. Nagybőjtben keresztút, péntekenként este 6-kor. Szent Gellért Iskola kápolnája: Minden hónap 2. és 4. Vasárnapján fél 12-kor. (március 14., és 28.)

Nagybőjti lelkigyakorlat: március 29-30-31-én, (nagyhét-főn, nagykedden, nagyszerdán) 18 óraker. Vezeti: Kovács József gyulai plébános. A lelkigyakorlat alatt kiszolgáltjuk a betegek szentségét is. Végezzük el húsvéti gyónásunkat.

Hunva

Vasárnapokon: délelőtt 10-kor. Hétköznapokon: kedden, csütörtökön és szombaton este 5-kor, valamint elsőpéntekenként is, este 5-kor. A szombat esti mise előesti mise, így érvényes vasárnapra. Nagybőjtben keresztút, péntekenként este fél 5-kor.

Nagybőjti lelkigyakorlat: március 29-30-31-én, (nagyhét-főn, nagykedden, nagyszerdán) 16 óraker. Vezeti: Kovács József gyulai plébános. A lelkigyakorlat alatt kiszolgáltjuk a betegek szentségét is. Végezzük el húsvéti gyónásunkat.

Gyoma

Vasárnapokon 10-kor, hétköznapokon 15 óraker. Kedden reggel 8-kor. Nagybőjtben keresztút, péntekenként délután 3-kor, utána mise.

Nagybőjti lelkigyakorlat: március 26-27, (péntek, szombat) és 29. (hétfő), este 17 óra. Vezeti: Vargyas Emil endrődi káplán.

MÁRCIUS HÓNAP ÜNNEPEI

7. Vasárnap:	NAGYBŐJT 3. VASÁRNAPJA
14. Vasárnap:	NAGYBŐJT 4. VASÁRNAPJA
19. Péntek:	Szent József
21. VASÁRNAP:	NAGYBŐJT 5. VASÁRNAPJA
25. Csütörtök:	Gyümölcsoltó Boldogasszony
28. VASÁRNAP:	VIRÁGVASÁRNAP

Jézust eltemetik

Jézust eltemetik. Most már előmerészkednek a férfiak is. A ravatáról, a Szűzanya öléből óvatosan, csendben leveszik Jézus véres, fáradt testét, megmossák, belakarják, és sírba teszik. Van minden, ami Jézus temetéséhez kell: nagy kő, örök, pecsét. Most már nem kell félni, hogy fellázija a népet. Most már nem fognak utána menni. Most már nem fog csodákat lenni, halottakat feltámasztani. Most már nem fogja megszegyenyíteni a főpapokat és írástudókat, és nem fogja őket megleckéztetni. Vége mindennek – gondolják.

Csak vasárnap hajnal ne jöjjön, mert azt mondta, hogy harmadnapra tel fog támadni. Hálha megtörténik? Hálha igaz lesz? Minden esetre számítva van pénz is, hogy az örök elhíreszteljék: az apostolok ellopták. A pénz és a hazugság elérte célját, mert elterjedt a zsidók között, hogy Jézus testét ellopták. Ez inkább elhitték, mint azt, hogy a csodatevő Jézus, a halottakat feltámasztó Jézus maga is feltámadt.

Népünket, nemzetünket, magyarságunkat és hitünket is sokszor eltemetik már. Voltak nagy temetőink, mint a muli pusztá és a mohácsi mező. Sokszor meghúzták felettünk a lélekharangot. Lerombolták Budát, városainkat és falvainkat. Megásták sírunkat 1849-ben, 1921-ben, 1956-ban. Azt mondta egy "nagy" ember: a magyar egyház felszámolása csak vagonszerelés. Aki mondta, már rég por és hamu, sírfülkéje belőve és bemocskolva, az Egyház pedig fellámadt, és folytatja működését ott, ahol abbahagyta. Volt úgy, hogy elnémították a török fölötti diadall hirdető déli harangszót, és most ismét szól. Volt, amikor el kellett dugni Máriát, és nemzeti színű zászlóinkat és most ismét lengeli azokat a szél, volt, amikor menekülni kellett saját hazájából Szent István jobbánál és a Szent Koronának, most ismét itthon vannak és örökökre felejtünk. Halárainkon kívül élő testvéreinket is szeretnék örökre eltemetni, rájuk hengerítve a feledés kövét, de hisszük és reméljük, hogy a sírásók már rég por és hamu lesznek, de megkínzott és halálra ítélt testvéreinknek megszólalnak majd a húsvéti harangok.

Hiszek egy Istenben – Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban,
Hiszek Magyarországot és a magyar Egyház
Lelki feltámasztásában. Amen.

Süle András

Az új endrődi egyházközségi képviselőtestület tárgyal arról is, hogy 5 év múlva lesz 200 éves a templomunk, és hogy ezt az évfordulót méltó módon kellene megünnepelni. Az évfordulóra - amennyiben a hívek akarják és támogatják - a templom belsejét teljesen fel kellene újítani és kifestetni.

A Szent Gellért Iskolát is hamarosan bővítjük, új tornatermet szeretnénk építeni.

A GYOMAI TEMPLOMRÓL

Nem hivalkodva, de mégis öntudatosan gondolkodunk városunkra, városunk egyik részére, Gyomára.

Az 1300-as évek elején már lakott hely, az első írásos emlék 1332-ben van róla.

A török idők alatt teljesen elpusztult, de a török idők után ismét fejlődésnek indult.

A Hármaskörös koszorúzza a várost, a fővasútvonal pedig beköti az ország forgalmába. Az ideérkezőket három templom is üdvözli.

E három templom közül az egyik a katolikus templom. Nem nagy, de művészi szép. A kriptájában nyugszanak, kiknek köszönhetjük ezt a műemléki templomot: Wodiáner Albert és neje Aczél Zsófia. A templom 1878-ban lett befejezve. Tehát 120 éves a templomunk.

Ez idő alatt a templom mindenkor papjai és hívei törődtek a templommal. Most a múlt nyáron is 150.000,- Ft költséggel kellett tetőzetét kijavítani.

Épp e tetőjavítás alkalmából állapították meg az építészernők és a tetőjavító mesterek, hogy a torony gerendázata és az egyik tetőgerenda veszélyes állapotban van: mintegy 50%-a el van korhadva, a torony rézlemezei is likacsosak, sőt egy nagyobb lyuk is van rajta, lehet, hogy háborús károsodás.

Nagy hiánya lenne városunknak, ha e szép, művészies templom tornya hiányozna a városunkból.

Ezért a gyomai Rk. Plébánia Egyházközsége elhatározta e torony renoválását.

A németországi Kirche in Not szervezete 636.000 Ft-tal segít bennünket. A városunk is, sok anyagi gondja mellett 250.000 Ft-ot juttat e célra. Az egyházközségünknek is van 812 ezer forint megtakarított pénze. De ez még mindig kevés.

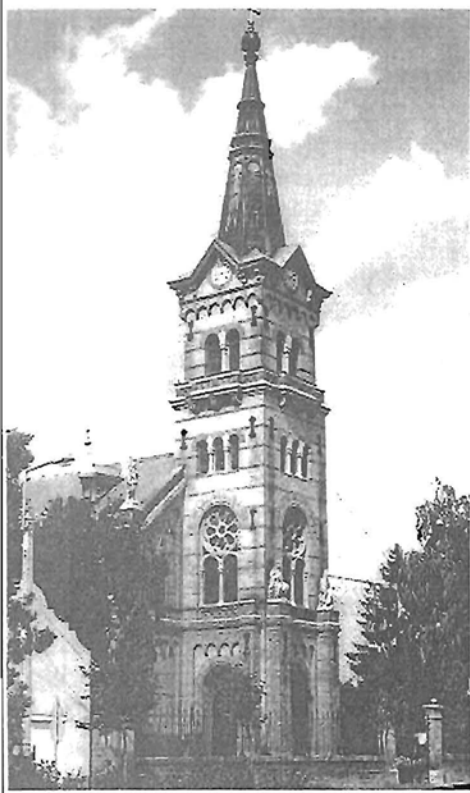
Ezért tisztelettel és szeretettel kérem a városunk lakosságát, hogy legyen az egyházközség segítségére e torony rendbehozatalában, hogy mintegy jóra figyelmeztető felkiáltójel legyen jelen továbbra is a városunkban.

Adományukat, melyekért előre is köszönet mondunk, a gyomai Rk. Plébánián adhatják le, Mátyás kir. út 1. szám alatt, nyugta ellenében.

Adományaik adhatók a Templomokért Alapítványra, és akkor ezt az összeget az APEH figyelembe veszi a jövő évi, a 2000. évi személyi jövedelemadó elszámolásánál.

Éljen, fejlődjék és virágozzék továbbra is városunk és ebben e kedves, művészies templomunk is.

Mag Lajos
gyomai plébános

ADATOK A GYOMAI REFORMÁTUS TEMPLOM ÉPÍTÉSÉNEK TÖRTÉNETÉHEZ II. RÉSZ. (ELŐZMÉNYEK)

Eddigi ismereteink lapján feltételezhető, hogy a középkori, de a 18. század elejére elpusztult templom, amelyet a hitújítástól kezdve a reformátusok használtak és az után különálló fatornyossal épült templomok, a következőkben leírt szűkebb területen álltak. Helység Háza (a mostani tornacsarnok ligeti lejáró felőli végében állott) a mostani Városháza helyén állott orvosi-, patikus-, jegyzői-, lelkészi lak, - Holler szálloda-étterem, (volt) orvosi rendelő, presszó, mozi, református egyházi épületek, volt központi református fiúiskola által határolt terület.

A városház építéskor a régi Helység Háza lebontották s a lelkészlak helyét telekcserékkel áttették a mostani Kossuth Lajos utcai sarki telekre. A jelenlegi országzászló felőli oldalán templomunknak volt egyházi épülete, melyet 1820-ban bontottak le. A főtéren (országzászló, és Holler előtti térség) a 19. század közepéig vásártér, majd piactér volt kúttal (később ártézi kúttal).

Az 1733-ban készült jegyzék, melyet Békés vármegyei elpusztult templomokról készítettek, Gyománál a következőket rögzítette: "Ezelőtt harminc évvel épen állott az a templom, amelyet most a szükséges karbantartási munka elhanyagolása miatt az idő vasfoga teljesen elpusztított. Valószínűleg a katolikusoké volt." Ebből a jelentésből nem tűnik ki, hogy voltak-e még felmenő falai az elpusztult templomnak. Mégiscsak lehetnek falmaradványai, mert "katolikus" voltára, csak ebből lehetett következtetni. Az más kérdés, hogy egyazon közösség használta istentiszteleti célra a templomot. Előbb római, majd a hitújítás után helvét református hiten lévő lakosok. Mellette, vagy közelében épülhetett egy ideiglenes "nád-sövény" templom, s 1729-ben vályogtemplom (erre engedélyt is kértek a vármegyétől). Minden bizonnyal beépítették falaiba (engedély nélkül) a lebontott középkori templom tégláit, meg az egei "elpusztult" templom tégláit is. (Ege falu is ugyanolyan sorsra jutott 1700-1711 között, mint Gyoma, csak Ege határát az új földesúr Harruckern nem engedte megülni, Gyomát nagyobbította vele.) A póhalmi templomot meg a túriak hordták el a túri templomba.

1738-42 között fatornyot épített a vályogtemplom mellé az ügyes kezű Zágonyi Márton prédikátor. A többi megyebeli falu iratanyagában is találtam olyan adatokat,

hogy templomaik mellé különálló fatornyot építettek. Ezek nyilvánvalóan olyanok lehetnek, mint amelyeket még ma is láthatunk Erdélyország református templomai mellett. Legközelebb látható ilyen fatorny a szeghalmi római katolikus templom mellett.

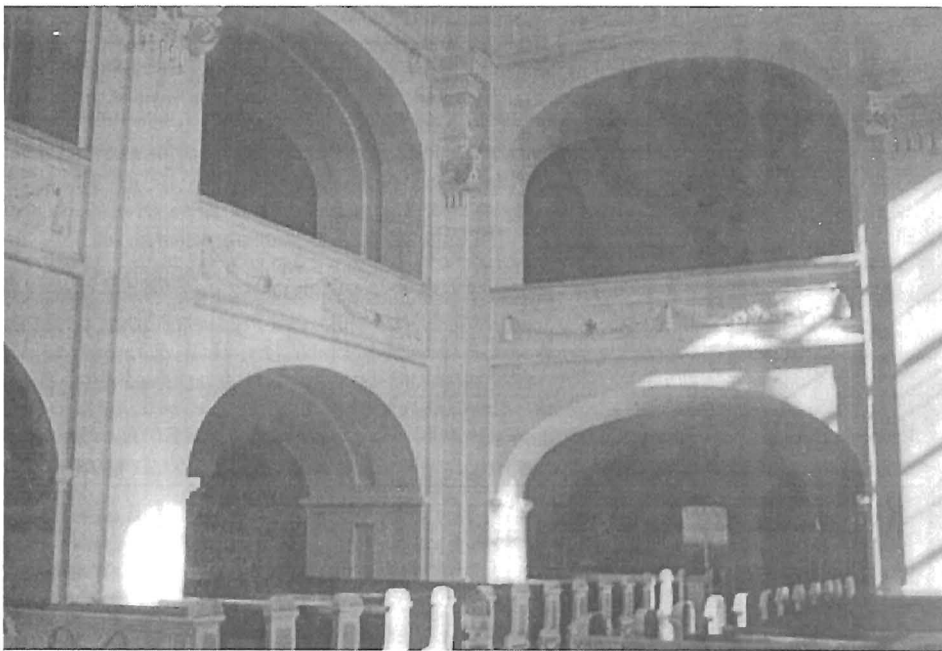
Egy 1753 évi adat arról szól, hogy a gyomaiak kérelmezték a vármegyétől "romladosban" lévő templomuk fából és sárból való megépítését előbbeni nagyságban. Mi történhetett az 1729-ben engedélyezett és megépített vályogtemplommal (a latin okirat pontos fordítása: égetetlen téglá)? Kiemelések a kérelmező okirat szövegéből: "Tekintetes Nemes Vármegyének tellyes autoritásában vagyon azt megengedni, hogy azon Oratóriumot (= Imaház), fából és sárból megépíthessük annyi quantitással, mint volt eddig, s már magunk is nagyobbra nem szándékozunk, hanem minden régi folyógerendákat, és a Templomnak egész S'indelyezett tetejét intacte meghagyván, csak falakat akarunk újjakat építeni alája, és másként is fából és sárból épült falak más anyagból nem gondoltatnak, ... bizonyos faszlopok nem tartották vóna, régen eldült vóna." Ezt az imaházat 1760-ban megépítették mint azt a vármegye vizsgáló bizottság konstatálta is. Itt annyit kell megjegyezni,

hogy ezidőtájt a protestánsok keserves s nehezen szenvedhető üldözés alatt álltak. Templomaikat elvették, új templomot nem építhettek. Hosszas engedélyezési tortúra után csak "imaházat" (torony és utcára néző ajtó nélküli) építhettek. Itt most az ellenreformáció bonyolult s eseményeibe, történéseibe nem merülök bele.

1766-ban az 1760-ban épült templomuk mellé portikus (= előcsarnok) építésének engedélyezését kérték a gyomaiak a "Nemes Vármegyétől"; "...a mi Helységünkben le telepedett Nép is annyira megszapordott, hogy régiben, alávaló materiából való kicsiny, és szoros Oratóriumocskánkban, fele sem fér bé a Népek... Kivül az Oratórium körül csoportozva, hideget, meleget, esőbe, hóba, fergegbe, a Levegő Égnek minden kegyetlenségét szenvedni kéntelenítettik... emlegett Oratóriumonk régi hagyott helyin még egy ajtót csináltatni, és az előtt csak nyers vályogból készétendő porticust, vagyis Szeginyek Házaát építtetni megengedni méltóztassanak."

1744-ben szintén bővítésre kérnek engedélyt a gyomaiak. Ekkor úgy írják le, hogy templomuk égetetlen téglából áll fent régi időkül fogva.

Cs. Szabó István

*Madri Zol cipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.
Telefon: (66) 386-578

Corvo Bianco Schuh Bt.
Cipőipari Bt.

Corvo bianco

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

LÁSSA MEG A SZÉLES VILÁG, LÁSSA MEG A KÉKLŐ ÉG!

A ma élő fiatal emberek közül legöbbsen úgy tudják, hogy a Levente egyszerűen egy fiúnév, egy férfinév. Nem is sokan viselik, de előfordul, főleg Erdélyben.

Az, hogy ez egy mozgalomnak, szervezettel a nevével jelentette, - mely a húszas évektől a negyvenes évek elejéig tartott - ma holnap ebben az országban már csak az idős emberek tudják, akik még emlékeznek rá.

A levente mozgalmal a trianoni békeszerződés megszorító intézkedései kényszerítették ki, amelyben a fiatalok hadserőn kívüli katonai előképzésben részesültek.

Elmondom hát, ott, ahol én nevelkedtem, az én falumban hogy volt, mert egy kis visszatekintés, ha nem is Ádámig-Évigig, de a régebbi iskolarendszerig:

Az általános (elemi) iskola 6 osztályos volt és utána 3 év ún. "ismétlő". Itt a lányok háztartási ismereteket sajátítottak el, és a jövőendő anyaszeret is szóba került, szakelőadók közreműködésével.

A fiúk szintén jártak "ismétlő"-be, ahol a gazdálkodás, állattenyésztés ismereteit sajátították el, életkoruknak megfelelően. Hetenként egyszer volt foglalkozás.

A szegényebb sorsú, de munkaszerető és tisztelő szülők hasonló gondolkodású gyerekeiket, a lányokat pesztrának, a fiúkat jómódú emberekhez kispásztornak "szegődítették" szaladjide-szaladjoda szerepre. Kerestek valamicske pénzt, nem csavarogtak. (Lopásról még csak hírt sem hallottuk.)

Ismétlő után lépett be a levente-élet, de csak a fiúknak. Az is egyszer volt, hetenként. Ha a fiú alkalmazásban állt, "gazdája" a foglalkozásra köteles volt elengedni. Aki tovább tanult, a helyi leventébe nem járt.

A legénykének számító kamaszok a Leventeotthon tagjai lettek, ahol szóbeli oktatás, és némi katonai előképzés folyt.

A községek távolabbi részein is volt levente szervezet, délutánoként, a tanyai iskolákban. A leventéknek újságuk is volt, amiben versek, novellák, vidáni történetek voltak. Főleg a község központjában a Leventeotthon állandóan nyitva volt. Biliárd, sakk, kuglópálya várta azokat, akik esetleg napközben betérhettek, nem álltak munkába.

Az élet inkább este kezdődött. A leventeoktatók komolyabb, fiatalabb értelmes, katonaviselt férfiak voltak, de "főnökük" mindig diplomás ember, főleg pedagógus. A legtöbb községbe bekerült az oktatók közé egy-egy zenét kedvelő és hozzáértő, legöbbször pedagógus. Az Otthonban mindeh fiatal fiú otthonra lelt, fel-

ügyelet mellett, de szabadon szórakozhatott, vagy akit az oktató arra alkalmasnak talált, zenével is foglalkozhatott. Lassan magalakultak a levente zenekarok. Főleg fúvósokból, de más hangszereken is folyt képzés (cimbalom). A fúvósok hangszereiket hazavihették gyakorlásra.

A tavasz beálltával aztán a leventék térzenéjében - főleg vasárnap délutánokon - gyönyörködhetett a falu népe. Ünnepeken ők emelték azok színvonalát. A zenekar tagjai egyenruhát viseltek, de leventesapkája minden leventének volt. Néha a zenekar az utcákon menetelve is szórakoztatta a lakosságot (pl. templomi búcsúkor).

Jelszavuk: "A múlt sугall szent őserőt, építsünk rajta szebb jövőt!" Hivatalos köszöntésük is ebből alakult ki: "Szebb jövőt!" - fogadása: "Adjon Isten!"

Így hangzott indulójuk:

Szép levente, talpra, sorba! Itt van már a telt ideje

Az ősi virtus, a régi szent juss el nem vész;

Levente karja, munkára harcra mindig kész!

Lássa meg a széles világ, lássa meg a kéklő ég

Virul e honban, turáni sorban tajték még?

Égén a honnak a hajnal pirkad, munkánk vár.

A bérc, a róna, a völgy, a pusztá hangos már!

Háromszínű szent lobogónk fújja szél, fel-fel hát!

Előre, rajta, hadd dűljön porba minden gát!

Nincsen dicsőbb drága magyar hazánknál.

Nincs az egész földkereken sehol sem,

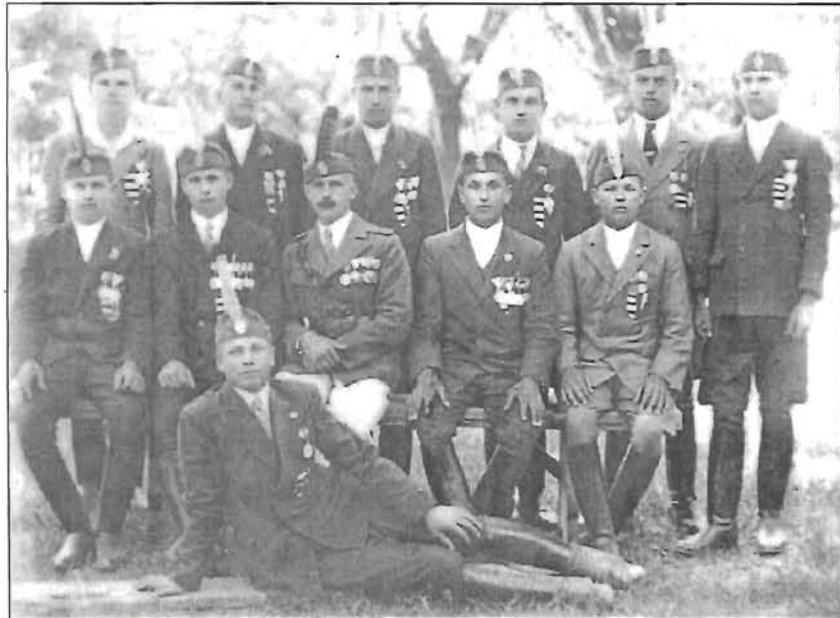
Áldja meg az égben lakó nagy Isten!

Sok szép induló hangzott el a térzenéken, de ennek gyönyörű dallamánál szebb egy sem. Templomba is kűrészóra menetelt a levente ifjúság, ahol példásan viselkedtek. (Szertartásnál, mint egy test, térdelt az emberoszlop.)

A vasárnapok szépségét, az összetartozás örömét - még ha a mozgalom kötelező is volt - jelentette a fiatalok számára, mellyel csak a cserkészek vetekedhettek. Az én falumban cserkészmozgalom nem volt.

Körülbelül ilyen volt a levente élet. Jó volt, helyes volt? Talán a történetírás egyszer eldönti, ha egyáltalán lapjaira felkerül. Aki részt vettek benne lassan távoznak az élők sorából. Igen sokan, tőlünk messze, jeltelen sírokban nyugszanak. Sirjukon, lehet, hogy csak a vadvirágot lengeti a fújó szél, vagy talán még azt sem.

MÁRTON GÁBOR

A csejti leventék a 30-as években

NŐNAPRA, VIRÁGCSOKOR HELYETT

ERŐSZAKOLT VÁLÁS

Nézd, büszke, kemény arccal, sóhaj nélkül hagylak magadra! Homlokomon gondtalanság tükröződik. (A sátán arca lehet ilyen közönyös, sárga)

Hiszed-e, hogy ilyen válás nem volt? Nem dalolt soha az elmenő ennyire bizva. (És közben a fájdalomtól majdnem elfakadt sírva.)

Aki látott vállamat verte. Tetszett neki, hogy dalt-nevetve hagytalak el, az őszi csendben, s nem néztem betegem, merengve. a Hold fele, reményt keresve.

Pedig mikor magam maradtam, felszakadt a seb és a vér, patakzott zúgott, mint az ér a hegylejtőn le, s tajtékos volt kintől az arcom és fehér.

Ugye, Te tudtad, és ezért szántál! Mikor elmentem hazug arccal, mintha nem fájna nekem semmi, láttad, hogy vérre sebzett a válás mikor indultam, már megsajnálta.

Köszönöm, hogy nem hívtál vissza, így fehér vagy, patyolat tiszta. Ha majd fáradtan pihenni térek, lesz mindig biztató csillag, akire bízom, hittel felnézek.

1951.
MÁRTON GÁBOR

Nekünk, könyvtárosoknak az a feladatunk... Néhány szó a Rózsahegy Könyvtárról

A Képviselő-testület határozatának megfelelően 1997. október elsejével az Endrédi Könyvtár a Rózsahegy Kálmán Általános iskola és Kollégium fennhatósága alá került. Ettől kezdve a könyvtár nyilvános kettősfunkciójú; közművelődési és iskolai könyvtárként működik. Erről sokaknak, talán, nincs is pontos információja, hiszen a könyvtár maradt a régi, megszokott helyén. A Könyvtár neve Rózsahegy Kálmán Iskolai és Közművelődési Könyvtár, amely helyett, mi szívesebben használjuk a "Rózsahegy Könyvtár" megnevezést, s szeretnénk, ezt a nevet idővel hivatalossá tenni. A könyvtár vezetője Ladányi Gáborné, az iskola igazgatója. A könyvtárban két főállású könyvtáros dolgozik, a takarítást rész munkaidős, a könyvelést az iskola végzi.

A közművelődési feladatok ellátására a Képviselő-testület biztosítja a pénzt, ez tehát nem az iskola költségvetését terheli. A könyvtárnak az iskola valamennyi dolgozója és tanulója tagja. Az évek óta lassú ütemű taglétszám-növekedés eredményével elégedettek ugyan nem lehetünk, de a lakosság számához viszonyítva, az jónak mondható.

Nekünk, könyvtárosoknak az a feladatunk, hogy mind a közművelődési, mind az iskolai könyvtári funkcióknak a könyvtárat, állományát s magunkat is megfeleltessük. A könyvtár belső átszervezésével is ezt kívántuk elősegíteni. A gyerekeknek a szakirodalmi részben sorozati kiemeléseket készítettünk, nagyon szeretik kis olvasóink. A felnőtt olvasók által gyakran kölcsönzött könyveknek is sikerült elegendő és megfelelő helyet biztosítani, ezeket témacsoportos bontásban kínáljuk olvasóinknak. Az olvasóteremben biztosítani tudjuk a kényelmes folyóirat olvasást; jelenleg 43féle sajtóterméket kínálunk. Az asztaloknál elegendő hely van, akár egy osztálynyi gyerek számára is.

Az iskolával napi kapcsolatban állunk, "megszoktuk" egymást, s a kezdeti opró zökkenők után mára jó munkakapcsolat alakult ki. A könyvtár profitalt az iskola technikai dolgozói háttéréből, bármi probléma, javítási feladat adódik, mindenben segítségünkre vannak. Gazdája, jó gazdája van a könyvtárnak, s ez megnyugtató lehet mindenki számára, aki az átalakulástól, a változástól féltette a könyvtárat.

1998-ban is megrendeztük az "Aranyfonál" mesemondó-versenyt, "Égből pottyant mese" címmel rajzpályázatot bonyolítottunk. A könyvtár ismét helyet adott a Rózsahegy napok keretén belül megrendezésre került Endrődiek Baráti Találkozásának. A Soros Alapítványtól közel felmilió forint értékű számítógépet, szoftvercsomagot, és pénzt nyertünk. Elkészült az iskolai könyvtárra vonatkozó Szervezeti és Működési Szabályzat, melyet a tantestület, az iskola érdekképviseleti szervei elfogadtak, s a Pedagógiai Intézet szakértője igen jó véleménnyel jóváhagyott.

Jelenleg a legnagyobb problémánk a könyvtár-épület vízesedése. Ez most már a dokumentumok épségét veszélyezteti. Kívül-belül 2, 1.5 méter magasságban omlik a vakolat, a konnektorokban víz van, dohosodnak, vízesednek a könyvek. A polcok tartói kiesnek a falból, a vakolat olyan nedves, hogy nem képesek megtartani a könyvek súlyát. Ez már közvetlen baleset veszélyt is előidézett. Nem tudjuk az önkormányzatnak lesz-e lehetősége pénzt biztosítani a felújításra?

A könyvtár s hagyományos szolgálata mellett majdnem 300 videokazettával is várja az érdeklődőket. Ezek a filmek nagyrészt a világ legjelentősebb rendezőinek maradandó élményt nyújtó alkotásai, a filmművészet értékei. E-mellett számos kötelező és ajánlott olvasmány filmes adaptációját, természet s ifjúsági filmeket kínálunk.

Fénymásolást is vállalunk.

1999-ben is szeretnénk megrendezni a mesemondó-versenyt. Gyomaendrőd várossá nyilvánításának 10 éves évfordulójára alkalmából rajzpályázatot hirdetünk a Városi Kulturális Egyesülettel és a Városi Könyvtárral közösen.

Szakmai feladatként az iskolai könyvtár állományának átteltározása következik, majd minél hamarabb szeretnénk elindítani a könyvtár számítógéppel történő feldolgozását. Szeretnénk hozzájutni egy digitális telefonvonalhoz, az Internet zavartalan használatát segítené elő. Ezen kívül persze van még más ötlet és terv is, ezekről a későbbiekben szívesen beszámolok a kedves olvasóknak.

Dinyáné Bánfi Ibolya.

Kérjük mindazokat, akiknek lehetőségük van, s érdemesnek találják az endrédi könyvtárat a támogatásra, adójuk 1%-át ajánlják fel a Rózsahegyi iskola és közművelődési könyvtár javára.

Címünk: Gyomaendrőd, Blaha I. U.21. Sz. Adószámunk: 15346731-2-04.

Tisztelettel köszönjük.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

Bemutatkozik a

Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány

A Rózsahegy Kálmán Általános Iskola és Diákotthon alapítványa 1989-ben Dr. Farkas János endrédi származású sebész főorvos kezdeményezésére jött létre. Célja a hátrányos helyzetű, jó képességű endrédi gyerekek tovább-tanulásának támogatása.

Gergely Ágnes író nő kezdeményezése alapján az általa biztosított összeg kamatát minden évben az iskola legsikeresebb tanulója kapja, s erről az iskola tantestülete hivatott dönteni.

Az alapítvány jelenlegi vagyona 648.687.-forint. Az 1% személyi jövedelemadóból befolyt összeg 1997-ben 205.184, 1998-ban 142.156 forint volt, melyet ez úton is tisztelettel megköszönünk a felajánlóknak.

Az alapítvány alapszabálya értelmében a befolyó összeg a tőkét gyarapítja. Évenként kivonható a mindenkoros tőke kamata. Kedvezményben részesülhet az az endrédi lakhellyel rendelkező tanuló, aki általános iskolai tanulmányait a Rózsahegy Kálmán Általános Iskolában, (vagy jogelődjében) végezte, középiskolában, vagy egyetemen, főiskolán tanul tovább, tanulmányi eredménye legalább 4-es (jó), s a támogatását a család anyagi helyzete indokolja. A támogatást ösztöndíj formájában felvévenként juttatjuk el a kedvezményezetthez.

1991-től 1998-ig teljesített kifizetések (támogatások) 279.000 forint.

A tanulmányi ösztöndíjat pályázat útján lehet elnyerni, melyről a kuratórium dönt. Jelenleg két egyetemi hallgatót támogat rendszeresen az alapítvány, mindketten a debreceni ELTE hallgatói.

A Gergely Ágnes által alapított díjat 1997-ben Blaskó Dénes, az országos matematikai versenyen elért 7. helyezése jutalmául kapta, 1998-ban pedig Kovásznai Nóra országos rajzpályázaton elért 1.3 helyezése miatt és külön díjáért.

Az alapítvány kuratóriumának tagjai: Dr. Farkas János, Iványi László, Hornok Lajosné, Hunyad Simon Péter, Ladányi Gáborné, Márton Gábor.

Az ösztöndíjra minden év május 31-ig írásban lehet pályázni. A kuratórium 31 napon belül dönt a kedvezményezettéről.

A Pályázat címe: Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány Kuratóriuma. 5502 Gyomaendrőd, Népliget út. 2.

A jövedelemadó 1%-os felajánlásokat továbbra is kérjük és várjuk.

Adószámunk: 1900062255-1-04.

Évközben bármilyen összegű támogatást szívesen veszünk, befizethető a folyószámlára: ENDRÖD ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET 53200015-10000018. Dr. FARKAS JÁNOS TANULMÁNYI ÖSZTÖNDÍJ ALAPÍTVÁNY.

Ladányi Gáborné

MINDENT EGY HELYEN, A PIKTOR BOLTBAN!

Gyomaendrőd, Fő út 204.

(Telefon: 66/386-611)

Kaphatók:

-Festékek, lakkok, ecsetek

- szerszámok, csavarok, sze

- ragasztók, zárak, vasalások, és linóleumok
PADLÓ BURKOLÓ LAPOK MINTA UTÁN, HOZZÁ
RAGASZTÓK, FUGÁZÓ AUZAT KIEGÉSZÍTŐ

Garancia! Minőség! Kedvező ár! Gellai Cipő

GYOMAENDRÖD, Fő út 140/2. - Tel.: 06-66-283-359

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

TALLÓZÁS AZ ERDÉLYI LAPOKBAN

Bányavidéki Új Szó. Január 8.

Máramarosi származású "év embere" Amerikában! című írásában Dr. Grünwald Ernő tudományos főkutató beszámol Vodnár János életútjáról és elért sikereiről.

"Az 1998. Év Embere" (Man of the Year 1998) címmel tüntette ki dr. Vodnár János ny. egyetemi tanárt az egyesült államokbeli Életrajzkutató Intézet. Az ABI (American Biographical Institute) a "2000. Milleniumi Tiszteletbeli Érmét" és "A Nemzetközi Kultúra Tiszteletbeli Diplomáját" ugyancsak a borsabányai származású 70. évét taposó vegyészprofesszornak ítélte oda. Vodnár János tagja a Bolyai Társaságnak és alapító tagja az Erdélyi Múzeumnak.

Február 18. Magyar Szó

"A román történészeknek mi továbbra is fekete bárányok vagyunk" c. cikkében a szerző Sike Lajos többek között a következőket írja:

"... Romániában még ugyanúgy, a másokat kizáró, sőt elsöprő tanok szerint oktatják a történelmet, mint Ceausescu és Stefan Pascu akadémikus idejében. Döbbenet olvasom Demény Lajos professzor elemzését kulturális hetilapunkban, "A Hét"-ben a most (még mindig!) használatban lévő történelemkönyvekről. A hosszabb tanulmány elsősorban azzal foglalkozik, miként tükröz-

dik a magyar múlt és a magyar-román viszony a mai román történelemoktatásban. Már felvezetőben megállapítja: a történelem oktatásában, leszámítva a személyi kultuszról fakadó túlzások mellőzését, 1989 után alapvető változás nem történt. A szakemberek megalapozott bírálatával szemben a tanügy-minisztérium képviselője és több román tankönyv szerzője, Bogdan Teodorescu mondja tovább a magáét. Szerintük a tankönyvek minden igényt kielégítenek, olyannyira, hogy alternatív tankönyvekre sincs szükség! Hiába figyelmeztet Boia professzor, hogy ezekre a könyvekre a múlt századi romantikus román történelemszemléletet tükröző történelmi mítoszok ápolása a jellemző, s hogy ennek káros hatása van a köztudat alakítására. Még a nyilvánvaló ellentmondások sem zavarják a szerzőket. Jóllehet a történészek a 9-10. századra teszik a román nép kialakulását. Dumitru Almas A IV osztályos tankönyv szerzője nagyvonalúan kétezer évről értekezik. Könyvében azt írja, hogy a románok még a rómaiak idején, vagyis 271 előtt vették fel a kereszténységet, amelyet "nem akar ki", mint "Krisztus egyik apostola, Szent András terjesztette el Daciában. Világos, hogy ilyen megközelítésben a honfoglaló magyarok csak barbárok lehetnek...

Erdély múltja csaknem kizárólag a románok történetére korlátozódik. Erdély és az erdélyi vajdaság két különböző fogalma mindvégig összemosódik a tankönyvekben (kicsire nem adunk ugye?) sehol egy szó nem esik arról, hogy az utóbbi területileg az Érchegeységig terjedt. Ha a magyarok szerepéről esik szó, az csak negatív lehetett. Ők akadályozták meg az erdélyi román államiság fejlődését, a magyar nemesek kaparintották meg az őslakos román parasztok földjét - írja Demény professzor. De a románok nem hagyták magukat, a parasztfelkelésekbe is ők állnak az első helyen. Gondoljunk Anton cel Mare din satul Buda vagy Gheorghe Doja lázadásvezetőkre! 1514-ben a keresztetek Buda melletti táborában "román, magyar, német és más nemzetiségű parasztok gyűltek össze...

Nem borzoló tovább az olvasót, hisz nagyon is ismerős szövegekről van szó. A baj csak az, hogy miután két-három nemzedéket megfertőztek vele, az EU-tagságra készülő vagy inkább vágyó mai román társadalom fiataljainak fejébe is a kizárólagosságot, a magyarok utálatát, mitöbb, ellenségként való kezelését sulykolják. S úgy látszik ezen (mint annyi minden régi ideológián) egyelőre nem lehet változtatni

SPORT

Remek hajrával, minimális pontkülönbséggel a tabella második helyén végzett a Barátság SE labdarúgó csapata, az NB.III. Alföldi Csoportjában.

Rövid pihenő után - mivel az itthoni felkészülés a pálya, az öltözőviszonyok miatt lehetetlen volt - Kondoros segített. Esményi felkészülést biztosított. Igaz, költséges volt, de reméljük, megérte. A nagy erőpróbát a február 16-iki Honvéd elleni edzőmérkőzés jelentette. A profi csapat ellen Bozsik Stadionban, Bp-en játszottunk edzőmérkőzést. Igaz 3:0-as vereséggel hagytuk el a pályát, félidőben még 0:0-ra álltunk. A második félidőt nem bírták kellően, tehát az erőnlét fokozása a főfeladat.

Két játékosunkat, Karácsony Józsi és Hornok Zolit kölcsönbe adtuk Kondorosnak a megyei II. osztályba. Új játékosokkal gyarapodott a csapat: Sarkadról Veres József kapus, Csorvásról Lévai Krisztián, Gyuláról a tulajdonképpen visszatérő Kulcsár Szilárd jöttek a Barátságához. Így 19 tagból áll keretünk: Ha-

lás és Veres kapusok, Sárosi, Karsai, Böcsik, Lipták, Kulcsár, Tóth M., Molnár Tamás, Nagy István, és Zoltán, Brakszatórisz, Lévai, Janis, Cziglédsky, Varga János, Nagy Márk, Illyés és Mester Levente. Nagyon bízunk Fodor Sándor edzőben.

Egyelőre pálya és öltöző gondjaink vannak. Az utóbbi könnyebben megoldható. Sajnos a pálya állapota aggasztó. Karnyújtásnyira van a szezonkezdet Baja ellen. Rettentően fontos a sikeres indulás. Aztán a hazai drukkerek is félgyőzelmet jelenthetnek, hisz sokan szeretik a Barátságot.

A legutóbbi edzőmérkőzésen, Szentesen a nehéz pálya körülményei közepette is 3:1-re tudtunk győzni. Brakszatórisz, Janis góljaival biztos győzelmet arattunk.

Úgy érezzük, soha még ilyen közel nem voltunk a nagy álomhoz, hogy az NB.II-es csapat lehessünk városunknak az ezredforduló!

MÁRTON GÁBOR

BEMUTATKOZIK A GYOMAENDRŐDI IDŐSEKÉRT ALAPÍTVÁNY

1999. január 1-vel "Gyomaendrődi Idősekért" Alapítványt alapítottak Szurovecz Elek és leánya Pallagi Józsefné Szurovecz Éva, Szulimán Ákosné Szurovecz Eleonóra 50 ezer forinttal.

Az alapítvány célja, hogy hozzájáruljon a "Gyomaendrődi Idősekért" Otthonában elhelyezett személyek gondozásához, ápolásához, valamint a házigondozás és az otthonápolási szolgáltatás keretein belül iakásunkon gondozott idős személyek ápolásához, életkörülményeinek javításához.

Az alapítvány közhasznú.

Az alapítvány kezelője az alapítók által megbízott 5 fős kuratórium, amely döntéshozó, ügyintéző, képviseleti jogkörrel. A kuratórium tagjai: Hangya Lajosné elnök, Buza Sándorné titkár, Uhrin Zoltánné, Csaba Jánosné, Czikkely Imréné tagok. Az Alapítvány székhelye: Gyomaendrőd, Szabadság tér 1. (Polgármesteri Hivatal)

Számlaszáma: Gyomaendrőd OTP fiók. 11733120-20007645

OTP Békés Megyei Fiók- 3312 Gyomaendrőd Fő út 173-179.

Az alapítvány nevében tisztelettel kérjük polgártársainkat, a lehetőségükhöz képest a fenti számlaszámra befizetett összegekkel támogassák működését.

Hangya Lajosné elnök

FARSANGI VACSORA

Adom neked, kicsiny család
s hazám, a vér közös dalát,
(Mécs László)

Családias hangulatú összejövetel színhe-
lye volt az endródi Közösségi Ház, hol febru-
ár 6-án tartotta hagyományos farsangi
vacsoráját a Szt. Imre Egyházközség, melyre
szép számmal jöttek el Gyomárról, Hunyárról
is.

Egyházközségünk civil testületi elnöke
Ungvölgyi János, meleg szavakkal köszön-
tötte a jelenlévőket. Utalt a vacsora hagy-
ományt temető jellegére s kellemes
együttlétet, jó szórakozást kívánt mindenki-
nek.

Harnos Vince, a szegedi piaristáknál tanuló
diák - akit sokat látunk vasárnaponként minist-
rálni, felolvasni - szavalt el ismeretlen szerzőtől
egy gyönyörű verset a jó Istenről, melyet a jelen-
lévők nagy tapsal jutalmaztak.

Ezt követte Szabó Zoltánné, aki a nemré-
gen megalakult Endródi Szent Imre Plébániá-
ért Alapítványról számolt be, mint a
kuratórium elnöke. Ismertette az alapítvány
célját, az alapítókat személy szerint is meg-
említve. S elmondta, hogy a vacsora, tombola
bevétele is az alapítványt fogja gazdagítani.

Az esthez tartozó hagyomány az is, hogy a
Városunk Szerkesztő-bizottsága nevében, min-
den évben, ez alkalommal köszönti László atyát. -
akiről tudva lévő, hogy újságunk szerkesztésé-
ben nyújt nagy segítséget - Császár Ferenc a lap
főszerkesztője. Köszöntője befejezésékképpen
Mécs László "Adok, hogy adj!" c. versét mondta
el, melynek utolsó két versszakát ide idézzük:

"Adok Neked, jó Istenem,
Alfám, Ómegám, Mindenem,
gyermekhitet, alázatot,
bevallott bünt, gyalázatot,
s szívem, mint örök hűbért
legyen tiéd! Tudod miért?

- Hogy add nekem, mint terüljlesztalt,
mely már sok lelket megvigasztalt,
melyen sok testi jóegészség
terült és lelki lakni-tessék:
add malasztod, add a Téged
jelentő örök békességet!"

Végül Pappné Éva néni énekelt kedves
nótákat, amelyeket a jelenlévők halk dúdo-
lással kísértek.

Majd a várva-várt vacsora következett
Ambrózi László és csapata keze munkája, az
elmaradhatatlan birkapörkölt. A jó ízű vacsora
közben Megyeri György és társa kellemes
muzsikával szórakoztatott. A jó ízű beszélge-
tést e sorok írója szakította meg a "Rátóti csi-
kótojás" című népmese elmondásával a
társaság nagy tetszésére.

Végül a tombola húzás következett s ki-ki
örülhetett nyeresményének. Azok pedig, akik
nem nyertek, ugyancsak boldogok voltak,
hogy szerény adományaikkal támogathatták
az alapítványt, mely végül is 42.210.-forinttal
gyarapodott. Fontos ez az összeg, mely gya-
rapítván az alapítvány vagyonát, és így lehe-
tővé válik, hogy az egyházi temetők
karbantartására idén két főt tavasztól őszi
foglalkoztathassunk.

Éjfél utánig tartott a vacsorával egybekö-
tött vidádalom.

BUKVA CSILLA

RAJZPÁLYÁZAT

A Rózsashegyi Könyvtár, a Városi Könyvtár, a
Kulturális Egyesület Gyomaendrőd városá avatásának 10
éves évfordulója alkalmából

"AZ ÉN VÁROSOM" címmel rajzpályázatot
hírdet.

Pályázni lehet: általános iskolák felső tagozatos, vala-
mint középiskolás tanulók 1/4-es, vagy A/3-as méretű
bármely technikával elkészített műveivel, amelyeket
paszpartuval fogadunk el. A pályamű témája a címhez illő
legyen.

Leadási határidő: Április 30. Leadás helye Városi
Könyvtár, Kossuth út 50. Rózsashegyi Könyvtár Blaha L. út
21. Valamint április 30-án iskolákból begyűjtött, az ott le-
adott művek.

A pályaműveket zsűrizés után mindkét könyvtárban
kiállításra kerülnek.

A szervezők

Pályázati felhívás

A Rózsashegyi Könyvtár ebben az évben is meghirdeti
az "ARANYFONÁL" városi szintű mesemondó versenyt.

Pályázni lehet: szabadon választott népmese (bár-
mely nép meséjének) könyv nélküli előadásával.

A mesemondóversenyen részt vehetnek:

Nagycsoportos óvodások

Általános iskolások

Középiskolások

akik külön-külön kategóriákban fognak versenyezni.

A jelentkezők számától függően több fordulóra lehet szá-
mitani.

A döntők tervezett időpontja: május 10-15 között.

Jelentkezni lehet az endródi könyvtárban április
16-ig (péntekig) személyesen, vagy telefonon (386-157).
Határidőn túli jelentkezéseket nem fogadunk.

Jelentkezéskor szükséges adatok: Név, lakcím, iskola
és osztály megnevezése, felkészítő pedagógus neve, a vá-
lasztott mese címe.

Minden jelentkezőt és érdeklődőt szeretettel várunk!

ORVOSI TANÁCSOK

Sok átok sújtat- nem tudod abbahagyni Miért? Nem azért mert
ta a már lassan mö- olyan jó, de mert jól vagy tőle, vagy jobban. Ha el-
göttünk maradó kezded szedni, nem szúrod magad, akkor rosszul
húszadik századot; leszel, akkor betegnek érzed magad, tehát kell egy
világháborúk, éhin- új adag, és még egy... bármi áron.

ség, járványok. Ér- Viszi a pénzt, az ezresek, tízezreket... öl-
telmetlen nek, rabolnak miatta.

pusztulások - és ami
a legszomorúbb, a
fiatal életek milliói-

nak halála.

Az utóbbi évtized legveszedelmesebb járványa:
a kábítószeres.

A drog, a kialakuló függőség alantós módon tá-
mad. Sötétben, a diszkóknak, piacokon és néha-né-
ha még az iskolák közelében is.

Csak egyszer kóstold meg, aztán még egy-
szer...s többé nincs visszaút. Ha egyszer rászoksz,

A gyógyuláshoz rendelkezésre állnak kórhá-
zak, intézetek, vallási és segítőkész alapítványok.
Meggyógyulhatsz, ha elszánt erős akarattal felke-
resed ezeket az intézeteket, intézményeket. Rádió,
televízió, a sajtó nap-mind nap hírül adja, hogy
hova fordulhatsz. De a legbiztosabb, ha megelőződ
a bajt! Meg tudod előzni? Igen! Ne kóstold meg! Ne
kezd el! Csak nyersz vele - Életet!

Dr. Frankó Károly

EGY DROGFÜGGŐHÖZ

Hidd el, hogy nem old meg
semmit a kábulat.
Urad neve: Méreg,
terajtd jól mulat.

Ejtsen ámulatba
természet varázsa.
Vedd észre, mily csodás
harmat csillogása.

Élvezi, hogy lassan
felőröl hatalma.
S na hagyod, így legyen,
nem vagy más, csak rabja

Kisvirág, pillangó,
zúgó hegyi patak,
erdőben madárdal,
mind örülni hívnak.

Törd szét bilincseid!
Akarod? Erőd az!
Lásd meg a sok szépet,
amit Földanyánk ad.

Ne lázongj! Vedd észre,
szép is ez a világ.
Türelemmel jobbitsd,
ha lelsz benne hibát.

Másokat fogadj el,
hasonlóképp tesznek,
és akkor nem kell drog,
Veled a szeretet.

BUKVA CSILLA

(Csilla e versel 1997-ben a Vöröskereszt területi irodalmi
versenyén, a felnőtt kategóriában első helyezést nyert el.
Gratulálunk!)

Mária néni meséi

FELEFÜL ÉS A FURCSA VENDEG

Felefül, a kerekerdei nyulacska, éppen átfordult a másik oldalára, és jól a fülére húzta a pityangpehelypaplant, mikor hirtelen valami furcsa zajt hallott; mintha valaki fűrészelne valamit. Borzasztó, sőt kétszer borzasztó, mert a fűrészelés pont az ő ágya alól hallatszik.

Az álom egyszeriben kiszökött a szeméből, és ő maga is szeretett volna kiszökni. Nemcsak az ágyból, de még a nyusziházikóból is. Mi tagadás, sohasem járt ott, ahol a bátorságot osztogatták. A fűrészelő zaj pedig egyre erősödött. Még a foga is összeverődött a félelemtől.

Ki tudja mi történt volna, ha meg nem zörgeti az ablakot Fűrgefutó, a szomszéd nyulacska. Az úgy volt, hogy még az este megbeszélték, hogy hajnalban együtt látogatják meg az erdészház sárgarépa-kerjét.

Felefül megkönnyebbülten sóhajtott. Most legalább ketten vannak a nyúlházban. Úgy mégis jobb, mint egyedül. Kinézett az ablakon, és hangtalanul integetett fűrgefutónak. Közben figyelte, hogy recseg-e még az a furcsa zaj. Recsegett bizony!

A szomszéd nyuszi csodálkozva nyitotta ki a nyusziház ajtaját. Be akart lépni, hogy megkeresse, mire jó ez a titokzatos integetés? Ám odabent még hajnali homály volt, és nem láthatta, hogy pont az ajtó előtt egy jókora zsák fekszik. Pedig ott feküdt, és éppen keresztben. Fűrgefutó úgy keresztül bukfenchezett rajta, hogy a bundájával egészen tisztára söpörte a padlót. Felefülnek aznap nem is kellett

közé, hogy az eget is nagybögőnek nézete volna, ha egyáltalán tudott volna valamit nézni. De nem tudott, mert ijedtében még a szemét is becsukta, és várta, hogy most mi lesz. Nem egyéb, mint az, hogy megint nyílt az ajtó, és belépett rajta Torkoska. Ő volt a legfalánkabb nyulacska egész Kerekerdőben. Azért nevezték Torkoskának. Ő is átbukfenchezett a zsákon, őt is fülön csapta valami, és persze, most azt hiszik, hogy ő is becsukta a szemét ijedtében, és remegve várta, hogy mi lesz.

Fityiszt! Sőt nyúlfityiszt. Mert Torkoska, ha korgott a gyomra, félni is elfelejtett. A zsák amibe belebotlottak sokat ígérően tömött volt, ő pedig éhes. Nem is kérdezte, hogy szabad-e, bogozni kezdte a zsák szájára hurkolt zsinetét.

- Úgy látom, megelőztek! - makogta boldogan - lám már tele is a zsák finom sárgarépaival. Szép töletek, hogy megvártatok a lakomával. Gyere Felefül, segíts kibontani!

Felefül éppen figyelmeztetni akarta Torkoskát, hogy itt most titokzatos dolgok történnek, amikor hirtelen csengeni, bongani kezdett a zsák, és valami ütni kezdett benne. Nem verekedni, csak ütni. Úgy, hogy: bimm-bamm.

- No, Torkoska ütött az utolsó órad! - sustogta Felefül.

- Ördögöt az övé! - szólalt meg valaki az ágy alatt, és a recsegés abban a pillanatban véget ért.

- Az én óram ütött, meg csörgött is, hogy ébredjek fel, mert itt a reggel. - mászott elő az ágy alól egy dagadt képű, pocakos hörcsög.

- Hát te, hogy kerültél ide? - jött meg a hangja egyszeriben Felefülnek - pont az ágyam alá kellett neked bújni?

- Nem volt máshol hely, - vonogatta a vállát a hörcsög - csoda rendetlen nyuszi pászkodni, vagy. Az egyik széken a nadrágod hever, valaki akkora csapott Elvégre nekem is hevernem kellett vala- a két füle hol!

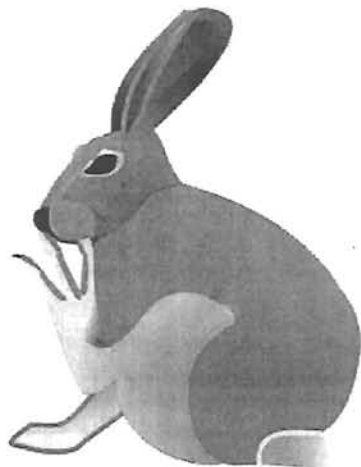
- Jó, jó, de minek verekedtél? - lépett elő nekibátorodva Fűrgefutó. - Akkorát csaptál a fülem közé, hogy még egy fejem nőtt belőle!

- Ó, az bizonyosan a szélmalom volt! - kuncogta a hörcsög. - Tudjátok, mindig akkor őrlöm a bűzamat, amikor alszom. Mert akkor akkora szuszogok,

hogy vígan forog tőle a malom kereke.

- Nemcsak szuszogsz te, hanem horkolsz is. - Duzzogott Felefül, és nagyon szégyellte magát, hogy nem jött rá előbb, hogy mi is az a fűrészelés. Fortyogti, a hörcsög, ugyanis már máskor is megszállt nála, mikor az erdőben járt. Ismerhette volna csönides szuszogását. Igaz, hogy eddig még sohasem költözött az ágy alá.

A mesét és a verseket írta: IVÁNYI MÁRIA

ROSTA ALÁ BÚJT A SZÉL

Rosta alá bújt a szél,
Mert pihenni vágyott,
Egy csöpp eső leesett,
A szél bõrig ázott.
Tűzre tette bocskorát
Száradni egy csöppet,
Lángot vetett. Abból már
Nem lesz bocskor többet.
Szürnek szöveget keresett,
S mert sehhol sem látott,
Ökör szarván lógatta
A posztó kabátot.
Ökör vitte világgá,
Sose hozta vissza.
Azóta a balga szél
Hulló könnyét issza.
Rosta alól előjött
Fújni akart mégis,
Bánatából borús lett
A ragyogó ég is.
Nem is válik derűre,
Ha a szélnek újra lesz majd
Bocskora meg szüre.

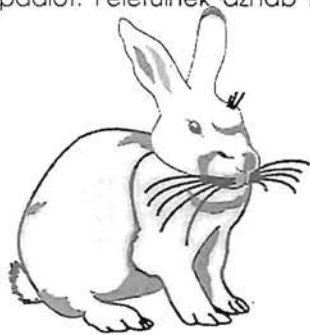
TAVASZ KÖSZÖNTŐ

Jön a tavasz, fut a tél,
Friss meleget hoz a szél.
Bolyhos barka integet,
Harmatesőt hinteget

A hóvirág kitekint:

- Szép a világ idekint! - Szirmot bont az ibolya, Erdők, mezők mosolya.

Fürge patak, csöppnyi tó,
Napsugártól csillogó.
Itt van végre közöttünk,
Kedves Tavasz, köszöntünk!

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, Interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

irodalmi oldal

Visszajön még Kossuth Lajos

Esteledik. Hűvös áramlat hömpölygött a falura északról a Körös felől. Az ablakokon gyér fény szűrődött. A legtöbb háznál mécs pislálolt. Csupán néhány házban világított gyertya.

A Körös utcában, ahol a Nagy utcából kiágszik, laktak Hegedűs Ferencék. Hegedűsné, született Kálmán Anna vacsorához készíti a kecskelábú asztalt. Oda tette a maradék pillét. Elég lesz az ma is, hisz az ilyen vacsorához nem igen kell kenyér.

Tizennégyen ülnek és állják körül étkezéskor az asztalt. Tizenötön lennének, de a fiatal Hegedűs Ferenc, a család első szülöttje, aki "Miklós huszár" volt a szabadságharcban, nem jött haza. Tóth

Mátyással, Fülöp Györggyel, Urbán Jánossal, Tokár Györggyel, Fekécs Istvánnal és Rácz Mátyással odamaradtak. Önkéntesként vonultak be. A vármegye alig bocsátotta ki a felhívást, mikor báró Dréschel főhadnagy úr vezetése alatt 164 legény állt csatasorba a hon mentésére, Még 1848 végén újabb ötven legény indult vitézkedni.

Hegedűs Ferencék 1849 elején nyolcvannégyen meneltek a halálba. Őket a község tiszteletben álló hites nótáriusának Salacz Józsefnek hasonló nevű fia vezette el főhadnagyként. Oda is maradtak mindnyájan a hadnaguykkal együtt.

Feri csak egyedül ment a népes családból, mert őt három lány követte: Mariska, Eszti, Annus. A következő három fiú volt: Károly, Péter és András. Ők még nem mehettek, mert csak 15, 14, 12 évesek voltak. Az utánuk következő négy meg még egészen kicsi. Fele fiú fele lány.

A szülőkön túl itt van még a hetvenet betöltött nagypapa és nagymama.

Nagypapa a legidősebb Hegedűs Ferenc a kemence mellett morzsolgat és mesél az unokáknak. Azok segítenek is, és tátott szájjal hallgatják a ráncos arcú, fehér bajszú nagypapát:

- ...majd visszajön még Kossuth Lajos és elhívja Garibaldit sok katonáját. Akkor Ferkó bátyátok is visszajön, oszt futhat a német - fejezte be a szabadságharcról mondott történetet. A végét már nagyon halkra, szinte suttozásra fogta, mert az ablak alatt lépések neszeltek. Nem lehet tudni, ki hallgatózik.

Oszmata Zsigmond és Csepánszky György vasban van, pedig ők nemes urak voltak.

Az őszön is német katonák kutatták át a házakat. Azt mondták, hogy fegyvert, meg betyárt keresnek, de mindenki tudta, hogy szókbésben lévő bujdosó honvédek után szaglászhatnak.

Aztán, gyorsan megnyugodott a család, mert a topogás a falu bakterének lépése volt. Ismerték öreg Fülöp Pál lépését. Régóta rója éjszakákon át a falut. Elnyújtott kesernyész hangú danászása tisztán behallatszott az elcsendesedett házba:

Estére szólt a nagy harang.
Szállt a hangja: Giling-galang.
E napot is megéltétek,
Érte Istent dicsérvétek.
Készüljétek pihenésre,
Gondoljátok tűzre, vízre.

Mikorra a vacsorának vége lett, a bakter már visszafelé róttá az utat és monoton hangon gajdolta:

Kilencet ütött az óra.
Térjétek már nyugovóra.
Zárjátok be házat, ólat!
Adjon Isten nyugodalmat.
Tiszta színek szép az álma,
Mert az Isten vigyáz rája.

Mire megint hallatszott a bakter danája, már csak a felnőttek sóhaja hallatszott időnként. Nekik volt miért sóhajtani. A gyermekek aludtak.

Tíz óra múlt. Későre jár,
Hunyjon el már minden sugár.
Gyertyát, mécszet eloltsatok,
Pipával ne bajlódjátok!
Aludjatok szépen nyugton,
A falut majd én virrasztom.

Azt beszélük, hogy a hősi halált halt Salacz főhadnagy úr költötte őket. Hihető, hisz még a Petőfi verseket is betéve tudta. De hányat! Meg azt is tudja mindenki, hogy 1847-ben össze is barátkozott Petőfivel.

Az úgy történt, hogy a költő Mezőtúrról jött és Berénybe, vagy Ladányba igyekezett. Gyalogosan mérte az utat, mikor utolérte szerével a robotból jövő Csege Antal és felvette maga mellé. A kompnál találkozott össze Salacz fiatalúrral. Még a komp díjat se engedte megfizetni neki. Pedig gyalog ember számára 1 krajcárban volt az megállapítva. Mikor a komp kikötött a katonaszálló lábánál a Domszögön, együtt mentek Tímár István bíróhoz.

- Bíró uram! Van szerencsém bemutatni hazánk koszorús poétáját Petőfi Sándort, aki az apostolok lován igyekszik falunkon át. Kérem, hogy a község fogatán szállíttassa a következő községig.

- Hű az áldóját! - adta meg a tiszteletet felállva a bíró - ilyen helység fogata kigördült a határba.

Aztán erős hangon kiáltott a hosszú folyosóra:

- Gergő!
Mintha földből nőtt volna ki, olyan gyorsan termett előtte a falu hajdúja.

- Fuss fiam haza, oszt a magam fogata perc multán itt álljon. Mondd meg, hogy most még a királynál is nagyobb urat kell vinni. Egyik lábad ott, a másik itt legyen.

Mire a pipát megtömték és rágyújtás után szót váltottak, már ott is volt a két kesely.

Annyi szentigaz, hogy a Salaczék derék magyar emberek voltak. Nem semmiért voltak emberöltőkön át a falu "hites nótáriusai". Azonban ez a fiatal József túl tett volna valamennyin, ha Temesvár alatt ott nem marad a ráccokkal vívott csatában.

Mikor 1848 szeptemberében Kossuth Túron járt, oda is elment meghallgatni a toborzó beszédét. Fel is tüzelte vele itthon a fiatalokat.

A gazda még a következő strófát is hallotta:
Tizenegyre jár az idő.
Adjon békét a Teremtő.
Hívesre vált már az ájer.
Nem szűr fényt a zsalugáter.
Csendes az éj, halk a világ.
Mindenkinek jó éjszakát.

Mások pedig olyasmiről meséltek, hogy Bartók jobbágy helybéli születésű László fia szerezte azokat a dalokat. Mindegy, ki szerezte, szentigaz, hogy szépen összeszedte. Éjfélkor ezt danászta:
Éjfélkor ütött a toronyban.
Aludjatok mély álomban.
Csillag vibrál, hold halványul.
Szellő jön a Köröstájról.
Szépen csendben pihenjétek!
Az Órangyal van veletek.

MÁRTON GÁBOR

(részlet az Élők Holtak Vallomása c. munkájából)

Könyvjelző

A Gyomaendrődi
Könyvtárba
érkezett...

TIM O'BRIEN: A katona legszebb álma
(Ford. Horváth László)

Európa Könyvkiadó 1998. 398 p.

A regény a vietnámi háborúról szól. Az amerikaiak egyetlen olyan háborújáról, amely - közel egy évtizedes elhúzódó harcokkal mindkét fél oldalán iszonyú veszteségekkel ugyan, - az amerikaiak vereségével ért véget. Az idősebbek a napi-sajtó olvasása nyomán még emlékezhetnek rá; a fiatalabbak már a történelemkönyveikből tanulták, tanulják...Az amerikai népnek pedig máig megemészthetetlen élménye. Számos riportregény, regény, filmek, TV-filmek sorában visszaidézik még napjainkban is. (Egy-egy epizódja villan fel pld. a nálunk is képernyőre kerülő "Magnum"- kalandfilm sorozatban.)

Félelem, borzalom, szenvedés, halál... Ugyan kit érdekelhetne ez annyira, hogy szabadidejét egy háború-témájú regény olvasására pazarolni kedve lenne? (elég borzalmat lát napjainkban, a TV-csatornák híradásaiban is) Paradoxon: ez a regény szép. Tárnya: a háború, a vietnámi háború ellenére! (Mint ahogy szép, mulattató Hasek: "Svejk a derék katoná"-ja is, vagy Heller: "22-es csapdája a második világháborúról)

A háborús regények sorában - számomra legalább is - Tolsztoj: "Háború és béke" c. műve a legmeghatározóbb olvasmány-élmény. Talán, a legelső, a legnagyobb. S ha meghatározni illenek: miért? Azt mondanám, mert az orosz-napóleoni csapattestek közötti háború hű leírása mellett felrajzolja a háttér - az orosz társadalom - meghatározó rétegeinek "személyesített"-alakjainak sorsát, küzdelmét is...

TIM O'BRIEN művének bizonyára nem véletlenül adta: "A katona legszebb álma" címet. Nagyon is tudatos választás ez. Nem is igazán a háborúról szól. Sokkal inkább azokról a fiatalokról, (a fordító az utószóban írja: a vietnámi háborúba besorozott amerikaiak katonák átlagéletkora 19 éves kor volt) akik nem igazán értették miért, kiért kell harcolniok... Kik is azok a "vietkongok", a "slicelt" szeműek, miért támadtak rájuk észrevétlen, s ők honnan tudhatnák a vietnámiak barátságos tekintetét látva; "barát", vagy "ellenség" akivel szembeke-

rültek, egy-egy akár békésnek tűnő dzsungelbeli pihenés során... S mikor a katonai-parancs szerint "motoszni" kellett a civileket, a civileknek látszó férfiakat, nőket - szavak nélkül bocsánat-kérő - vi-gyor-mosollyal arcukon tették, amit a "regula" rájuk rótt... Csupán mondatok, kis részletek ezek a regényből: ám vissza-visszatérően... Azt szerettem volna érzékelteni, hogy a hadbavonult nagyon-fiatal katonák nem igazán tudják miért, mi célból kell nekik a dzsungelben lopakodni; alagutat robbantani, nyílt csatában sohasem találják magukat szemben a "másik oldallal", az "ellenséggel". Sohasem mutatja így érzékelhető szemben-álló ellenséggel az író a hőseit. Nem véletlenül. Ilyen nyílt, szabályos hadszínterek nem is voltak...

A nagy klasszikus regényírók legkiemelkedőbb háborús-regényei sorába illeszkedik TIM O'BRIEN műve, noha kevesebbet szól magáról a háborúról, mint elődei. Miért? Ha nem a háborúról döntően, miről szól, szólhat egy háborús témájú regény? **A Katonák álmairól...**

S minden regénynek, úgy ennek is, - sok szereplővel - van egy fő-szála is CACCIATÓ-t, - aki "olyan hülye, min a puskatús... olyan hülye, mint a hónapos osztrigafing" - s aki megszökött, aki, mint mondta Párizsba megy... elfogni szándékozván követte, üldözte egy osztag. Követte a 6,400 mérföldön át, követte a regény lapjain át...

Az író bravúrja - aki ifjan maga is megjárta a vietnámi harctereket - hogy élményeiből és fantáziájából csodálatosan átélhető, izgalmasan érdekfeszítő; lap-lap után kíváncsi várakozással követhető művet alkotott. Egy kis eligazítás az olvasónak: Nem időrendben követik egymást az események. Az első lapokon tárgyilagos közlés a halottakról, a sebesültekről. Aztán; a történések. Megelevenednek az első oldalakon "holtaknak" jelzettek... Élnek. Ábrándoznak a dzsungel csendjében otthoni, elhagyott otthonaikban

szokásos tevékenységeikkel, "morális" kérdéseikkel a katona "kötelességéről", a bátorságról, a félelemről stb., stb. Végig követni kalandjaikban, élményeikben részesülni... Párizsig. Olvasni, belefeledkezni sorsukba érdeemes...

TOTÁL VEGYESÁRUK ÁRUHÁZA

Gyomaendrőd, Endrődi út 1.

Tel: 66-386-637

06-20-9-254-663.

LEGÜJBAB AJÁNLATA!

JÓ ÁR! JÓ MINŐSÉG! JÓ TERMÉS!

Hibridkukorica: Gazda - MVNK - DK
485 - DK 524.

Vetőmag burgonya: KONDOR UTE I. -

KLEOPÁTRA ELIT - DEZYRE UTE II.

Vetőmag takarmányborsó.

Apró vetőmagvak nagy választékban

A vetőmagvak fémzároltak!

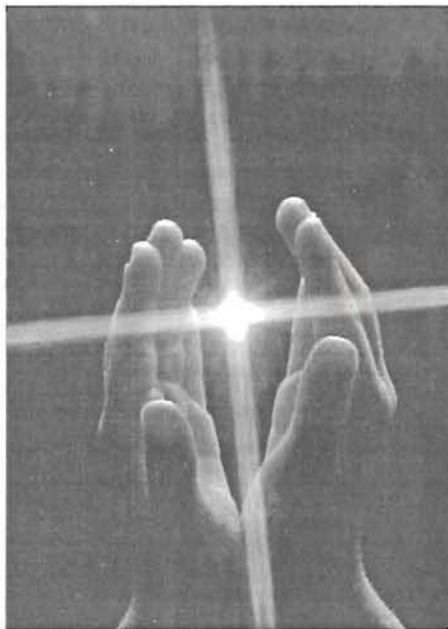
Kapható továbbá: Étolaj 236 Ft./l.

Étolaj edénybe 210 Ft/l.

Étkezési burgonya,
gumicsizmák 2.100. Ft/pár.

M. KONDOR
VIKTÓRIA.

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem mitlnek el ők, két szívémben éltek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Az olvasók tájékoztatására közöljük, hogy csak azokról az elhunytakról adhatunk híradást, akiknek hozzátartozói a közéletéhez hozzájárulnak.

CSABA KÁLMÁN, aki a Bocskai út 2/2. sz. alatt élt, február 3-án, 59 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése február hónapban volt. Gyászolják: felesége, két gyermeke és családjuk, rokonai és ismerősei.

CSÍK ANDRÁS, Mohácsi u. 10/1. sz. lakos volt, február 1-én, 57 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése február 5-én volt. Gyászolják: felesége két gyermeke, testvérei és családjuk, rokonai és ismerősei.

DOBÁK LÁSZLÓ, aki élt a Sugár út 29.-ben, február 15-én, 73 éves korában hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Temetése február 20-án volt. Gyászolják: felesége, fia és családja, és rokonai.

FARKAS KÁROLY, volt Fő út 135. sz. alatti lakos, február 20-án, 72 éves korában rövid szenvedés után átadta lelkét Teremtőjének, temetése február 26-án volt. Gyászolják: felesége két gyermeke és családjuk, rokonai és ismerősei.

GÁLIK PÁLNÉ PESÓ MÁRIA, aki a Fő út 165-ben lakott február 12-én 74 éves korában az örökkévalóságba költözött. Temetése február 18-án volt. Gyászolják: férje, leánya és fia, hat unokája egy dédunokája, rokonai, ismerősei.

HUNYA ELEKNÉ KATONA MAGDOLNA, aki 1985-ig a Damjanich u. 9. sz. alatt lakott, életének 74. évében ez év február 19-én elhunyt. 1999. február 24-én helyezték örök nyugalomra. Gyászolják: férje, lányai, veje, unokái, rokonai, ismerősei.

HUNYA PÉTERNÉ VARGA ILONA HERMINA, a Mirhóhádi út 3-5. sz. alatt lakott, február 15-én, 77 éves korában hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése február 23-án volt. Gyászolják: két testvére és családjuk, rokonai és ismerősei.

JÓNÁS LAJOS, aki a Sebes György utca 10-ben lakott, február 21-én 75 évesen hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Temetése február 25-én volt. Gyászolják: felesége, négy gyermeke és családjuk, testvérei és családjuk, rokonai és ismerősei.

PETRÁS KÁLMÁNNÉ BONDÁR ESZTER, aki lakott a Zalka Máté út 11-ben, január 24-én, 74 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése január 29-én volt. Gyászolják: Három gyermeke és családjuk, rokonai és ismerősei.

KATÓ GYULA, volt Fegyvernek u. 15. sz. alatti lakos január 30-án, 80 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése február hónapban volt. Gyászolják: gyermeke és családja, testvérei és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

KRUCHIO GÁBORNÉ SZILÁGYI ZSUZSANNA, aki a Hősök útja 24-ben lakott, február 3-án 84 éves korában az örök hazába költözött. Temetése február 20-án volt. Gyászolják: leánya, két unokája és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

KRUCHIO GYULÁNÉ NÁDUDVARI MÁRIA, a Mikszáth út 10-ben lakott, január 26-án, 77 éves korában hosszas betegség után az örökkévalóságba költözött. Temetése február hónapban volt. Gyászolják: férje, gyermeke és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

MAJOROS JÁNOSNÉ GUBUZNAI MÁRIA, aki Gyomaendrődi lakos volt február 6-án 91 éves korában, rövid szenvedés után, visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése február 11-én volt Endrődön. Gyászolják: gyermekei és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

SZABÓ ERNŐ, aki Salgótarjánban élt, életének 76. évében, türelemmel viselt hosszú

szenvedés után, február 25-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése Endrődön, március 11-én, 11 órakor lesz a Szarvasvégi Temetőben. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, testvére, rokonai, tanítványai, és az Endrődiek Baráti Körének tagjai.

SZABÓ MIHÁLY, aki a Pásztor János utca 22-ben lakott, váratlanul 70 éves korában elhunyt január 30-án. Temetése február hónapban volt. Gyászolják: felesége, két gyermeke és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

SZARKA KÁROLY, volt Kulich Gyula utca 28. sz. alatti lakos, február 11-én 71 éves korában, rövid szenvedés után, elhunyt. Temetése február 16-án volt. Gyászolják: felesége, három gyermeke, három unokája, a rokonság és az ismerősök.

Id. SZATMÁRI ISTVÁN, aki a Berzsenyi Dániel utca 6. sz. alatt lakott január 25-én. 94 éves korában, türelemmel viselt szenvedés után elköltözött az örökkévalóságba. Temetése január 28-án volt. Gyászolják: a türelemmel ápoló Ferenc gyermeke és családja.

SZERETŐ MATILD, aki a Mirhóhádi út 3-5. sz. alatt lakott február 18-án 94 éves korában hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése február 25-én volt. Gyászolják: Szerető Elemér, Szerető Dániel unokaöccsei és családjuk.

Özv. SZMOLNIK JÁNOSNÉ MEGYERI MÁRIA, aki a Gyóni Géza utca 38/1-ben lakott, 90 éves korában, január 28-án, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét az Úrnak. Temetése február hónapban volt. Gyászolják: két gyermeke és családjuk, a rokonság is az ismerősök.

TIMAFALVI MÁTYÁS NÉ FARKASINSZKI ARANKA, az Apponyi út 7-ben lakott, hosszú szenvedés után 93 évesen, február 21-én lelkét átadta Teremtő Istenének. Temetése február 26-án volt. Gyászolják: két gyermeke és családjuk, a rokonság és az ismerősök.

UHRIN IMRE, aki a Fazekasi út 2-ben lakott, február 9-én hosszú szenvedés után elhunyt 52 éves korában. Temetése február 15-én volt. Gyászolják: nővére, rokonai és ismerősei.

VASZKÓ SÁNDORNÉ NÁNDORI IRMA, aki a Temető utca 10-ben élt, február 12-én, 68 éves korában, hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Temetésére február 22-én került sor. Gyászolják: édesanyja, két gyermeke és családjuk, testvérei, rokonai és ismerősei.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

CIPŐTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Szőlészeti szakkifejezések és értelmezésük

Kedves Olvasó, kedves kertbarát!

Szükségesnek tartottam, hogy az alábbi írással, - most amikor lassan közeleg a szőlőápolás-kezelés időszaka, - a szakszerű kifejezéseket leírjam, csoportosítsam az egységes értelmezés céljából:

Harmatgyökér: tőkenyakból nőtt gyökér

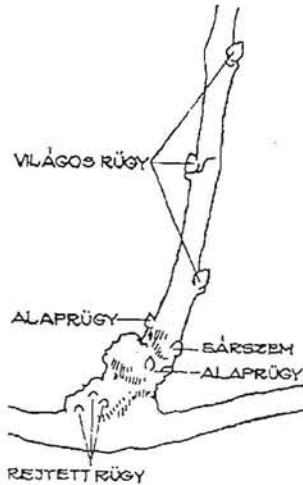
Talpgyökér: gyökeres oltvány legalsó gyökerei

Világos vagy téli rügy: előbb a hajtás, majd a virágfürt fejlődik ki belőle, termést hoz.

Nyári rügy: hónalj hajtás fejlődik ki belőle.

Alaprügy, sárszem, rejtett rügy: általában nem hajtanak ki.

1. ÁBRA: TERMŐALAPON LÉVŐ RÜGYEK ÉS ELNEVEZÉSÜK

Pikkelylevelek: a rügyeket (szemet) védi a külső behatolásoktól.

Rövidcsap: 1-2 rügyből áll.

Hosszúcsap: 3-5 rügyből áll.

Vessző: egyéves elfásodott hajtás.

Szálvessző: 8-10 rügyből álló hajtás.

Félszálvessző: 6-8 rügyből áll.

Fattyúvessző: tőkefejből kinőtt vessző.

Simacsap: fattyúvessző visszametszve.

Termőegyensúly: évről-évre megfelelő mennyiségű termés elérése anélkül, hogy a vesszők

erőssége csökkenne, a tőke gyengülne.

Biztosítócsap: a tőke alsó felén lévő csap, mely ifjításul szolgál.

Ugarcsap:(cser): ezen fejlődik ki a következő évi termővessző.

Bak, vagy szarv: hároméves korú csapnak a neve, ugyanez luga-son termőalap.

Tőkenyak: a tőke közvetlen föld feletti része.

Tőkealap, tőkefej: a tőkenyak feletti rész, mely lehet zömök, széles (karós vagy bakművelésű).

Termőcsap (csercsap): visszametszett termővessző.

Könnyezés: metszés után a megsebzett vesszőből nedvesség folyik ki, addig, amíg a csap vége be nem szárad. ha korábban megszűnik kevesebb a könnyezés, de ugyanakkor előbb van a rügyfakadás.

Vitorla: a szőlő hajtáscsúcsa

Kacs: kapaszkodásra szolgál (módosult levél).

Fattyózás: hajtásválogatás, a felesleges hajtások eltávolítása.

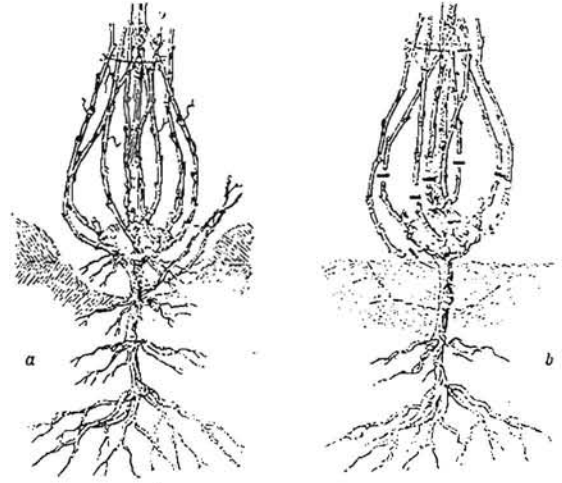
Hónaljzás: a hajtást két levélre vágjuk vissza.

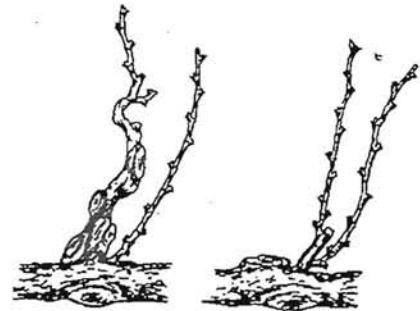
2. ÁBRA: HÓNALJHAJTÁS VISSZAVÁGÁSA

Csonkázás: termőhajtások bekurtítása a fűrt felett hagyjunk meg 5-6 levelet (júliusban)

Műtrágyázás: Kordon, vagy lugas tőkére 10-50 dkg. trágyakeveréket adhatunk a vegetáció ideje alatt három alkalommal. Összetétele: három rész nitrogén, két rész szuperfoszfát, egy rész kálium tartalmú műtrágya. Vízen oldjuk fel, és a tőke mellett készített gödörbe öntsük bele.

3. ÁBRA: HARMATGYÖKEREZÉS ÉS A GYÖKÉRNYAKBÓL NÖTT VESSZŐK LEVÁGÁSA

4. ÁBRA: A LUGAS TERMŐALAPJÁNAK MEGFIATALÍTÁSA HUNYA ALAJOS

AGRO ÁRUHÁZ

A tavaszi kerti munkákhoz megérkeztek a gyümölcsfa lemosó vegyszerek, fa-sebkezelő anyagok. Vásárolja meg tavaszi vetőmagjait! Ajánlatunk: kukorica, zöldségfélék, virágmagvak, virághagymák, kerti szerszámok, fólia, falétra.

Gyomaendrőd, Fő út 15.

Telefon: 06-20-9527-032 és

(06-66) 386-274

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VI. évfolyam 4. szám * Társadalmi, kulturális és hagyományőrző folyóirat *

1999. április

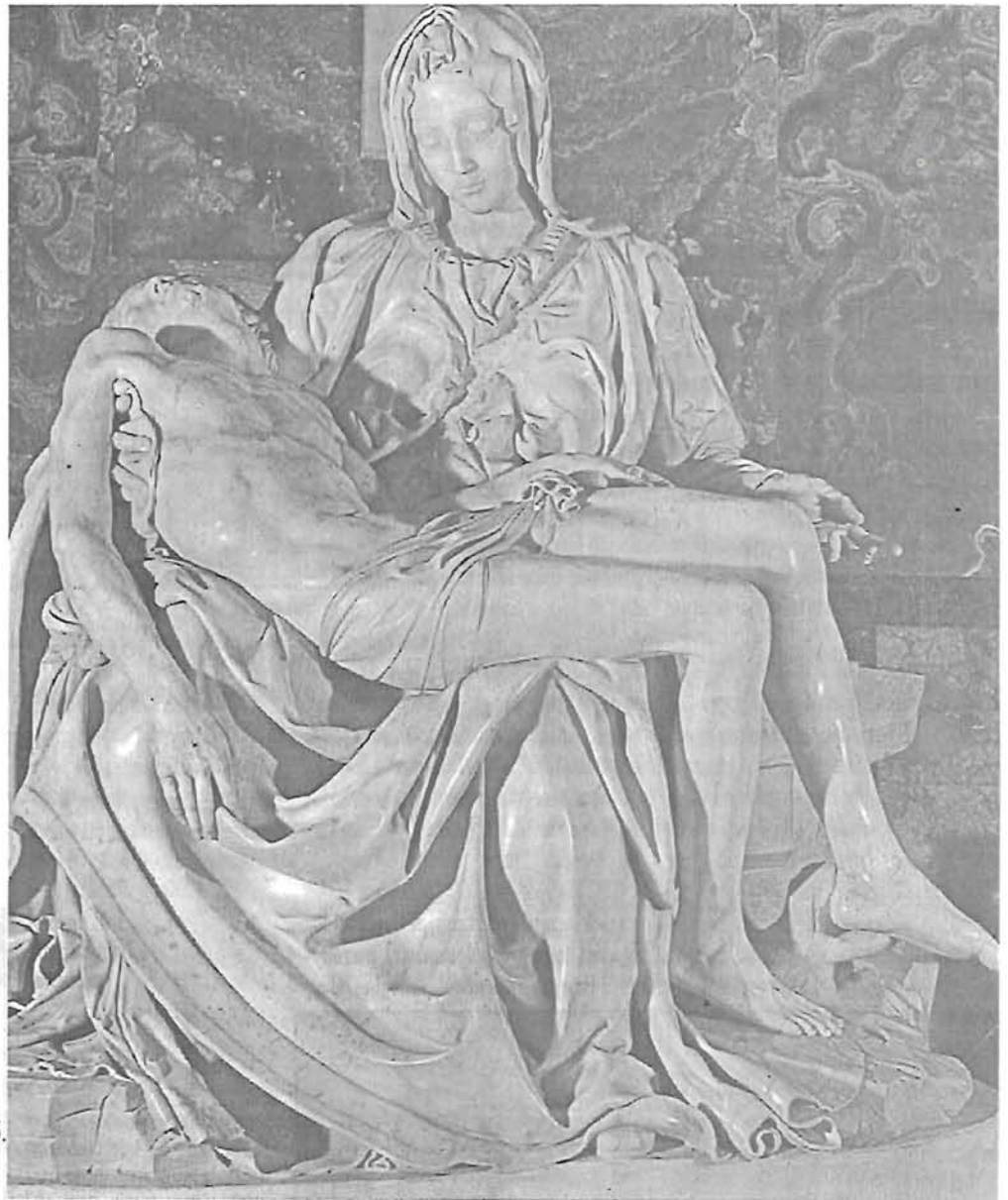
HÚSVÉTVÁRTÁN '99!

Kegyetlen télben szálfenyők repednek,
fagyott barkák mogyoróbokrokon,
de hitünk mélyének Olajfák-hegyén
reménység dereng a magyar sorsokon...
Kenyér s bor színben, élet-áldozattal
megváltott minket az Ember Fia,
s hisszük, annál közelebb a reggel,
minél sötétebb az éjszaka.

Körülöttünk megtépett kis ország,
jobb-sorsára százszor érdemes,
ha a hitét jellemmel fedezné,
s maffiák nélkül nem drogban jeles.
Mert a betört templomablakok
nem útjelek - boldogság fele,
s az sem, ha a jó-szót pénzre mérik,
a gazdag is koldus lesz vele...

Kegyetlen télben, ott a Körös partján
kóborol lelkem s szélbe szórt imám:
Édes Jézus, Megváltó Krisztusunk,
tekints népünkre és tekints reám.
Tavasszá szépüljön ez a morc tél,
s napfényezze Béke, Kegyelem,
szivárványozza Feltámadás,
s pacsirta-ének benne énekelem...

'99.11.16.
TIMÁR MÁTÉ

Michelangelo: A Pieta

A Feltámadott Jézus Krisztus örömeivel és dicsőségével
kíván Szerkesztőségünk minden Kedves Olvasójának
áldott Húsvétot.

Önnnek joga van tudni...

Márton Gábor, a diszpolgár

élvezett az 50 fős közmunka pályázat beadá-

hogy a Képviselő-testület március 11-én rendkívüli ülést tartott.

Ezen az ülésen elsőként a várossá avatás 10 éves évfordulójának emlékébe

foglalásáról és a decennium alkalmából adományozható

kitüntető emléklap alapításáról született egyhangú döntés. Szintén teljes

támogatottságot

született

károk helyreállítását kívánja támogatni a pályanyerteseknél a Megyei Munkaügyi Központ. Az Ökotárság Fejlesztési pályázat első fordulója sikertelen volt, ezért újabb pályázati kiírás mellett döntött a Testület. Három pályázat kerül kiírásra, a 20 férőhelyes lóistálló és kiszolgáló létesítmények építése, kivitelezésére, és üzemeltetésére, a juh nyári szállás építésére és üzemeltetésére, halásztanya építése, kivitelezésére, és üzemeltetésére. **Beküldési határidő: március 31.**

A Testület zárt ülésen döntött a kitüntető címek adományozásáról.

Ünnepi ülés

Március 25-én, a várossá avatás 10. évfordulója alkalmából ünnepi ülést tartott a Testület, számos meghívott jelenlétében. Az ünnepi ülést a polgármester úr nyitotta meg, majd átadta a szót Balsay István államtitkár úrnak, aki meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, és méltatta az önkormányzatok fontos szerepét. Ezt követően Dr. Ko-

sának javaslata, 5 hónapi időtartamra. A belvíz és árvíz okozta

vács Béla a Testület nevében köszöntötte a jelenlévőket, ő egyike azon képviselőknek, aki az elmúlt választási ciklus alatt is képviselőként dolgozott. Ezután a polgármester úr átadta a kitüntetéseket.

Diszpolgári Cím kitüntetettje. MÁRTON GÁBOR ny. tanár, akit élete munkássága elismeréséül tüntettek ki.

Szerkesztőségünk ezt az alkalmat is megragadja, hogy meleg szeretettel köszöntse őt, mint szerkesztőbizottságunk tagját. Reméljük, és kívánjuk, hogy még hosszú évekig fog együttműködni velünk a városért.

Gyomaendrődért emléklapok kaptak: Rózsashegyi Ált. Iskola, Papp Lajos a Kner Nyomda igazgatója.

Decenniumi emléklap kitüntetésben részesültek: Dombos László, Dr. Gedei Margit, Dr. Kovács Béla, és Kovács Lajos

Szerkesztőségünk a kitüntetetteknek őszinte szívvel gratulál, és további jó egészséget és sikeres munkát kíván, a közjó szolgálatában is.

Megsüllyedt a hunyai templom is

A híradásokból tudjuk, hogy a magyarországi árvíz mellett a belvíz is sújt bennünket. Hunya és Kondoros nemrégiben naponta szerepelt a híradásokban.

Sok család kertje, udvara vízben áll, feláztak az alsóépületek, nem egy helyen az állatok is vízben álltak. Sajnos több családi ház alapja is elázott, nem egy lakásba befolyt a víz.

Károsult a hunyai templom is. Megsüllyedt a templom alapja, a karzatot és tornyot tartó két oszlop a templom belsejében néhány hét alatt több mint 10 centimétert süllyedt. Így megszakadt a karzat fölötti boltzat, lehullott a vakolat. A karzaton majdnem tragédiával végződött a vakolat leszakadás. A vasárnapi mise végén épp felállt egy fiatal pár, amikor a lezuhanó vakolat a fiatalasszony válltáskáját rántotta le. Szemmel látható-

an megdőlt a torony is, a két tartóoszlop megsüllyedése miatt.

Úgy néz ki, hogy pillanatnyilag megállt a süllyedés. Ha jön egy esős nyár – mi a garancia, hogy nem folytatódik? Mi lesz a jövő télen?

Elvileg már körvonalozódnak a feladatok. Talajvizsgálat, az alap és aljzat megerősítése, majd a teljes helyreállítás. Sajnos, ehhez a munkához súlyos milliók kellene. A 852 lelkes falu ezzel a feladattal nem tud megbirkózni. Az egyházat fenntartó családok is segítségre szorulnak.

Reméljük, hogy kapunk segítséget.

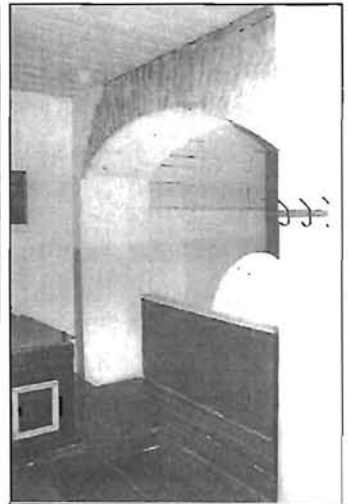
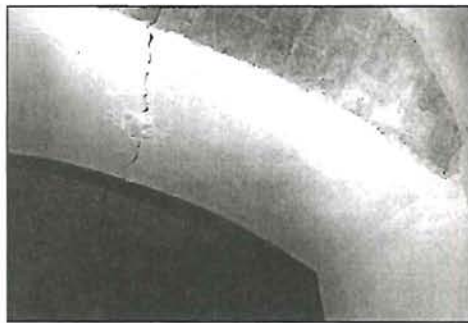
A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szegedi vezetőjével, Lengyel Gyulával látogatást tettem a polgármester asszonyánál, Hunya Tibornénál, megbeszélve,

hogyan lehet segítségre van szüksége a falunak.

A Magyar Karitászt főtítkára, Átányi László is látogatást tett nálam, természetesen vele is megsejlemltük a templomot.

Bízom benne, hogy a jó szándékú emberek segítenek a hunyaiak problémáját megoldani.

*Írás és foto:
Iványi László
plébános*

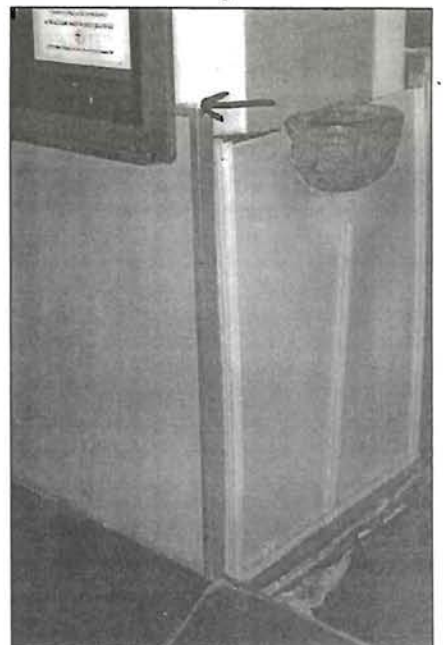

A leomló vakolat majdnem tragédiát okozott

Bal oldali kép: Középen a két oszlop, mely a karzatot és a tornyot is tartja, megsüllyedt. Szemmel látható a karzat görbülete

Jobb oldali kép: A kép alja a nyíl hegyénél, a lécz tetején volt... az oszlop jobb oldalán, talán fekete-fehérben is kivehető, hogy a padozat beszakadt, megsüllyedt

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

MEGHÍVÓ

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség
Gyomaendrődi Szervezete

nyilvános egészségügyi fórumot rendez, melynek címe:

Az egészségügy privatizációja

A rendezvényre az endrődi Községi Házban
(Blaha L. út 21.) kerül sor

1999. április 8-án 17 órai kezdettel

A fórum vendége: Dr. PUSZTAI ERZSÉBET államtit-
kár asszony. Minden érdeklődőt tisztelettel várunk.

RENDEZŐSÉG

A megemlékezés virágai... Március 19-én, pénteken este az Endrődi Szent Imre templomban szentmisével emlékeztek meg az **1935-ös endrődi csendőrsortúz áldozatairól**. A hívók mise után, az emlékműhöz mentek, ahol elhelyezték a megemlékezés virágait és gyertyát gyújtottak a halottakért. **Koszorút helyeztek el: az Egyház-község, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Endrődi Szervezete, valamint az Endrődiek Baráti Köre Egyesület.**

SPORT

Szerencsés lett a február 13.

Az endrődi pálya használhatatlansága miatt Kondoroson tartottuk a „hazai nyitó mérkőzést”. Igen sokan ellátogattunk a Rózsa Sándor kedvenc falujába. Persze nem a csárda, s nem a betyár járta kémény kedvéért.

Éreztük, nem lesz könnyű csata, elkel majd a „hátszág” bátorítása, biztatása.

Halász, Sárosi, Karsai, Lipták, Bócsik, Molnár, Lipták, Brakszatorisz, Varga (Kulcsár), Nagy I., (Illyés), Janis összeállításban a vártnál nehezebb győzelem született: 2:0

Az első félidőben nem bírtak csatáraink a keményen és jól védekező bajaiakkal. Nem kevés érdeme volt Majzlinger kapusnak, aki bizonyította, hogy biztos őre a hálójának. Általában az egész Baja jó csapat benyomását keltette.

Fordulás után a 49. percben Sárosi bátran tört előre a jobbszélen s keresztbe lött labdáját a kétségbeesetten menteni akaró Csepregi a hálóba vágta 1:0

Feltűnt, hogy a vendégek nem akarnak vereséggel hazamenni a Duna mellé. Ötletes, szellemes csapatjátékot produkáltak. Alkalma volt Béresnek a bizonyításra. A 86 perc hozta meg a megnyugvást. A végig remekül focizó Lévai Janisnak adott, aki a kiinduló kapus mellett 14 méterről a jobb alsó sarokba talált. 2:0

Küzdelmes mérkőzésen megérdemelt hazai siker született. Ennek ellenére voltak eladott labdáink, elhibázott helyzeteink. A csapatjáték még nem elég gördülékeny. Inkább a szép egyéni megoldások domináltak. Igaz: igen jó együttést kellett legyőzni, s „félíg idegenben”. A tabella állása:

M III.

1. Hódmezővásárhely	16	10	4	2	28	-13	34
2. Barátság	16	9	6	1	30	-15	33
3. Örkény	16	9	3	4	34	-18	30

Megeyei I. Oszt.

1. Gyoma	16	12	2	2	46	-14	38
2. Csorvás	16	11	1	4	37	-19	34

IFI. Kemény erőket vonultattak fel Bajáról. Az eredmény 1:1

MÁRTON GÁBOR

KÖZÖSSÉGI HÁZ ÁPRILIS HAVI
PROGRAMJA

8-án	17 órától:	Az MKDSZ által szervezett fórum. Vendég: Dr. Pusztai Erzsébet egészségügyi államtitkár
14-én	17 órától:	Cukorbeteg klubja
17-én	11-12 óráig:	A Galambász Egyesület gyűlése
30-án	9-16 óráig:	„10 éves a város” centenáriumi rendezvény. Kiállítás és a helyi tradíciós vállalkozások vásárral egybekötött bemutatója

MÁJUSI ELŐZETES

Május 1. 11-től 21 óráig Majális az Öregszőlőben, az Idősek Klubja udvarán.
A programból: Néptánc és majorette bemutató, A Milla-trió előadása, májusfa mászó verseny, légvár. Zene: S V K zenekar. Büfé! Tombola!

NYÍLT LEVÉL MÁRTON GÁBOR NYUGDÍJAS TANÁR ÚRNAK

Kedves Marci bácsi!

Ugye meg lelszik bocsátani a megszólítást, hiszen már én is nyugdíjas vagyok, de kezdettől így hívtuk: Marci bácsi.

Most volt a kezdet? Alsótágozatos általános iskolás koromban, majd később, amikor a völgyenyem kapusa volt az endrődi futballcsapatnak, Marci bácsi pedig menedzselte a csapát. Együtt szurkoltunk csapatunk győzelméért. Emlékszik még? Házasságkötésemkor az esküvőn és a iakodalomban is megtisztelt bennünket a csapattal együtt!

Később elszóltított szülőföldemről az élet, de olykor-olykor találkoztunk s mindig örömmel üdvözöltük egymást.

Pár évvel ez előtt Császár Evikével beszélgetve szoba került, a „Városunk” folyóirat. És a következő hónapban már címemre, Gyomaendrődtől 300 kilométerre megérkezett a LAP, és ez azóta is így van, hónapról - hónapra melyért köszönetet a szervezőknek. A lap, melyet oly nagyon várunk mindannyian; Édesanyám, férjem és én.

Türelmetlenül várjuk, hogy egymásnak adhassuk olvasásra. Nagyon szeretjük olvasgatni szülőföld múltjáról, jelenéről, s a szülőföld jövőjéről szóló írásokat. Az „In memoriam” sorozat elbűvöl bennünket. Sugárzik bennünk Marci bácsi embersége, meleg szeretete, tisztelet az emberek iránt. Nem engedi, hogy elfeledjük azokat a személyiségeket, akik Endrődért éltek-haltak. Akik hivatással, foglalkozással, emberségükkel az endrődiekét, Endrőd népét szolgálták. Marci bácsi írádhatatlan, kitarító kutatómunkát végez, hogy szeretteivel hangvételrel írhasse le életük történetét számunkra és a jövő nemzedéknek számára is.

Csodálatosak Marci bácsi versei is, melyek szintén mély emberi értékekről és érzelemről árulkodnak. De a történelemről írottak is széles látókörrel, nagy tudásról árulkodnak.

Névnapja lájkán, hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy az újság hasábjain keresztül köszöntsem. Kívánom, hogy a jó Isten adjon Marci bácsinak még hosszú, egészséges életet, hogy áldásos munkásságát még sokáig élvezhessük.

A lap sorából idézek: „Legyen a teremtménynek dalos pacsirtája, mely az ismeret és szeretet szárnyaival fellúrja magát a magasba, az Isten felé és napról-napra éneklí a teremtmények himnuszát”

Tisztelettel volt tanítványa:
Gyelvai Antalné Búza Terike
nyugalmozott óvodavezető.

(E levél írásakor Búza Terike nem tudhatta még, hogy a szeretett és mások által is nagyrabecsült Marci bácsi lett idén a város diszpolgára. Ha Terike szavazhatott volna, biztos eggyel több szavazattal nyerte volna el méltó kitüntetését „Marci bácsi”. A szerk.)

KÖSZÖNET NYILVÁNÍTÁS

Hálásan köszönjük mindazoknak, akik
Szabó Ernő temetésén végtisztességre megjelentek,
hogy osztoztak mély fájdalomunkban.

GYÁSZOLÓ CSALÁD

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvvel billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Szabó Ernő

(Endrőd
1922-1999)

Nem rég temettük el Szabó Ernő tanár urat, akinek életútjáról szívesen emlékezünk szívünkbe véve őrizzük meg

Az apai ág - Szabóék - lassan már két évszázada, hogy az Észak-Magyarországon lévő Szihalomról jöttek Endrődre. Életrelvő, vas-szorgalmú, ügyes elődök az állattenyésztésen és földművelésen túl, iparral is foglalkoztak. A dédapa, aki ezermesteri képességgel volt megáldva, szélmalom építésébe fogott a község déli oldalán. Erdélyből tutajon úsztatott fát, és a saját készítésűen égetett téglák alkották a falakat. A malomkövet is önkezüleg vágta meg. Az építmény apáról-fiúra öröklődve, egyes újításokkal tökéletesedett.

Ernő apja, a 92 évet megélt Szabó Bálint, a szélirányba forgatható vitorlát újította rajta, majd traktorral is működtethető, szélcsendben is munkára képessé formálta. Szabó Bálint az endrői bennszülött Tímár Máriával kötött házasságából három gyermek született: Ernő, Dezső, Irma.

Az elsőszülött Ernő, akinek életútjáról most szólni kívánok, már kisgyermek korában meglepően éles észről, remek fantáziáról, rendkívüli ügyességről tett bizonyosságot. Elemi iskoláit és a polgárit szülőfalujában végzett kitűnő eredménnyel, példás szorgalommal és példamutató magatartással. A modern gondolkodású szülők Pápa városába, az akkor jó hírű tanítóképzőbe indították gyermeküket. Tanárai igen szép jövődöt jósoltak a leendő oktató-nevelő munkájához, szerencsés pályaválasztásához.

Pedagógia működését a hazánkhoz visszacsatolt Bácskában lévő szerb lakosú Kabol községben kezdte, ahol gyorsan megszerették a gyerekek, a szülők, az egész község. Ott tennivalóin, az iskolai munkán túl a sportolást is megszervezte a fiatalság nagy öröme, sőt maga is bekapcsolódott a labdarúgás sikereinek fokozására. A tanév végén mégis elbúcsúzott munkahelyétől, mert felvételt nyert a Ludovika Katonai Akadémiára. A hadi helyzet alakulása miatt a felvételt nyert tisztjelöltöket nyugat felé irányították. Így jutott el egész Franciaországig, ahol fogságba estek testületileg. Egy év hadifogság után indultak haza. Endrődnek nagy szüksége volt rá. Matematikát, fizikát, kémiát tanított a polgári iskolában. Azonnal a

sport fellendítéséhez társult. (Egyébként ez, a későbbi években, egész életén át meghatározó vonása lett.)

1947-ben kötött házasságot Tímár Adél bájos fiatal óvónővel. Boldogságuk teljes lett Adélka anyaságának közeledtével. A fiatal apuka éppen szakvizsgázott, amikor bekövetkezett a rettenetes tragédia: a baba születésének Adél halála lett az ára; „életet adott életért.” Egész Endrődöt megrázta a futótűzként elterjedt hír. Az árvának született Ernökét a nagymamái és nagynénjei ápolták, gondozták, nevelték.

Az özvegyen maradt fiatal nevelő egyetemi tanulmányokba kezdett levelező úton. Kiváló nevelő-oktató munkájáért a Gyulára telepített tanítóképzőbe nyert tanári beosztást. Majd a művelődési vezetés a Gyomára tervezett gimnázium megszervezésével és vezetésével bízta meg.

Am újabb megpróbáltatás következett: a Párt által felszított „osztályharc” földönfutókká tette a Szabó szülőket. Szorgalmas munkájukkal szerzett vagyonuktól megfosztották, földjüket, lakásukat, értékes gépeiket elvették.

Második házasságát 1950-ben kötötte Biró Gizellával. Lányuk Éva, házasságuk boldog időszakának gyümölcse.

1956 októberében kirobbant a forradalom. Az egész ország reménykedett, bizakodott! Gyorsan meg is alakult a Nemzeti Bizottmány, melynek irányítását Szabó Ernő, és a hozzá hasonló, haladó-gondolkodású fiatal barátai vállalták. A rendőrök is a nemzetőrségbe sorakoztak fel. A szovjet beavatkozás elhervasztotta a reményeket. Bár a forradalom vezetői nem engedtek bántalmazni, a szövetkezetek széthordását is megakadályozták, mégis gyorsan, és az ismert módszerekkel jött a kegyetlen megtorlás. A vezetők letartóztatása, börtönbe szállítása szabad teret engedett a kegyetlen megtorlásnak.

1958-ban szabadult a rabságból, miután semmi komoly vétséget nem tudtak ellene összekovácsozni. Allásából elbocsátották. Hamarosan meghalt második felesége is gyógyíthatatlan betegségében.

Csak fizikai munkára helyezkedhetett el. Nógrádban talált munkát. 1958. őszén Ságújfaluban sikerült tanítói munkakörbe jutnia. Pezsgést élesztett a csendes falu életébe. A művelődési ház, a sport varázsütésszerűen megélenkült vezetése alatt. Munkájára felfigyelt a megyei vezetés, Kazárra helyezte, ahol 10 évig tevékenykedett fáradhatatlan eredményességgel. Ott kötötte harmadik házasságát Bálint Zsuzsanna kolleganőjével, aki 38 éven át volt felesége, aki gyógyíthatatlan betegségében szenvedő férjét is odaadóan ápolta.

Sikeres sport és nevelő munkája elismerésül a megyeszékhelyre Salgótarjánba került. Hamarosan a város legismertebb, legkiválóbb nevelőinek sorába került. Házasságának két fiú gyermeke a gyümölcse.

Elévülhetetlen érdemei voltak a súlylökő Varjú Vilmos, a kajakos Kávai Zoltán, a magasugró Medovszky országos és nemzetközi sikeriben. De ott volt láthatatlanul Bella János festőművész csodálatos ecsetvonásaiban, és verseinek szívet-lelket gyönyörködtető gondolataiban, rímeiben is Oktató-nevelő munkája mellett volt játékvezető, edző, szakosztályvezető, nyári sporttáborok vezetője. Edző tanfolyamokat vezetett. Mégis ennyi teendő között is talált időt, hogy Nagybátyonak lévő kertjében gyümölcsfáit gondozza, konyhakerti növényeket termeljen.

Nem utolsó érdeme, hogy szülőfalujától soha el nem szakadat. Ha tehetet hazalátogatott.

Hosszú gyógyíthatatlan betegségbe vetett véget munkában, sikereiben, veszedelmekben és keserűségben, de boldogságban is gazdag életének.

Végrendeletét Mécs László háromsoros stórfájával summázhatnám:

„Szülőföldemnek testemet,
Népemnek hagyom szívemet,
S a Teremtőmnek lelkemet.”

Legyen áldott emléked, nyugodt pihenésed! Köszönjük munkádat, szeretetedet, hűségedet!

MÁRTON GÁBOR

**Temetésén tanítványai közül
Endrői Bella János e verssel búcsúztatta őt:**

„SZABÓ ERNŐ TANÁROM TEMETÉSÉRE“

Az ég magához szólítja azokat,
akiket kedvel,
S a kedveseknek szép sorba
máris indulniuk kell

Az Úr most nevének szólítja
e férfit, Szabó Ernőt.
Ne sirjatok, a lelke égbe száll,
porait meg visszanyerte Endrőd.

ÉVFORDULÓK NAPTÁRA

1999. AZ IDŐSEK NEMZETKÖZI ÉVE

Április 1. 1916. Köröstarcsa, **GULYÁS GYÖRGY** (†1993. Debrecen) Énekkari karnagy, zenetanár, 1946-54 Békéstarhosi Zenegimnázium és Zenei Általános Iskola megalapítója és igazgatója. 1966-76 a Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola debreceni igazgatója. Megalapította a Debreceni Kodály Kórust, melynek vezető karnagy volt. A debreceni Bartók Béla Nemzetközi Kórus-

versenyek alapítója.

Április 4. 1883. Szeged, **JUHÁSZ GYULA** (†1937. április 6. Szeged) Költő. A szegedi egyetem, magyar-latin szakos hallgatója 1902-től. Egyházi középiskolákban tanított (Máramarossziget, Léva, Szeged, Nagyvárad, Szokolca, Makó). Művei: „A tápai Krisztus” c. verskötet, Ódon ballada, (villoni balladaforma), „Orbán lelke” kisregény.

Április 4. 1784. Körös, **KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR** (†1842. április 11. Darzsiling.) Nyelvész, a magyar őstörténet kutatója. Elhatározta, hogy Belső-Ázsiában az úgurokat felkeresi és tisztázza a magyarok közötti nyelvrokonsági viszonyt. 1819. november 13-án indult el Erdélyből (Enyed) gyalog. 1822-től tanulmányozza a tibeti nyelvet és irodalmat, majd a buddhista irodalom műveit. Elkészítette az angol-tibeti szótárt és a tibeti nyelvtant, és Calcuttában sikerült neki kiadni. Angol szakfolyóiratokban sok tanulmánya jelent meg. Életéről film készült.

Április 5. 1912. Budapest, **ÖRKÉNY ISTVÁN** (†1979. június 24. Budapest.) Író. 1934-ben kapta meg a gyógyszerész diplomát, majd 1941-ben a műegyetemet is elvégezte. Regényei: Tengertánc. Lágerek népe, Voronyezs, Házastársak, Macskajáték. Színművei: Kulcskeresők, Vérrokonok.

Április 5. 1893. Biharugra, **SZABÓ PÁL** (†1970. október 31. Budapest.) Író, szerkesztő. Alapító tagja volt a Kelet Népe c. haladó szellemű folyóiratnak. Munkái: 1921-ben Emberek c. regény, 1933. Szakadék, 1939 Őszi vetés, Talpalatnyi föld. II. világháború utáni művei a szocialista rendszer eszméivilágát tükrözték.

Április 5. Poroszló, **VASS LAJOS** (†1992. november 6.) Zeneszerző, karnagy. 1949-53 a Magyar Néphadsereg Férfikarának karnagya, 1953-56-ig művészeti vezetője. 1962-től a Vasas Kórus majd 1975-től a Vasas Szimfonikus Zenekarnak is karmestere. Művei: Este a táborban, Hortobágyi rapszódia, Bodrogi közti muzsikaszó népdalkantáta, Körösi Csoma Sándor üzenete.

Április 7. EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGNAP

Április 8. 1932. Pestújhely, **ANTALL JÓZSEF** (†1993. december 12. Budapest) Történész, politikus. 1955-ben magyar-történelem-, 1962-ben levéltár-, könyvtár-, muzeológia szakos oklevelet szerzett. Az Országos Levéltár munkatársa volt. 1957-től gimnáziumi tanár. 1964-től Orvostörténeti Múzeum és Könyvtár munkatársa, majd 1974-től főigazgatója. 1990-től miniszterelnök, munkássága alatt megteremtette a független, szabad, magyar demokratikus államforma alapjait. Halálát az egész nemzet gyászolta.

Április 9. 1855. Vitkóc, **REVICZKY GYULA** (1889. július 11. Budapest.) Költő, író. Életművének nagy része feltáratlan. A világháború végén kéziratai eltűntek. Újságírói munkából élt. Verses elbeszélései: Edelény, A holtig hű szerető. Elbeszélése: Selyembogár. Regényei: Apai örökség. Verskötete: Ifjúságom, Magány.

Április 9. 1904. Pécsvárad, **ANDOR ILONA** (1977. július 18. Budapest) Zenepedagógus, karvezető. Énekkara a Bartók és Kodály művek tolmácsolásával lett híressé. Kodály neki ajánlotta „Árva vagyok” című kórusművét.

Április 9. 1851. Budapest, **BASCH GYULA** (1928. január 8. Baden) Festő. Arcképeket, tájképeket, életképeket festett. A Műcsarnokban több kiállítása volt. 1928-ban a Nemzeti Szalonban emlékkiállítás rendeztek tiszteletére.

Április 9. 1858. Mogyorós, **BEZERÉDI GYULA** (1925. augusztus 1. Budapest) Szobrász. A bécsi akadémián tanult. Közterekre, középületekre számos akadémikus stílusú szobrot készített. Az ő „allegorikus figurái” díszítik a Keleti pályaudvar főhomlokzatát. A parlamentben ő készítette a

Verböczi István, Pálffy Miklós, Dobó István, Hunyadi János és Mátyás király szobrát.

Április 10. 1875. Kalocsa **BÉR DEZSŐ** (1924. október 7. Budapest) Festő, grafikus. Jogi tanulmányok után a Mintarajz Iskolában Székely Bertalan tanítványa volt. Népszerű karikaturista. Munkatársa a Borsszem Jankó, a Bolond Istók, és a Kakas Márton c. éleclapoknak. Tagja a Kagán Körnek, ahol Kner Izidorral is barátságot kötött. A Kner Nyomda Világposta levelezőlapok sorozatába politikai karikatúrákat rajzolt.

Április 11. 1905. Budapest, **JÓZSEF ATTILA** (†1937. december 3. Balatonszárszó) Költő. Makón járt gimnáziumba. A XX. század egyik legjelentősebb költőóriása volt. Első kötete a: Szépség koldusa. Juhász Gyulával jó barátságot kötött, majd Kassák Lajossal, Hatvani Lajossal, később Illés Gyulával is. Költészetére a Nyugat nagy hatással volt, versei realiztikusságot tükröznek. Tiszta szívvel c. verséért Dr. Horger Antal tanár kizárta az egyetemről. Önmagával meghasonlott, tragikus élete volt.

Április 11. 1900. Kassa, **MÁRAI SÁNDOR** (†1989. február 11. San Diego - USA) Író, költő, újságíró. Egyetemei tanulmányait Berlinben, Frankfurtban végezte. Német újságokban rendszeresen jelentek meg írásai. Közélekeleti útja során írta meg az „Istenek nyomában” c. útirajzot. Regényei: A mézárós, Sértődöttek, Egy polgár vallomása. Színművei: A kassai polgárok, Kaland.

Április 11. A KÖLTÉSZET NAPJA

Április 12. AZ ŪRHÁJÓZÁS NAPJA

Április 14. 1886. Arad, **TÓTH ÁRPÁD** (†1928. november 7. Budapest) Költő, műfordító, újságíró. A szomorúság költészetének alaphangja jelenik meg verseiben. Versei közül említjük: Hajnali szerenád. Elégia egy rekettyebokorhoz, Lélektől-lélekig, Isten törött csellója, Őszi vihar. Kimagasló volt kritikusai, publicisztikai tevékenysége.

Április 16. 1885. Budapest, **WEINER LEO** (†1960. szeptember 13. Budapest) Zeneszerző, tanár. A magyar zenepedagógia-, ezen belül a kamarazene-tanítás kimagasló alakja volt. Stílusára a romantikus szerzők és a magyar népzene egyaránt hatottak. Művei: Csongor és Tünde kísérelő zenéje. Toldi szimfonikus költemény, Magyar parasztdalok stb. Zeneelméleti munkásságából kitűnik „A zenei formák vázlatos ismertetése” c. műve.

Április 16. 1873. Budapest, **BASCH ÁRPÁD** (†1944. a Munkatáborban halt meg)

Basch Gyula fia. Karlovsky Bertalan és Hollósy Simon növendéke volt, majd Párizsban tanult. Az alkalmazott grafika, a plakát és könyvművészet hazai úttörője. 1898-1902-ig a Magyar Gógeniusz főszerkesztője.

Április 18. 1901. Nagybánya, **NÉMETH LÁSZLÓ** (†1975. március 3. Budapest) Író, esszéista, műfordító. A fogorvosi karon végzett. Első pályadíjnyertes novellája: Horváthné meghal. Regényei: Emberi színjáték, Utolsó kísérlet, Égető Eszter, Gyász. Drámái: Villámfénynél, Papucshős. Nagy család. A két Bolyai, Az áruló.

Április 18. MŪEMLEKVÉDELMI VILÁGNAP

Április 21. 1814. Sajóköz, **EGRESSY BÉNI** (†1851. július 17. Pest) Zeneszerző, színműíró. Tanított, majd színész lett (Kolozsvár). Dalai Petőfi verseire írtak. Pl. Ereszkedik le a felhő, Juhász legény, szegény juhászlegény. Fő műve a Szózat megzenésítése, és a Hunyadi László színműhöz írt zenét. A Bánk bán opera szövegét írta.

Április 22. A FÖLD NAPJA

Április 24. 1875. Szeged, **HUSZKA JENŐ** (†1960. február 2. Budapest) Operett szerző. Legismertebb munkái: Bob herceg, Gül baba, Lili bárónő, Mária főhadnagy.

Április 24. A RENDŐRSÉG NAPJA MAGYARORSZÁGON

Április 27. 1906. Szentgotthárd, **ÍJJAS ANTAL** (†1980. október 21. Budapest.) Egyházi író, újságíró. Az Új Ember munkatársa volt. Jeles munkái: „A keresztény egyház története” és a „Szentek élete”.

Április 27. A VAKVEZETŐ KUTYÁK VILÁGNAPJA

Április 29. A TÁNCMŪVÉSZET VILÁGNAPJA

Április 30. 1870. Komárom, **LEHÁR FERENC** (†1948. október 24. ISCHL) Operett szerző. Pályafutását katonakarmesterként kezdte, majd Európa legnépszerűbb operett komponistája lett. Legismertebb szerzeményei: A víg özvegy, Luxemburg grófja, A pacsirta, a Mosoly országa. Három grácia...

Április 30. A MÉHEK NAPJA MAGYARORSZÁGON

Katolikus oldal

ÁPRILIS HÓNAP ÜNNEPEI

1. Csütörtök:	NAGYCSÜTÖRTÖK
2. Péntek:	NAGYPÉNTEK
3. Szombat:	NAGYSZOMBAT
4. VASÁRNAP:	HÚSVÉTVASÁRNAP
5. HÉTFŐ:	HÚSVÉTHÉTFŐ
23. Péntek:	Szent Adalbert püspök, vértanú
24. Szombat:	Szent György vértanú
29. Csütörtök:	Sienai Szent Katalin

A nagyhét és húsvét liturgiája templomainkban

	Endrőd	Hunva	Gyoma
Virágvasárnap	8. 18	10	10
Nagycsütörtök. utolsó vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek			
keresztút	9	16,30	17
az Úr szenvedése	15	17	17,30
Nagyszombat			
szentsír adoráció	8-18		9-17
Vigília, feltámadás miséje, körmenet	18	15	17
Húsvétvasárnap	10. 18	8	10

Jézus feltámadásáról az első élmény az üres sír volt. A húsvéti ünnepi evangélium tanúsága szerint Mária Magdolna még a hajnali sötétség idején kiment a sírhoz, s akkor már nyitva találta a sír bejáratát. Péter és János együtt futottak a sírhoz, hogy ellenőrizzék Mária Magdolna zavarosnak tűnő jelentését, és ők is üresen találták a sírt. Jézus azonban - akkor még - egyikük sem látta, mint ahogyan azok az asszonyok sem, akik - Lukács híradásában - kenetet vittek a sírhoz, és azon tanakodtak útközben, ki fogja elhengeríteni a követ a sír bejáratától.

Az első húsvéti "esemény" tehát tulajdonképpen egy látható jel: az üres sír. Olyan élmény, amely megdöbbsent, sőt első pillanatra zavart is támaszt (Mária Magdolna: "nem tudni, hová tették"), de elgondolkoztat, túlmutat önmagán, kutatásra és keresésre ösztönöz. Az üres sír olyan jel, amely hitet követel. S ez a hit valójában húsvét lényegéhez tartozik. Mindent megértet. Visszafelé is, a történések rendjében: "Eddig Ugyanis nem értették az Írást". Előre is, a jövőt tekintve: "Krisztussal együtt ti is feltámadtok". Nagyszerű isteni pedagógia ez: az apostoloknak is hinniük kell, akik majd tanúságot tesznek a feltámadás "megtapasztalásáról", arról, hogy együtt ittak és ettek a feltámadt Jézussal. S Péter hitének pedig meg kell erősödnie, hogy majdan meg erősítse testvéreit.

Húsvéti jelek

Nekünk, mai keresztényeknek talán még fontosabbak a jelek, mint az apostoloknak, akik közvetlen látványban, jele-

nésben és látomásban is megélték a feltámadás igazságát. A jelek megértéséhez azonban érzék kell. Odaadás és készség. Főleg pedig figyelem, hol és hogyan akar hozzánk szólni az Isten. A hitben való találkozáshoz az emberi gyöngeség és bizonytalanság pillanataiban is ragaszkodó

lelkület szükséges, amilyen lelkület Mária Magdolnában élt. A sötétség óráiban, amikor semmit sem értett és látott világosan, amikor lelkében épp olyan homály uralkodott, mint a hajnali tájban, akkor is ragaszkodott Krisztushoz. Kereste, vele akart lenni. Hűsége hitének egyik forrása lett.

Jelek nélkül nem élhetünk a mindennapok világában sem. Minde-
nütt, az utcán és az utakon, lépten-nyomon jelekkel, jelzésekkel találkozunk, amelyek mind közölni akarnak valamit. Keresztény életünk pedig tele van hitre készítő jelekkel. A szentségek jelei, különösen a kenyér és a bor, az egyház jele, a szeretet közösségében élők cselekedetei mind arra mutatnak, aki jelen van, aki él a jelek mögött.

Keresztény életünk egészében véve húsvéti jel a világ számára: Krisztus jelzi, Őt, aki nem halt meg örökre, hanem feltámadt, és mi általa és benne élünk. Az igazi keresztény élet mindig Krisztusra mutat, a Feltámadottra, akinek nyomdokaiba lépve járunk a megváltás és a szeretet útján.

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnapokon: 8-kor, és este 6-kor, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnája: Minden hónap 2. és 4. vasárnapján fél 12-kor. (április 11., és 25.)

Hunva

Vasárnapokon: délelőtt 10-kor. Hétköznapokon: kedden, csütörtökön és szombaton este 5-kor, valamint elsőpéntekenként is, este 5-kor. A szombat esti mise előesti mise, így érvényes vasárnapra.

Gyoma

Vasárnapokon 10-kor, hétköznapokon 17 órakor. Kedden reggel 8-kor.

Gyomai hírek

A hívek választása és a Püspök Atya kinevezése alapján a gyomai Rk. Egyházközség Képviselőtestület tagjai lettek:

1. A 70. életévük betöltése alapján: Ujházy Ernő, Timár Mihály, Keresztessy József és Oláh István tiszteletbeli tagok.

2. Rendes tagok: Varga József világi elnök, ifj. Sóczó Elek gondnok, Joó Mihályné jegyző, Kiss Pál pénztáros, Valuska Lajos gazdasági gondnok és Papp Imre gazdasági felügyelő.

Továbbá: Gubucz Józsefné kántornő, Fülöp Máté, Fülöp Máténé, Horváth Gáborné, Papp Imréné, Pap Jánosné, Pelyva Istvánné, Torma Béla és Vaszkó Sándorné.

3. Amennyiben a rendes tagság létszáma kiegészítésre szorul, úgy sorrendben a következők töltik be: Iványi Miklós, Csöre Lajos, Gácsi Lajos és Ecsegi Márton.

Feltámadott az Úr! Alleluja!

ADATOK A GYOMAI REFORMÁTUS TEMPLOM ÉPÍTÉSÉNEK TÖRTÉNETÉHEZ III. RÉSZ. „Az élő hitnek szent erejével...”

A Gyomai Református Egyház irattárában őrzött Dávidházi Bekes Sámuel prédikátor / a gyülekezet 1818-1862 között volt lelkipásztora) által írott egyháztörténetben említett templomok létezését az írott források nem támasztják alá, illetve az ott említett hét templom helyett csak négyet lehet hiteles okirattal igazolni, s egészen más sorrendben, más építőanyagból megépítve. Szerény véleményem, hogy a gyomaiak a középkori templomot javították, mintegy „álcázva”, s bizony-bizony az előjáróságot félrevezetve, mint ahogy ezt nagyon sok református gyülekezet megtette máshol is. „Mentségükre” legyen mondva, a Békés vármegyei előjáróság elnéző volt. A középkori templom falmaradványaira enged következtetni az a forrás adat is, mely 1805-ben keletkezett és napjainkban látható nagytemplom építési szerződését tartalmazza. Ennek 7.-ik pontja a következőképpen hangzik; „kötelem magam (tudniillik Fischer Ágoston kecskeméti építőmester) arra is, hogy a mostan (még) álló templom falaiban s fundamentumában valamennyi megégetett téglák találatnak, azt mind egygyig ki szedtetvén az újonnan építendő Templomnak falaiba rakatom”. Emlékezzünk csak; az első templom nád és sövény, a második égetetlen téglából, a harmadik sárból, fából, a negyedik égetetlen téglából. S a végén kiderül, hogy e templomok „falaiban, fundamentumában” égetett téglák vannak! Bizony előfordulhat, hogy 1733-ban az összeíró bizottságnak

a Hantoskerti részen hajdan méter (külső méret) s hogy fennálló Mikólaka falu templomát mutogatták a gyomaiak templomnak. (Ez a kis falu még török kor elején elpusztult, temploma s házai helyét a régészeti topográfia „megtalálta”.) 1791-ben lerakták a mostani templom tornyának alapjait. A torony alapozásának megkezdése; 1791 és a mostani templomhajó alapjainak lerakása; 1817 közötti időszokról kevés irattári anyagunk áll rendelkezésre. Különösen nagyon keveset - szinte semmit - tudunk 1791-1805 közötti időszokról. Helybeli krónikák úgy tudják, hogy 1791-ben „hallatlan bő idő, jó termés” volt s ezért meglehetősen anyagi helyzetbe jutván az eklézsia, neki láttak egy új, nagyobb befogadóképességű templom építésének. Azonban több család állítólag mégis a templomépítési külön hozzájárulás kivetése miatt, neki indult az akkortájt katonai szervezésben újjátelepítendő Bácska-Bánát pusztái felé. Így kerültek a gyomaiak a mai Szerbia területén lévő Debeljácsára (1872-1920 Torontálvásárhely), ahol ma is van Gyomai utca. (Nagyobb létszámban települtek ide még hódmezővásárhelyi, szentesi református magyar családok.) Az 1784 évi I. Katonai felmérés térképén egy keletelt irányítású (vagyis homlokzat rész nyugati kapuval) templomot ábrázolt a térképész. Ezt a templomot lebontották, s az építőmesterrel - kecskeméti illetőségű Fischer Ágoston - kötött szerződés szerint anyagát beépítették a mostani „katedrális” nagyságú templomba. Ennek mérete 50X20

és hogy „katedrális” méret ez a középkori itt is létező kis templomokhoz képest, néhány adattal jelzem; közelmúltban feltárt, középkori, falusi Békés megyei templomok alapfalainak külső mérete; 10-11m X 6-7 m. valamint a „nagyobbak” 13X9 méter. Tehát a mai gyomai református templomban többszörösen is elhelyezhető lenne - elméletileg - egy kis középkori templom. Nem tudjuk, hogy az új templom felépítéséig - hiszen a régebbit lebontották - hol tartották istentiszteleteiket.

1791-ben az építkezést Marjalaki Dániel prédikátor kezdte el, majd folytatta 1802-1818 között Kolláth Mihály, akire az oroszlátrész jutott, s így lett ő, a gyomaiak templomépitő prédikátora. A szükséges anyagi fedezet előteremtője, felügyelője Szántai Péter „templom kurátor”, aki prédikátorának hűséges segítőtársa volt. Az alapfalak lerakásához 1807-ben láttak hozzá. A lakosság hallatlan áldozatkészségről tett tanúbizonyságot, amikor a kiszabott anyagi fedezet befizetését s a nagyarányú építéshez szükséges teljes fuvarozást elvállalta.

„Az élő hitnek szent erejével, az orcaverejtékező nehéz munkának szíves odaáldozásával, a buzgóságnak meg nem lankadó kitartásával” mutattak jó példát a helybeliek, írta az egyház krónikása.

Cs.Szabó István

*Madi Zoltán cipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.
Telefon: (66) 386-578

Corvo Bianco Schuh Bt.
Cipőipari Bt.

Corvo bianco

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

HOGYAN TELNEK NAPJAINK?

Két éve lesz májusban, hogy itt élek a Református Szeretetotthonban. Házi orvosom javaslatára választottam ezt a lehetőséget, ugyanis mozgásszervi betegségem miatt segítségre szorulok, s erre egyedül az otthonba való beköltözés volt a megoldás. 1996-ban a két régi épület felújításával és összeépítésével egy igen mutatós épület-együttes található itt a Fő út 169-171-ben.

Arról szeretnék írni, hogyan telnek napjaink.

Az étkezést közös imádsággal kezdjük és fejezzük be. Hetente két alkalommal istentisztelet van, melyeken a gyülekezet tagjai is részt vesznek. A katolikus testvéreknek örömet okoz, hogy Mag Lajos atya is meglátogatja a katolikus hívőket. Karácsonykor is így volt ez, Isten igéjével kívánt áldásos ünnepeket. Tiszteletes úr naponta bejön, mindenképp az egy-egy kedves szava, felesége Évike is aktívan részt vesz a lelki gondozásban. Gyakran vetít videó filmeket a gyülekezet és az otthon emlékeztető eseményeiről.

Mindennapi életünk biztonságát a nővéreknek és a technikai dolgozóknak köszönhetjük. Munkájukat becsületesen, lelkiismerettel, keresztyéni alázattal végzik. Az elesetteknek simogató kezük nyújt segítséget. Ott vannak a súlyos betegek ágyánál, fogják a kezüket, úgy végzik ezt a munkát, mint akik tudják, hogy ezt a nagyon nehéz feladatot, szolgálatot csak krisztusi indíttatással lehet tenni.

Köszönet a technikai dolgozóknak is, akik környezetünk tisztaságára, rendjére vigyáznak. Köszönjük a mosott vasalt tiszta ruhákat.

Az egyházi ünnepekről való megemlékezést a Tiszteletes úr és felesége szervezi. Jó a kapcsolattunk a Szent Gellért Katolikus Iskola református hittanos tanulóival, az ünnepekkor eljönnek hozzánk, énekléssel, versekkel, hangszeres zene-számokkal teszik színessé ünnepeinket. S

így van ez az Idősek napján is! Gyermeki szeretetüket hozzák, és mosolyt varázsolnak az idős arcokra.

Fontosnak tartom megemlíteni a helyi református gyülekezet tagjainak kapcsolatát az intézménnyel. Több alkalommal biztonyságtételét adták annak, hogy szeretetszolgálatukat cselekvően végzik. Meglátogatnak mindenkit, névnapokon virággal, ajándékkal kedveskednek. Súlyos betegeket felkeresik, vigaszt nyújtanak számukra. A februárban tartott farsangi rendezvények sikeréhez finom fánkkal, s más süteményekkel járultak hozzá. A délután vidám hangulatát a városi nyugdíjas színjátszó kör tagjainak köszönhetjük. Vidámságukkal, nótáikkal, örömmel ajándékoztak meg minket.

Szervezett foglalkozás az intézményben nincs, mert az átlagéletkor igen magas. Mindenki az érdeklődésének megfelelően tölti szabadidejét. Télen olvasással, tv és videó nézéssel, kártyázással. A tavasz és a nyár mozgalmasabb, kertészkedünk az udvarban, a csodálatos virág-varázslatokban gyönyörködünk.

Így élünk itt a szeretet-otthonban családdian, egymást segítve, és ha kell vigasztalva. Az olykor-olykor előforduló vitákat (mert ilyen a legjobb családokban is előfordul) megbékélés követi.

A megnyitás óta eltelt három év is bizonyította, hogy szükség van a betegek, idősek intézményes ellátására. Köszönet illeti meg ezért Sípos Tas Töhötöm tiszteletes urat és a presbitereket. Kívánom, hogy a bővítéssel kapcsolatos tervei minél hamarabb valóra váljanak, adjon a jó Isten ehhez nagyon jó egészséget.

Nem feledkezhetem meg Gellainé Marikáról, Mraucsikné Éváról, akik nagy szakmai tapasztalatukkal segítettek az intézmény beindítását. Jelenlegi munkahelyükön sikereket kívánok nekik.

JUHÁSZ ISTVÁNNÉ

A Református Szeretet Otthonban bensőséges ünnep keretében emlékeztek a szabadságharc 151. dík évfordulójára, március 14. díkén. Ünneplőbe öltöztek a bentlakók, és kedves, mosolygós arccal fogadták és élvezték az "Őszikék" Nyugdíjas klub igen színvonalas műsorát. Köszönet illeti a Nyugdíjasok énekkarát, a 48-as dalokért, amit zöld pruzlikos magyarruhában, pártával a fejükön, adtak elő. Együtt dúdolták a Kossuth nótákat az előadókkal a hallgatók. Megható volt a két szavalat, Csapóné, és Szilágyi László előadásában, Petőfi Sándor verseit mondták el. Az igen kedves és bőséges ünneplést, sütemény, bor, üdítő kínálata és elfogyasztása követte.

Megemlékeztek a Nőnapról is, szavalattal, virággal, és az énekkar újabb meglepetéssel szolgált: régi kedvelt dalokat, és magyar nótákat énekeltek. Ezután együtt nótáztak a jelenlévők, és mindenki feledte korát, baját, és önfeledten, mosolyogva énekelt. Az arckononásából ítélve, sokan, szívesen emlékeztek a régi, szép márciusi ünnepekre. Köszönet Sípos tiszteletes úrnak, és feleségének, akik az ünnepeket megszervezték, valamint az ott dolgozó nővéreknek, akik segítettek a lebonyolításban. Minden résztvevőnek néhány kedves órát szereztek, valamint méltó ünneplését Nemzeti ünnepünknek.

Császárné Gyuricza Éva

Március 15.-dikén, a nemzeti ünnepünkre való emlékezés Endrődön kezdődött a Szent Imre templomban. Sokan eljöttek, gyermekek és felnőttek. A mise áldozatát és a könyörgéseket a 48.-as szabadságharcban résztvevőkért ajánlottuk fel.

Részlet a plébános beszédéből:

Európa szeme rajtunk volt. Európai jelentőségű volt ez az esemény. A társadalmi igazságosság eszméjét az 1848-as forradalom fogalmazta meg a magyar társadalom számára máig ható érvénnyel. Nem véletlen, hogy az 1956-os forradalom is ösztönösen, tudatosan Petőfi és Kossuth eszméihez és jelképeihez nyúlt vissza, a megszületendő, új, demokratikus, polgári Magyarország ősforrásához megtérve. A "béke, szabadság és egyetértés" jegyében megfogalmazott tizen-

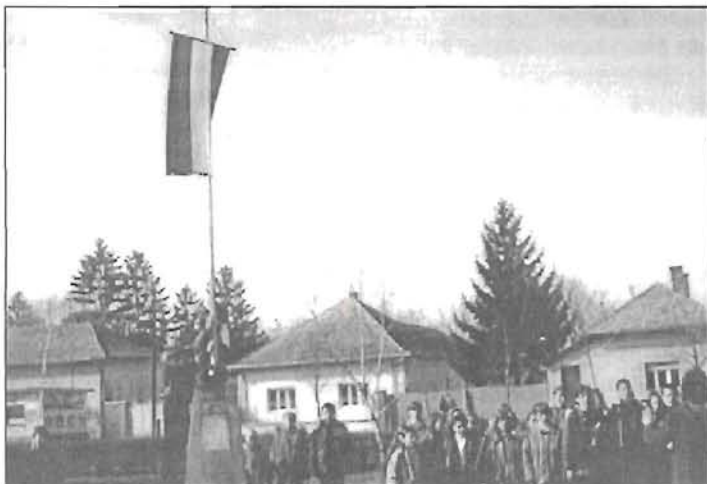
'99. Március 15.

két pont, a sajtószabadság, a törvény előtti egyenlőség, a közteherviselés, a képviselőlet egyenlőség alapján - mind-mind egy igazságos társadalom vágyképét fogalmazta meg...

1848-ban elkezdődött valami. Egy nép önmagára találása. Megtalálta azt a helyet, és méltóságot, ahová a Teremtő Isten helyezte és állította. Isten a saját képére és hasonlóságára teremtette az embert; Fia, Jézus Krisztus mindenkiért életét áldozta. Innét fakad méltóságunk, szabadságunk, értékünk. Népek, népcsoportok nem kerekedhetnek a másik fölé, nem igazhatják le, nem zsákmányolhatják ki egymást...Ma, ezekben a napokban ismét rajtunk a nagyvilág szeme. Ez a kis nép nagyon sokat küzdve és szenvedve,

félig elvérezve, nagy utat tett meg. Több önkényuralmon keresztül bukdácsolva, és túlélve, a fejlett és szabad népek közösségébe érkezik. Csatlakoztunk a NATO-hoz, a fejlett, és szabad népek védelmi rendszeréhez.

Mise után együtt mentünk a Hősök tereire, ahol az országzászló felvonása után a Rózsahelyi Általános Iskola emlékező műsorát hallgattuk végig. A műsor után az önkormányzat, az egyház, az iskolák, és a helyi párt- és civilszervezetek képviselői koszorúztak. Ezt követően a Gyomai településrészen folytatódott az ünnepség. Dr. Kovács Béla, a Kner Imre Gimnázium igazgatója ünnepi emlékező beszédét a diákok színvonalas műsora, majd ezt követően a koszorúzás követte.

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.

Telefon: 66/386-891

66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT

Új helyen: Gyomaendrőd, Fő út 204

(A Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES

VÁSÁRLÓINKAT!

MINDENT EGY HELYEN, A PIKTOR BOLTBAN!

Gyomaendrőd, Fő út 204.

(Telefon: 66/386-611)

Kaphatók:

- festékek, lakkok, ecsetek
 - szerszámok, csavarok, szegek
 - ragasztók, zárok, vasalások, és linóleumok
- PADLÓ BURKOLÓ LAPOK MINTA UTÁN, HOZZÁ RAGASZTÓK, FUGÁZÓ ALUZZAT KIEGÉSZÍTŐ

Garancia!

Minőség!

Kedvező ár!

Gellai Cipő

GYOMAENDRŐD, Fő út 140/2. - Tel.: 06-66-283-359

Az ablak
teszi
a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

CSAK EMELKEDETT LÉLEKKEL VÁLHATUNK EMELKEDETT NEMZETTÉ

A Pro Patria Összefogás a Kereszténydemokráciáért Egyesület február 27-én nagyszabású fórumot rendezett a XII. kerületi Csörsz utcai Művelődési Központban. A rendezvény címe: A kormány eddigi tevékenysége kereszténydemokrata szemmel.

Nemcsak az előadótermet, de az emeleti helyiségeket is megtöltötte a hallgatóság. Akik nem jutottak ülőhelyhez állva hallgatták végig a több órás előadásorozatot.

Maróth Miklós akadémikus, - aki a Pázmány Péter Tudományegyetem dékánja, - megnyitó szavai után **Varga László országgyűlési képviselő, az Interparlamentális Unió magyar csoportjának alelnöke** lépett az emelvényre, akinek szavait többször szakította félbe harsány taps. Többek között elmondta, hogy mindaz, aki nem támogatja a koalíciós kormányt, melyet beszédében politikai csodának nevezett, a nemzet ellen vét. Ugyanakkor kifejtette, hogy a magyar kereszténydemokrácia képviseletében a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség önállóságát meg kell tartani és meg kell erősíteni.

A NATO-ról szólva mondotta többek között, hogy „Mindannyian, akik iskolába jártunk és járnak, hallottuk, hogy mi vagyunk Magyarország, a nyugat védőbástyája. Hála annak a jó Istennek, hogy végre nyugat lesz a mi védőbástyánk.” Belső nyugalmat és békét hoz nekünk a csatlakozás a NATO-hoz. Majd így folytatta „Arra kérem Önöket, ismerőseiket, családtagjait, hogy március 12-én, amikor megkapjuk végre a nyugat védőbástyáját egy pillanatra álljanak meg valahol és gondolkozzanak el azon, hogy ezeregszáz évvel ezelőtt, mikor a honfoglalás történt, azóta hány tíz és százezer magyar vére omlott a szabadságért, s hogy mi itt most a mi gyönyörű nyelvünkön szabadon és függetlenül élhetünk és megerősödhetünk. S ha ezen elgondolkoztak, jusson eszükbe Kőlcsey gyönyörű szavai:

„Isten Áldd meg a magyart. jó kedvvel, bőséggel”. Szavait ezekkel a gondolatokkal fejezte be: Nem az optimizmus beszél belőlem, de legyen öröm a lelkekben, mert ha lelkesedni tudunk, a szív diadalmaskodik.

Majd **Maróth Miklós akadémikus a Pázmány Péter Egyetem dékánja** következett. Előadása a magyar oktatási rendszerrel foglalkozott. Elemezte a magyar oktatási rendszert abból a szempontból,

hogy érvényesülnek-e ma a keresztény elvek, a keresztény értékek az elemtől az egyetemig az oktatásban, melyek az egész Európában a boldog élet alapját jelentik hívők és nem hívők számára. Hangsúlyozta, hogy a ne lopj, ne ölj, szerszéd felebarátodat, olyan elvek melyek nem hiányozhatnak az iskolákból. Kiemelte, hogy, ha oktatásunkból az élet tisztelete, a hazaszeretet nem érződik ki minden tanár - a matematika tanárt is beleértve - minden óráján, akkor iskolarendszerünk egésze nem állja ki a tisztességes munka értékrendjét.

Ezután **Rapcsák András országgyűlési képviselő, az MKDSZ ügyvezető elnöke, Hódmezővásárhely polgármestere** következett. Beszélt a hagyományok tiszteletéről, mely nélkül nem lehet jelent, de a jövőt sem építeni. Konzervatívizmus - idézte - „egyenlő, a haladás élén menetelni”. Előadásában az önkormányzatok szerepével foglalkozott, a települések jelenlétével a magyar politikai életben. „Az önkormányzatok akkor tudják a feladataikat végrehajtani, ha ehhez az eszközei is rendelkezésre állnak. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy a mi népünkben meglévő kreativitást, ezer éves államiságunkban rejlő tudást veszni hagyjuk”. Az önkormányzatok a közvetítő, és a katalizátor szerepét jelentik a kormány felé.

A fórum következő előadója **Surján László országgyűlési képviselő, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség elnöke** volt. Nagy hatású beszédéből idézzük e sorokat: „Romlásnak indult a hajdan erős magyar, az anyák nem szülnék, a fiatalok nem házasodnak, a kábítószer terjed, az erőszak tombol. És ebben a világban próbál a

kormány igazságosabb, testvéreesebb Magyarországot.” A kormány első intézkedései ezért a családok felé irányultak, a GYES visszaállítása az anyasági segély alanyi jogon jár minden szülő anyának. Rászorul a társadalom az örmre, mert már elszoktunk tőle, pedig „lógó orral, összeszorult szívvel nem tudjuk megoldani az előttünk álló feladatokat. Csak emelkedett lélekkel válhatunk emelkedett nemzeté”. Műveltség nélkül elképzelhetetlen a nemzeti megújulás, a társadalmi fellendülés.

Majd **Latorcai János országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Gazdasági Bizottságának elnöke** következett. Előadásában az ország jelen gazdasági helyzetével foglalkozott. „A kereszténydemokrata felfogás szerint a gazdaságpolitikának biztosítani kell a gazdasági növekedést, a fenntartó ütemű növekedést és koordinálni kell a gazdaság minden tevékenységét, hogy a folyamatok a legkisebb befektetések árán, a lehető legnagyobb hasznot jelentsék a társadalomnak.” Mindezt természetesen úgy kell biztosítani, hogy a keresztény alapértékek, a szociális igazságosság, a szolidaritás, a szubszidiaritás a lehető legnagyobb mértékben, legteljesebben érvényesüljenek - mondotta. Ezek a szempontok, melyeknek alapján kell vizsgálni a kormány politikáját. Megállapíthatjuk, hogy a makrogazdaság tükrében 98 egúszen jó év volt. A korábbi évek adataihoz, de a környező országok adataihoz képest nincs okunk elégedetlenségre, de elbizakodottságra sem. Mind a bruttó nemzeti össztermék, mind az ipari termelés, mind az ipar-, a gazdaság hatékonysága növekedett. Csökkent az infláció, javult a munkanélküliségi ráta. A

kormány ura a helyzetnek, megfontoltan, józanul és visszafogottan cselekszik, társadalmi párbeszédre készen. A továbbiakban elemezte gazdaság egyes ágait, az export, import alakulását, kitért a bankkonszolidálás okozta nehézségekre, valamint a fizetésimérleg kéthavi kedvezőtlen alakulásának okaira is.

Végül **Orbán Viktor a kormány elnöke** emelkedett szólásra. Visszatekintve a választási eredményekre ezeket mondotta: „A jobb-közép összefogás választási előfeltétele az volt, hogy a jobb-közép különböző pártjainak és értelmiségének egy fajta összefogó kapcsát alkotó értékrendet felismerjük, majd kellő vonzerővel a nyilvánosság előtt képviseljük.” Ennek a közös értékrendnek az alkotó eleme: a kereszténydemokrácia, a nemes értelemben vett konzervatívizmus, és a nemzeti szabadelvűség. A közös értékrend felismerésében és kialakításában, nyilvános képviseletében elvülhetetlen érdemei vannak a magát kereszténydemokrata elkötelezettségének valló értelmiségnek, melyek a különféle egyházi és világi szervezetekben, egyesületekben, konferenciákon fejtette ki közéleti aktivitását. „A politikai győzelmet meg kellett előznie a reménytelenség, kishitűség legyőzésének, és ez lehetetlen lett volna a kereszténydemokrata értelmiség elkötelezett közéleti részvétele és támogatása nélkül. - ugyanakkor kifejtette, hogy - a külső és belső társadalmi feltételek hiányában a kereszténydemokrata értékvilág politikai képviselete önálló politikai erőként nem képes végrehajtani az ország jövője érdekében szükséges politikai fordulatot. Am egy jobb-közép pártokat és csoportokat összefogó szövetségben nélkülözhetetlen szerepet kaphatnak, a szellemi erjesztő, a kovász szerepét tölthetik be a kereszténydemokrácia elkötelezettjei.”

Kedves Olvasóink! Tudjuk, hogy nehéz - talán lehetetlen is - egy ilyen hatalmas lélegzetű előadás-sorozatot egy oldalban összefoglalni. Mi csupán a fórumon elhangzott - általunk legfontosabbnak ítélt - gondolatokat kívántuk tolmácsolni. A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség és a PRO Patria, Összefogás a kereszténydemokráciáért Gyomaendrődi Szervezete nevében 7-en hallgattuk élőben az előadást.

CSÁSZÁR FERENC

Bemutatjuk a Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítványt

Olvasóink tapasztalhatták, hogy az elmúlt hónapokban több alapítvány számolt be tevékenységéről. Ezúttal a Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány mutatkozik be.

Az alapítvány 1994 február 8-án kapta meg a Békés Megyei Cégbíróóság nyilvántartásba vételi számát és ennek alapján kezdte meg működését, 185.000 forint alapítói vagyonnal. Az alapítók részben magán, részben jogi személyek voltak. Császár Ferenc, Császárné Gyuricza Éva, Dr. Farkas Zoltán, Horváth János, Hunya István, Iványi László, Szujó Lajos, Szujó Lajosné, Vaszkó Irén és Várfi András egységesen 5.000 forinttal járultak az alapítói vagyonhoz, továbbá 135.000 forintot városunk három középiskolája: A Bethlen Gábor Ipari Szakképző és Szakközépiskola, a Kner Imre gimnázium és Kereskedelmi Szakközépiskola és (az akkor még működő) 617. sz. Ipari Szakmunkásképző és Cipőipari szakközépiskola, Gyomaendrőd Város Önkormányzata, az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet, és a Thermix Kft fedezte különböző összegekben.

Az alapítvány vagyonának kezelését négytagú kuratórium látja el: Dr. Valah Béla elnök, Marsiné Giricz Erzsébet titkár, Ungvölgyi János és Varga József tagok. Célkitűzése, az akkor még csak terv szakaszban lévő építendő egyházi iskola támogatása, a működéshez szükséges tárgyi eszközök vásárlása a magasabb szintű oktatás érdekében, iskolai ünnepek, rendezvények támogatása.

A kuratórium haladéktalanul megkezdte az alapítói vagyon gyarapítását, '94 február 13-án (öt nappal a Cégbíróóság nyilvántartásba vétel után!) igen színvonalas jótékonyági estélyt rendezett 240 fő részvételével, ennek tiszta bevétele meghaladta a 100.000 forintot. Ezt évenként megismételtük hasonló, illetve még jobb eredménnyel, összesen három alkalommal. Ennek köszönhető, hogy eddig már az alapítói vagyont meghala-

dó, 240.000 forinttal, támogattuk az Iskolát. Ennek ellenére az alapítói vagyon ma már több mint félmillió forint. Két alkalommal 100-100 ezer forintot biztosítottunk tárgyi eszközök vásárlására, és amikor felépült az iskola és ünnepélyesen felvette a Szent Gellért Katolikus Iskola nevet, ezt az ünnepséget 40.000 forinttal támogattuk. 1997 őszén egy felejthetetlenül szép hangversenyt rendeztünk, azonban ennek kiadása jóval meghaladta a bevételt, mintegy 70.000 forinttal. Ez után a '98 évi kuratóriumi ülésen úgy határoztunk, hogy nem kockáztatjuk rendezvényekkel az alapítvány vagyonát, hanem megvárjuk, míg az a kamatjovírásokkal 500.000 Ft fölé emelkedik, s így annak éves kamatát, tehát jelentősebb összeget adhatunk az alapítói okiratban meghatározott célkitűzések egyikére évenként, anélkül, hogy a meglévő tőke csökkenne. Ezt az összeget az iskola védőszentje Szent Gellért napján tervezzük átadni, előzetes egyeztetés után, mely az alapítványban meghatározott célkitűzések egyikére fordítható.

A fentiekből látható, hogy a kuratórium jól gazdálkodott a rábízott vagyonnal. A kuratórium tagjai költségtérítés nélkül dolgoznak, sem telefon, sem egyéb költséget nem számolnak el. Mindössze az alapítvány könyvelését végző Dr. Galambos Béla kapja a könyvelésért neki járó díjat.

Számlánkat az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet vezeti, melynek száma: 53200015-10000070. Az alapítvány nyitott, bárki csatlakozhat hozzá az itt közölt számlára való befizetéssel, és erről adóigazolást is van módunkban kiadni. A személyi jövedelemadó 1%-át még senki nem ajánlhatja fel, mivel a Cégbíróóság csak 1997. október 9-én jegyezte be az Alapítványt. Erre legközelebb 2001-ben kerülhet sor.

MARSINÉ GIRICZ ERZÉBET

ORVOSI TANÁCSOK

A dohányzás és következményei

Mindannyian tapasztalhatjuk, hogy a legtöbb ember csak akkor határozza el, hogy elhagyja a dohányzást, amikor szervezetében már súlyos károk keltezték, amikor a betegnek már az élete forog kockán!

Épen ezért ajánljuk figyelmükbe a következő sorokat, melyeket a Komádi Híradóban olvastuk Tóthné Diószegi Anna gyógyszerész tollából.

„A dohányzás káros az egészségre. A dohányzás veszélyezteteti embertársai egészségét is” - olvashatjuk a cigaretta dobozok oldalán, és ez így igaz. Ennek ellenére évente sok millió szál cigaretta elfogy Magyarországon.

A dohányzás okozta egyik legelterjedtebb megbetegedés a **krónikus hörghurut**. Kialakulásában különböző kockázati tényezők játszanak szerepet, úgymint környezetszennyezés, hátrányos gazdasági és társadalmi helyzet, öröklött tényezők, gyermekkorban elszennvedett gennyos légúti fertőzések. Mind az aktív mind a passzív dohányzás hozzájárulhat a betegség kialakulásához. A krónikus hörghurut, a légutak olyan gyulladással megbetegedése, melyet hosszantartó ártalmak váltanak ki.

Legfontosabb jellemzői a hörgők falának gyulladása következtében létrejövő átalakulása, a nyálmirigyek megnagyobbodása, a fokozott váladék-termelés és köpetürítéssel járó köhögés. Magyarországon a krónikus hörghurutot nem túlzás népbetegségnek tekinteni, hiszen a tüdőgondozói nyilvántartásban kb. 56.000 ilyen beteg szerepel, de a valós szám ennél sokkal magasabbra tehető, - kb. fél millió - hiszen a betegek korai stádiumban általában nem fordulnak orvoshoz, csak már kifejezettebb, komolyabb panaszaikkal.

A dohányzásnak a szervezetben különféle hatásai vannak: a nikotinnak rendkívül nagy a toxikológiai hatása, a szervezetben rendkívül sok helyen hat és ezek a hatások összeadódnak. Növelheti a szívfrekvenciát, ami azt jelenti, hogy nő az egy percen belüli összehúzódások száma, növeli a vérnyomást, élénkséget okoz, melyet később izomlazulás követ. Izgatja a központi idegrendszert, remegést és görcsöket okoz.

A dohányzás hajlamosító tényező a gyomorfekély, az agyi keringési zavarok és a tüdőrák kialakulására. A nikotin e súlyos, káros hatásai miatt nagyon fontos lenne a megelőzés, tehát kerülni kell a dohányzásra való rá-shokást, valamint fontos lenne az életmód megváltoztatása, ezen belül pedig a dohányzásról való leszokás.

A gyógyszerárakban félhavi, maximum kéthavi cigaretta árért többféle olyan készítmény kapható, melyek segítenek a leszokásban azoknak, akik erősen elhatározzák a cigaretta elhagyását. Cigaretta nélkül anyagilag könnyebben, egyébként pedig egészségesebben élhet Ön, és környezete is!

Mária néni meséi

FELEFÜL ÉS A FURCSA VENDEG II.

Torkoska szemrehányóan nézett Fortyogira.

- Minek kell neked az a bim-bam? - kérdezte rosszállóan - Nem lenne jobb, ha valami finom ennivalót hordanál a zsákosban? Borzasztóan szeretnék már falatozni egy kicsit!

- Van egy kis tegnapi torzsám, - mondta kelleetlenül Felefü - azzal szívesen megkínállak benneteket. Várjatok! Mindjárt megterítek. Csak tudnám, hová tűnt a lapulevel abroszom? - nézett körül kutatóan.

- Azt hiszem az volt a takaróm, - pislogott zavartan a hörcsög. - Nem találtam mást.

- Nagyon szép! - zsörtölődött Felefü, és lázasan kutatóan a fiókban. - Csak tudnám, hogy hová tűnt a fakéreg tányérkám?

- Abba örültem a lisztecskémet. Valamibe csak kellett! - szabadkozott Fortyogi.

- Legalább a torzsát találhán meg! - sóhajtott keservesen Felefü.

- Mak! - bújt el a füle mögé szégyenkezve Torkoska - Nem az volt, amit én ijedtemben bekaptam, amikor bim-bammolt a zsák:

- Ilyen szégyen! Most aztán mondjátok meg, hogy legyek házigazda?

- Sehogy! Azaz, hogy is mondjam csak, éppen arra akartalak tözette egy sötét pult alá. kért, hogy add ki nekem bérbe a házadat! Boltot nyitok benne!

- Boltot? Pont az én házamban?

- Miért ne? Gondold csak meg!

- Akkor nem kell szégyenkezned azért, hogy nem tudtál megvenni dégelni minket. Akinek nincs háza, nem köteles vendéget fogadni.

- Van benne valami. - bólogtatt Felefü. - De akkor hol fogok lakni?

- A pult alatt, az biztos. Nézzétek, milyen pompás cégért festett nekem Ecset koma, a húsvéti nyuszi!

Felefü gyanakodva nézegette az a jókora fakérget, amit Fortyogi előkotort a zsákból.

- De hiszen ez az én gyűrőtáblám! Kiáltott hangosan. - Ezen szoktam kinyújtani a káposztáslepényt!

- Na és? - nézett rá méltatlankodva a hörcsög - Attól remek cégér lesz. Hallgasd csak, mit írt rá a komád:

Megnyílt az új vegyes bolt!

Nálunk ilyen sose volt.

Kapható itt minden bőven,

Ami csak kell az erdőben.

Éhét, szomját olcsón oltja

A Fortyogi vegyes boltja.

- Gyönyörű! - ámuldoztak a

nyuszi, és Felefü azt sem tudta

hová legyen a büszkeségtől, ami-

ért az ő gyűrőtáblájából lett a cé-

gér és az ő házikójából lesz a bolt.

Még az sem tudta elrontani örö-

mét, hogy Fortyogi másnap beköl-

mindenért kárpótolta őt az óriási

szenzáció. Még az Erdei Híradó-

ban is benne volt a világraszóló esemény: „Megnyílt a Makkos úti vegyesbolt”. Kisinas a nyuszi, még kisebb inas Torkoska, a másik nyuszi, üzletvezető és árubeszerző pedig Fortyogi a hörcsög.

Aki nem hiszi, járjon utána.

IVÁNYI
MÁRIA

LOCSOLÓ VERSEK

(Holló Gábor nyugdíjas tanító gyűjtéséből)

Jó reggelt, jó reggelt, kedves liliomszál,
Megöntözlek rózsavízzel, hogy el ne hervadjál,
Kerek erdőn jártam, piros tojás láttam,
Bárány húzta zengő kocsim s gyorsan ideszálltam,
Nesze friss rózsavíz, gyöngyöm, gyöngyvirágom,
Hol a tojás, piros tojás tarisznyámba várom.

Tapsifüles nyuszinak igen nagy a gondja,
Piros tojást, hímes tojást ide-oda hordja,
Hordjad, hordjad kis nyuszikám, csak így minden lánynak,
Kunyhóban is, kastélyban is szívrepesve várnak,
Szép a tavasz, de legszebb a húsvét másodnapja,
Hol a tojás, piros tojás hull a tarisznyába.

Az utcákon egymást locsolgatják, láttam.
Ifjú létemre én is elindultam.
Hogy harmatot öntsek ezen esztendőben,
Mert ha nem öntözünk a mostani évben,
Nem lesz szép virágunk majd a jövő évben!
Tegnap erre jártam,
Szép virágot láttam
Meg szabad-e öntözni?

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Értékesítésre ajánljuk:

Szövetkezetünk eladásra kínálja a Gyomaendrőd, Lévai út 21. Sz. Alatt (1320 m², 90%-a szilárd burkolatú) működő mésztöltő telepét a hozzá tartozó mésztöltő géppel, vasbeton égetett- és oltott mésztárolókkal.

Érdeklődni lehet: Gyomaendrőd, Ipartelep u. 3.
Knapcsék Béla szöv. Elnök
30/9552-374, illetve a fenti telefon számokon.

GAZDA ÁRUHÁZ

(a Penny Market mellett)

Tavaszi ajánlatunk:

Tavaszi árpa, zab	3600 Ft/100kg
Kukorica vetőmagvak	6500 Ft/Ha-tól
Burgonya vetőmagok	90 Ft/doboz
Ratibrom patkányirtó	500 Ft/doboz

NÖVÉNYVÉDELMI SZAKTANÁCSADÁS A SZAKEMBERTŐL!

06-66-386-539
forró drót: 06-30-9854-756.

Trodalmi oldal

ENDRŐDI HITVALLÁS

- CONFESSIO ENDROEDIENSIS -

Kinek-kinek helyet adott a Fennvaló,
madárnak fészket, embernek Hazát.
Minékünk áldott Árpád nemzetének
itten e drága Kárpátok zugát,
Európa szinte közepében,
bő-évezred jajos Golgotáján,
s mi, kik atomjaiképpen itt sereglünk,
a Körös-parton, Endrőd kies táján.

Bajra, gondra, túlélés-viszályra,
kibírni azt, ha baleknak szánnak,
s egyre-egyre porladó rajokban
vándorokat küldni a világnak,
kubikosnak, summásnak, cselédnek,
művésznek is, vagy verőlegénynek,
tudósnak és szakmák mesterének:
Nézd, hány arca van ez árva népnek?!

Szent Imre népe, lilimosé,
hol balgáké, hol okosoké,
ki kínjában egyet megtanult,
szolgál Décstől-Ámerikáig:
Túlélni azt, mi ránszabadult!
Kínlódásból, néha még dalolva,
fogcsikorgató azért-is-módra,
kövel tömött bakóként cipelni,
ha már ez a vacer-fajták sorsa!

Fogyatkozunk. Alig tizedünk otthon,
olykor viselni jöttmentek kegyét,
s napszentüléskor könnyet letörölni,
négy égtáj iránt hintve szerte-szét,
bár remélve: Elment a török,
levedlettük Kádárt, Rákosit,
kibőjtöljük új-labancainkat,
gyarmat-sorsba tipróinkat is!

Március 6-án Budapesten találkoztak, az Endrődiek Baráti Körének tagjai. Ez alkalmából Timár Máté író, a Barátikör elnöke egy verssel ajándékozta meg a kedves társaságot, melyet Márton Gábor tolmácsolt az est résztvevőinek. Íme a költemény! Azoknak is, akik akkor nem voltak közöttünk.

Csak szent legyen, akár a Miatyánk,
napi jussunk, hinni és remélni!
Ez az emberlét üzemanyaga,
azzal lehet holnapig elérni,
s összetartva méhkaptári módra,
szorgalmasan, eltűrni a mást,
jéghátán is embernek maradvá
Hitet-Hazát szolgálván legkivált!

Profán-búcsúnk, ez a sereglés is
arra szolgáljon: Kézbe a kezét,
s hallgatni a hazai harangszót,
mint a szívverést: Nem lehet eleget!
Keresni a holnap útját-módját,
mely többé tesz, porból felemel!
Ne feledjük: Az a parola,
ha egyért mind, mind egyért felel!

Próféta-korban legyen elég a szóból!
Mit mondhatnék még, Kedves Feleim?
Egész életem hazai vallomás,
imámon ámen, versemen a rím:
Segítsd Endrődöt Felséges Isten,
adj hitet és boldogabb jövődöt,
nyomunkba-lépő sok új nemzedéket,
s haló porunknak szülőföld szemfedőt!

Budapest, 1999. március 6.

TIMÁR MÁTÉ

Az endrődiek budapesti találkozója

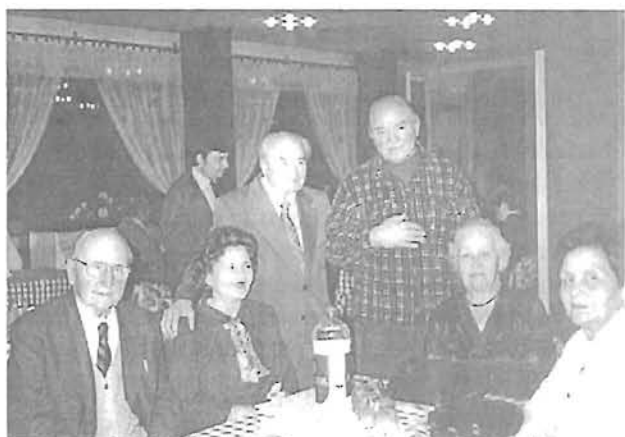
Az Endrődiek Baráti Körének vezetői március 6-án Budapestre a szokásos tavaszi találkozóra hívták tagjait. Endrődön megrendezésre kerülő találkozóra. Giricz László barátunk nagy örömet szerzett, mert Endrődöt vetített diáképeket. Láthattuk a régi szép épületeket, és több esetben azok mai, sajnálatos modern felújított, átalakított formáit. Kovács Zoltán tanár úr kérte, hogy legközelebb minél több régi fotót, térképet, családfa készítéshez alkalmas adatokat hozzanak a jelenlévők. Köszöntötte a társaságot Iványi László plébánosunk is, elmondta a nagy tervet, miszerint a templom 200 éves ünnepére szeretnénk a belső felújítását. Szabó Zoltánné mint kuratórium elnök ismertette az „Endrői plébániáért” létrehozott alapítvány fő célkitűzéseit. Kérte a jelenlévők támogatását, hiszen a temetőket, évről - évre rendbe kell hozni, és akad ezen kívül még sok más tenni való is, amihez pénzügyi segítség elkelne. A jól sikerült est főszervezőinek, Timár Imrének, és Kovács Zoltánnak mindnyájunk nevében köszönet. Azzal a jóleső érzéssel és ígérettel búcsúztunk, hogy **MÁJUS 22.-ÉN ENDRÖDÖN** ismét találkozunk!

Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy sajnos sokan vannak azok is, akik örökre eltávoztak közülünk. A találkozás hivatalos első perceiben mindig örájuk emlékezünk. Idén is néma felállással adóztunk a közelmúltban elhunytakra; Dr. Szujó Erzsébetre, Duda Andrásra, Hunya Lászlóra, Szabó Ernő barátunkra. Timár Máté elnökünk köszöntötte a megjelenteket, és átadta felolvasásra a találkozó alkalmára írt versét. Márton Gábor a vers felolvasása után Juhász Gyula versével köszöntötte a nőket, hiszen közelget a Nőnap. Kedves volt a szervező „fiúktól” hogy egy-egy csokor hóvirággal kedveskedtek a jelenlévő hölgyeknek, a később jövőeknek is jutott legalább egy szál virág.

A titkár, (jelen sorok írója) beszámolt az elmúlt időszak legfontosabb esemé-

nyeiről, és minden jelenlévőt nagyon nagy szeretettel invitált a május 22.-i Endrődön megrendezésre kerülő találkozóra. Giricz László barátunk nagy örömet szerzett, mert Endrődöt vetített diáképeket. Láthattuk a régi szép épületeket, és több esetben azok mai, sajnálatos modern felújított, átalakított formáit. Kovács Zoltán tanár úr kérte, hogy legközelebb minél több régi fotót, térképet, családfa készítéshez alkalmas adatokat hozzanak a jelenlévők. Köszöntötte a társaságot Iványi László plébánosunk is, elmondta a nagy tervet, miszerint a templom 200 éves ünnepére szeretnénk a belső felújítását. Szabó Zoltánné mint kuratórium elnök ismertette az „Endrői plébániáért” létrehozott alapítvány fő célkitűzéseit. Kérte a jelenlévők támogatását, hiszen a temetőket, évről - évre rendbe kell hozni, és akad ezen kívül még sok más tenni való is, amihez pénzügyi segítség elkelne. A jól sikerült est főszervezőinek, Timár Imrének, és Kovács Zoltánnak mindnyájunk nevében köszönet. Azzal a jóleső érzéssel és ígérettel búcsúztunk, hogy **MÁJUS 22.-ÉN ENDRÖDÖN** ismét találkozunk!

Császárné Gyuricza Éva
Baráti Kör titkára

Könyvjelző

A Gyomaendrődi
Könyvtárba
érkezett...

MOLDOVA GYÖRGY:

Ha jönne az angyal

Moldova György írói munkásságának (szociográfiák, riportok, riportkönyvek, satirikus írások, fikciós regények és novellák) művei általában nagy sikert érnek el, s témaválasztásuk gyakran előre vetíti, hogy megjelenésük után jelentős vihart kavarnak.

Legújabb könyve "Ha jönne az angyal" címmel jelent meg. Ez a mű méltán számíthat sikerre, különösen az igényesebb irodalmat kedvelő és értő olvasók körében. A vihar azonban elmarad, hiszen az író több mint húsz éves kutatómunka után egy történelmi regényt lesz az olvasó elé. Egy olyan regényt, amely Mikes Kelemen életének utolsó 26 évéről szól, s amely napló, az események és a levél közötti.

Az események leírása a Rákóczi Fejedelem halálának évében, 1735-ben indul el. Mikes ekkor marad igazán egyedül a száműzetésben, így életének hátralévő esztendeit már többnyire csak a visszaemlékezésnek szenteli. A napló nem bővelkedik pergő eseményes történésekben, de leírások teszik izgalmassá: Rodostó életének bemutatása, a Mikes Környezetében élők, mint amilyen Ibrahim Müttiferrika, Bercsényi generális, Zay úrfi, Jávorka Ádám. Sorsukon és kapcsolataikon keresztül ismerhetjük meg a mindenkori magyar magatartáspózok gyűjteményét; a látványos öngyilkosságoktól a pártoskodó hajlamon át az árulásig, illetve a helytállásig. A száműzetést, immár csak a kitartás miatt vállalók beilleszkedését, valamint kapcsolatát a török kisvároska lakóival.

Moldova a korabeli iratok stílusában írt, de nem csak Mikes írására hagyatkozott, hanem a közeli korszakok más emlékiróinak feljegyzéseiből is merített: Pápai János, Komáromi János, Cserei Mihály. Megjelennek a Néma Barát, Pápai Páriz Ferenc gondolatai, sőt a századokkal később élt Füst Milántól és Osváth Ernőtől is idéz.

Az író közösséget vállal a regény egyik kulcsfigurájának, Müttiferrikának törekvésével, aki küldetésének tekinti, hogy barátjának, a mazuli Mikes básurg"-nak naplóját kinyomtasás. Moldova naplója nem Mikes Kelemen leírt szövegét, hanem történelmi sorsát választotta mintának. Regény született, nem életrajz. Szándéka szerint több mint Mikes Kelemen életútjának nyomon követése. Megfogalmazódik benne, az az írói szándék, hogy megértse és megértse az olvasókkal is Mikes Kelemen sorsában a számkivetett irástudó jellegzetes gondolkodását, hűségének és hazaszeretetének mozgatórugóit. Kibontakozik a helytállásnak teljes jelentősége, s egy

olyan ember életét mutatja be, amelyen keresztül megtanulható: miként kell megőrizni magunkat minden változáson keresztül.

Az Úr 1761 évének szeptember 29-ik napján a szentségeket magához vette, majd ugyanazon a napon a pestistől megérintve, érzékeitől hasonlóképpen megfosztva meghalt Mikes generális úr. Október 2-án eltemettem az Örmények Sirkertjében.

És annyi az egész, elvégeztetett barátunk, szegény Mikes básbug sorsa. Fáradozásai forduljanak a javunkra és engedje meg Allah, hogy kegyessége áldozatánál fogva a küszöbe szolgálai lehessünk.

Ibrahim Müttiferrika"

A KÖNYVET KÖLCSÖNÖZHETIK A
KÖNYVTÁRUNKBÓL. A RÓZSAHEGYI
KÖNYVTÁRBÓL. AZ ÉRDEKLŐDŐ OLVASÓK.

Dinyáné Bánfi Ibolya

Általuk és velük kedvesebb nekem a Körös vidéke

Két endrődi költő verskötete jelent meg napjainkban.

Gergely Ágnes remek versei "A barbárság éveiből" címmel (melyről januári számunkban részletesen írtunk) került kiadásra. Sajtónkban mindig ünnepi hangulatot teremtenek költeményei. Olyan érzés fog el, mikor olvasom, mintha a keleti vallás meditációja öntene el, vagy lelkigyakorlat utáni elmélkedés percci szállnák meg szívemet és agyamat. Nagy nyugalom és megbékélés érzése terjed rám olvasásakor. Nagyon köszönöm egykori kedves tanítványomnak e különös érzést, melyet felszítanak bennem versei. Babits, meg Vörösmarty olvasásakor lep meg hasonló lelkiállapot. Köszönöm, hogy megerősít endrődi mivoltomban".

Endrődi Bella János verses naplója 1995-1998 közt született verseit adja művészi illusztrációival. A poéta-festő, festő-poéta szerencsésen szomorú, vagy szomorúan szerencsés sorsa feledtetni a felettünk elszállt éveket, a nehezedező öregedést.

Érezni a kínban és szeretetben született sorsát. Mintha általa az évtizedekkel ez előtt elszállt időmávrá fiatalodna. Valahogy könnyebbnek érezzük életünk terheit, ha más sorsával vehetjük össze.

Büszke vagyok mindkettőjükre, általuk és velük kedvesebb nekem a Körös vidéke.

MÁRTON GÁBOR

TOTÁL VEGYESÁRUK ÁRUHÁZA

Gyomaendrőd, Endrődi út 1.

Tel: 66-386-637

06-20-9-254-663.

LEGÚJABB AJÁNLATA!

JÓ ÁR! JÓ MINŐSÉG! JÓ TERMÉS!

Hibridkukorica: Gazda - MVNK - DK
485 - DK 524.

Vetőmag burgonya: KONDOR UTE I. -
KLEOPÁTRA ELIT - DEZYRE UTE II.

Vetőmag takarmányborsó.

Apró vetőmagvak nagy választékban
A vetőmagvak fémzároltak!

Kapható továbbá: Étolaj 236 Ft./l.

Étolaj edénybe 210 Ft./l.

Étkezési burgonya,
gumicsizmak 2.100. Ft/pár.

Rózsahegyi Kálmán

1873 - 1961

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben éltek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*
(Juhász Gyula)

Az olvasók tájékoztatására közöljük, hogy csak azokról az elhunytakról adhatunk híradást, akiknek hozzátartozói a közvéleményhez hozzájárulnak.

CS. SZABÓ IMRE, aki a Hámán Kató út 12/2 sz. alatt lakott, március 16-án, életének 86. évében hosszú betegség után visszaadta lelkét teremtőjének. Temetése március 18-án volt. Gyászolják: felesége, gyermeke és családja, valamint a rokonság.

DOMOKOS ENDRÉNÉ, aki lakott a Mirhóhádi út 3-ban február 25-én,

életének 79. évében, rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Temetésére március 2-án került sor. Gyászolják: hét gyermeke, és családjaik, a rokonok és ismerősök.

FÜLÖP VINCE, aki Szabadság út 17. sz. alatt élt, március 4-én 66 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése március 9-én volt. Gyászolják: felesége, gyermeke és családja, rokonai és ismerősei.

Özv. LUKÁCS SÁNDORNÉ BARÁT ILONA, aki a Budai Nagy Antal utca 23.sz.ban lakott, március 14-én rövid szenvedés után 79 éves korában érte a halál. Temetése március 19-én volt. Gyászolják: gyerekei és családjuk

F. NAGY MÁRTONNÉ MARGITAY KATALIN, aki a Fő út 171-sz alatt lakott, március 4-én 79 éves korában rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: családja, rokonai és ismerősei.

ROÓSZ ÁDÁMNÉ ÚJLAKI IRÉN, aki a Vásártéri Lakótelep 31-ben élt, február 27-én 66 éves korában váratlanul érte a halál. Temetése március 5-én volt. Gyászolják: 4 gyermeke és családjuk, testvérei és családjaik, rokonok és ismerősök.

TÍMÁR EDÉNÉ, aki Kodály út 12-ben lakott március 8-án rövid szenvedés után 91 éves korában, visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése március 12-én volt. Gyászol-

ják: gyermekei és családjuk, és a rokonság.

UGRAI ÁRPÁD, Polányi Máté út 8. sz. alatt élt, március 7-én, 71 éves korában hosszú betegség után távozott az élők sorából. Temetése március 12-én volt. Gyászolják: felesége és családjai, valamint a rokonság.

Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett hitves és drága jó édesanya DR. UGRIN BÉLÁNÉ: CARAVAGELI MANUELA hosszú betegség és

szennedés után, február 25-én, eltávozott az élők sorából. Manuela hosszú utat tett meg a texasi (USA) Houston-ból az Endrődi Szarvasvégi temetőig, ahová kívánsága szerint a családi sírhelybe helyezték örök nyugalomra március 5-én. Gyászolják megtört szívvel: férje Béla, és gyermeke Gregory, valamint houstoni és magyarországi rokonsága, barátai. Nyugodj békében Manuela!

**Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!**

CIPÓTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788
Tel., Fax: 06-66-285-863

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

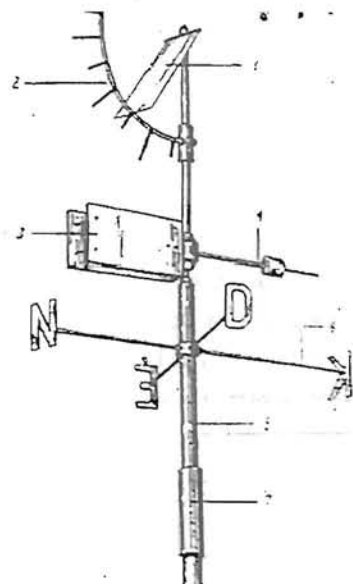
Tavaszi szél vizet áraszt...

Ha kicsivel nagyobb távolságra utazunk, gyakran előfordulhat, hogy egész úton semmi változást nem fedezünk fel az időjárásban. Más alkalommal pedig 30-40 km megtétele után erősen megváltozik az idő.

Az időjárás-változás a hőmérséklet ugrásszerű változásának az eredménye.

A szél a levegő áramlása. A szél iránya és sebessége az észlelés fontos szempontjai. A gőzgép feltalálása előtt egyedüli természeti energiaforrást a szél jelentette. Az egyszerű szélmalom az energiaszegény tájakon ma is használatosak. Régen, hazánkban is a szélmalom őrlték a gabonát. Endrődön a településtől délre működött a Szabó-féle szélmalom. Magyarország földrajzi fekvése miatt, jóval hátrányosabb helyzetben van, a nyugati, főleg a tengerparti országokkal szemben. Ma már nálunk csak turisztikai szempontból működnek szélmalomok. Nagyrészüket lebontották, illetve átalakították vendéglátó üzletké. Sok helyen az Alföldön lehet látni még széndarálókat. Ezek segítségével darálják meg a háziállatok részére a szemestakarmányt.

A szél irányának és sebességének megállapítására szolgál a széliránymutató, melynek alkatrészei:

1. a függőleges tengely körül billenő nyomócsap,

2. a nyomás alatt elhelyezkedő köríves skála, mely a szél erősségét méri,

4. a szélzászló gyűrűjéből kijövő ellensúlyt viselő fémrúd,

3. párhuzamos fémlapokból álló szélzászló,

5. a tartó hüvely (cső)

6. a csőre szerelt négyágú iránymutató, iránykereszt,

7. kúpos hüvely, felerősítésre szolgál.

A szélzászló a függőleges tengely körül forog. A szél úgy fordítja a zászlót, hogy a vaspálcán lévő súly mindég arra mutat, ahonnan a szél fúj.

Az alföldre a szelek leggyakrabban Észak-Nyugat, Észak-Kelet és Dél-Kelet felől érkeznek, de nem ritka az Észak, Dél felől fúvó szél sem. A leghasznosabb, mert a legtöbb csapadékot hozza az északnyugati szél. A nyári száraz meleg és a téli kemény hideg légtömegek pedig az északkeleti széllel érkeznek.

A kertészetekben és a mezőgazdaságban dolgozók tapasztalják, hogy a szélnek van jótékony, de káros hatása is. Melyek ezek?

- A párologtatás fokozására. (Sok csapadék esetén segíti a száradást és így a penészgombák lassabban szaporodnak. Kevés csapadék esetén viszont kiszáritja a termőtalajt.)
- Virágok beporzása.
- A páratartalom csökkentése. (Csökken a gombaveszély.)
- A környezet víz és levegő hőviszonyainak módosítása.
- Mechanikai kártétel. (A gyenge hajtások, faágak törnek le, nagy szél esetén az érett gyümölcs le hull, a gabona megdőlt stb.)

Ilyenkor tavasszal, de különösen áprilisban jellemző a széljárás hazánkban. (Böjti szelek, mondja a népi szólás.)

Így szól a népdal is:

“Tavaszi szél vizet áraszt,
virágom, virágom.
Minden madár társat válasz,
virágom, virágom.”

HUNYA ALAJOS

FEBRUÁR 25-TŐL MÁRCIUS 24-IG GyOMA BELTERÜLETÉN
8,3 MM CSAPADÉK ESETT.

AGRO ÁRUHÁZ

készítse be a lemosó vegyszereket,

kerti szerszámokat:

- gallyazó fűrészt,
- metszőollót,
- permetező gépet,
- fűnyírót.

Vásárolja meg

konyhakerti vetőmagjait, kaphatók:

- kukorica vetőmagok:
- DEKALB
- MV
- KISKUN vető burgonya,
mini gumók.

VÁROM KEDVES
VÁSÁRLÓIMAT

Gyomaendrőd, Fő út 15.

Telefon: 06-20-9527-032 és

06-66-386-274.